

Aposel Alinuna Kogono Ripili Agale

Go buk Aposel alinuna kogonore Luk-na agale oge-aisi-daa wala laapopa lu saaya. Go buk page Luk-mi lisa. Go buk-para adalima elere gore Holi Spirit-mi Aposel alinu pora waalisa rabu Yesuna Epe Agale pamu lakalisimi. Gore Jerusalem su-para page Judia su-para page Samaria su-para page ora su raayona page pamu lakalisimi (1.8).

Buk Aposel-mere Keriso-na lotu ada Juda alinuna rikirana rekataboma werepere adare raayona page su raayona page pisa remaa lisa. Luk-mi go-rupa mea waalalo pisa: Keriso-na kogono-para enaalinuna kone wasupame Yesu raita-ae laapore, Gote-me abalade Israel enaali lakalisaaya-rupa waalalo pisa.

Adaa ele meda Buk Aposel-me talore Gote-na Holi Spirit-na kogono. Abala ririnare Holi Spirit-ri Pentikos yapi di rabu disaipel alinu piri ipisa. Wala werepere Holi Spirit-mi nimuna kone maredepo yaaoma puri kalisa.

Go buk madaare agale adaalupenu Aposelnumi pa enaalinu lakalisimi page wia. Naame adalema. Enaali adaapumi go Epe Agale raitalimi rabu lotu ada adaa.

Moge ria-ae alinuna kogono madaare Aposel alinuna remaa adaapu wia pare agale adaa-puri Pita-para Pol laapona kogono pi-rupa page wia. Pita-re Yesu raapu pami disaipel yaade. Go yapare Pol-mere abala ririna Yesu naraita

maa pamisa. Dia, Yesuna lotu leme enaalinu rabuaanaalalo kogono pisa. Pare Yesumi Pol yaaloma nipuna kogono neme abala riri-nane paina palimina lisa.

Go buk-na meda-para Luk-mi Pol madaa pia remaa tyalore: Naame pema-ai lea. Makuaae Mudu enaali adaapumiri Luk page Pol raapu pamisana kone wimi.

Robonu gu-rupa adamina:

Yesumi agale lakeloma yaa-para pisa (1.1-11)

Judas-na kogono ali medame misa (1.12-26)

Jerusalem su-para epe agale madaa kogono pisimi (2.1-8.3)

Judia su-para Samaria laapo raitana epe agale lakalisimi (8.4-12.25)

Pol pamuma su adarenu raayona epe agale pamu lakalisa (13.1-28.31)

¹ Yesa Tiofilus:* Naa abala pepa komea madaare neme abala Yesuna pisade kogono-para nipuna agale-para apo pepa madaa luma rapaa-suade.

² Nipuna kogono ripia pa kamaa puma so yaa-para penaalo go agale raayo pepa luma rapaa-suade. Go puma Yesumi Holi Spirit-na purimi nipuna mapiraasade aposel kogono alinu-para agale mana lakeloma sone pisa.

³ Gore abala komenaloma yapi di 40 pope-naloma aposel kogono alinu raapu epa kiritaoma pirisa. Nimu raapu pirisa rabu nimumi nipu ora

* **1:1:** Go kogono alinuna buk-ri Luk-mi luma wisa. Buk meda Luk nipuna page lisa. Go puma nipuna yago meda Tiofilus piri-para luma rapaasa.

pa pia kone winalo ele adaapu pisa. Go puma epe kogono radonu pu Gote-na Surube Su madaa agale adaapu lakalisa.

⁴ Aposel alinu raapu kiritira rabu Yesumi nimu agale gu-rupa lakalisa: Nimimi Jerusalem suri nagiyalepape. Naa Aapame giliade ele mealiminapa adoma piralepape. Go ele madaare neme agale abala lagsuade.

⁵ Gore Jon-me enaalinu pa ipame kalu-ipa measa pare wala ogesi-daa pa piruma Holi Spirit-na puri mada kalu-ipa mealimina lisa.

⁶ Aposel alinumi Yesu raapu kiritasimi rabu nipu agale gu-rupa lorapisimi: Mudu Ali, naa Israel enaalinuri aa-rabo naame go su-para suruba piralima yapae?

⁷ Yesumi talo: Aapana yapi dinu nipuna wia-rupa mada na-adema. Aapa nipuna di wia-pulu ni namakuaayo.

⁸ Yapare Holi Spirit nimi madaa epenalea rabu puri mealimi-pulu nina pisuade remaa Jerusalem su-nane page Judia Samaria laapona apo ipanu popea-nane su raayona lakela pulupape lisa.

*Yesu yaa-para pisa
(Mak 16.19-20; Luk 24.50-53)*

⁹ Nipumi go agale loma nimumi adapaba pirina Yesu yaa-para puma mole kaaka medame nipu maa puma kepisa.

¹⁰ Yesu so yaa-para pisa rabu aposel kogono alinumi adaba pirina ali laapo nipu raapu rekasipi. Go ali laapona mamina-re kaake pi maraasipi.

¹¹ Nipu laapome talo: Galili alinu-ya, ake paa-daa yaa-para adaba pimi pae? Go puade Yesuri wala werepe go-rupa wala epalia lisipi.

Judas-na kogono ali medame minalo mada misimi

¹² Go puma aposel kogono alinu Rudu Oliv kilipima wala Jerusalem su-para pisimi. Rudu Oliv-ri Jerusalem su-para siti re-para gu-rupa wan kilomita-rupa adaalupu aasa.

¹³ Jerusalem su-para pumare nimuna so ada rum-aepara puma pirisimi. Go puma pirisimi alinuna biri go-rupa: Pita-para Jon-para Jems Andru laapo page Filip Tomas laapo page Bartolomyu Matyu laapo page Jems medare Alfius-na si page Saimon-re nipu Selot-repaa page Juda-re Jems medana si page nimu raayo pirisimi.

¹⁴ Go alinu raayo nimuna kone komea-para suma beten lala pirisimi. Go ena raapu page Yesuna agi ame balinu page beten lala pirisimi.

¹⁵ Go puma yapi medaloma pisa rabu kone rulae enaalinu kiritasimi. Enaaliri gu-rupa 120 kiritasimi. Go rabu Pita-me rekoma agale gu-rupa lisa:

¹⁶ Ame balinu, pagalepape. Gote-na pepa madaa Holi Spirit-mi Juda enaalinuna kone Devit abala kalisa-pulu nipumi pepa madaa lisa. Go Juda-re Yesu giyoma lore alinumi linalo yada robisa.

¹⁷ Go pisa pare Judas-re ora naa raapu piruma naana kogono raba minalo Yesumi Judas mapi-raasa.

¹⁸ Yapare go alimi yada roboma kana misa. Go mone-mere su meda kaboma werepe kope noma

lopoma robaa rugulataboma lo koyapape puma komisa.

¹⁹ Jerusalem su-para piri enaalinu pagoma go suna biri Akeldama maasimi. Go bina re ali yaapi wi su leme.

²⁰ Go madaare Buk Sam-para go ali madaa agale gu-rupa lisimiya: Nipuna ada pa rai aina. Ali medaloma go ada-para mada napirina lisa. Go page lisa: Ali medame nipuna kogono mina lisa.

²¹ Go pea-le abiri naame ali meda meamina. Go ali nipuri naa raapu ade abuna Yesumi agale mogealisa rabu page naa pamisima rabu page go raayo adoba kiriti ali adoma meamina lisimi.

²² Jon-me Yesu kalu-ipa mea kalisa rabu page Yesu komoma rekoma wala yaa madaa pisa rabu page go raayo adoba piri ali meamina lisimi. Go nasamina ali muma naa raapu Yesuna komoma wala rekesa-le pamu lamina lisimi.

²³ Pita go-rupa lisa rabu ali laapo mada minalo gu-rupa lisimi: Medare Josep nipuna bi medare Barsabas page Justus page lemede. Ali medare nipuna bi Matias leme.

²⁴ Go rabu beten gu-rupa lisimi: O Mudu Ali, ne enaali raayona kone ade. Go ali laapo naame makeme talo palima ali neme ali komea mea waalape.

²⁵ Go pumare go alupaleme alimi Judas-na kogono mina. Go ali Judas-re nipuna yoto muma ora koe su-para puade lisimi.

²⁶ Go loma nimumi ali laapo adoma Matias madaa raana komisimi. Go ali kogono ali 11 raapu aasimi.

2

Holi Spirit epenalisa

¹ Yapi di Pentikos rudu lisa rabu kone rulae enaalinu ada meda-para epa kiritasimi. Kiritasimi enaalinuri 120 pirisimi.

² Go Pentikos yapi rabu ele medame yaa madaa mu mu loma lisana wagepu adaa po rilipu-rupa ipisa. Go rabu nimu piri ada-para epa rubitabesa.

³ Go pisa rabu nimumi repena sulaa-rupa rugula rugula pisa rabu nimumi adisimi. Rugula rugula puma rabu repena sulaa elere nimu madaa komea komea lo epa pirisasi.

⁴ Go pisa rabu nimu madaa Holi Spirit-mi epa rubitabesa-pulu adaa agale rado rado lisimi. Go agalere Holi Spirit-mi nimu kalisa.

⁵ Go pisa rabu Juda alinu medaloma Jerusalem su-para epa pirisasi. Gote madaa kone rulae alinuri adare su raayona page giyoma epa pirisasi.

⁶ Gore enaali raayome go po rilipu ele pagisimi rabu nimu raayo adola kiritasimi. Go puma nimuna adaa agale pagisimi rabu nimu ora paala komisimi.

⁷ Go puma nimumi kidipaa ragi luma gu-rupa lisimi: Go adaa agale leme alinuri ora Galili su-para piri enaalinu yaade lisimi.

⁸ Go pea pare nimumi agale lalaina pagaleme rabu naana adaa agale pagalima lisimi.

⁹ Naana suri Partia-para Midia-para Elam-para Mesopotemia-para Judia-para Kapadosia-para Pontus-para Esia-para

¹⁰ Frigia-para Pamfilia-para Isip-para mo adaa su Libia-para Sairini su page piruma epama. Gore naa medalomare Rom page pima lisimi.

¹¹ Naare ora Juda-para ruru rado enaalinu lotu komea tema enaali page pima. Naa medalomare su Krit Arebia laapo page pima. Go pea pare kone rulae enaalinumi agale leme rabu nimu raayome naana adaa agale pagoma Gote-na epe kogono madaa pagamade lisimi.

¹² Go pisa-pulu alinuri ora pogolasaoma ki wage alo puma agale gu-rupa lo pirisimi: Go elere ake yapae lisimi.

¹³ Go lo pirisimi pare pa ali medalomame giri laaoma gu-rupa lisimi: Go alinuri ipa wain (bia) noma makeateme lisimi.

Pita-me agale lapedepelisa

¹⁴ Go rabu Pita aposel kogono alinu 11 raapu rekaoma enaali raayo-para agale puri paloma gu-rupa lisa: Juda enaali-para, Jerusalem su-para enaalinu-ya, nimimi go agale pagalepa.

¹⁵ Nimina konere mogo alinu ipa bia noma makeateme* kone saeme pare abi naare pena ipulaina pa 9 klok rabu aema lisa.

¹⁶ Ribaa rabu ipa bia nemedede. Go kone madaare Gote-na agale lakale ali Joel-me Gote-na buk madaa abala agale gu-rupa lu wisaya:

¹⁷ Gote-me talo: Werepe su yaa dia yaaliade rabu neme gu-rupa palua: Naa Holi Spirit enaali raayo madaa mapiraalua. Go puma nimina nogo

* **2:15:** Pitame go agale lakelisare re wia-daa lisa. Ake paa-daa ya? Juda enaalinuri ribaareko eda noma ipa bia page nanisimi--daa lisa.

naakinu nina agale lakeleme. Go puma nimina alinumi ele adalimi.

¹⁸ Go di rabu neme nina kogono enaalinuri Holi Spirit-na puri katoa. Katoa rabu nina epe agale lakeleme.

¹⁹ Go puma neme so yaa-para ele radonu maa salua. Go puma su kamaa ele radonu maa salua rabu yapi page repena sulaa page koe lodo page ma-opasaalua.

²⁰ Go Mudu Ali epaliade yapi di madaare naare abala kudinina toa lisa. Go puma subare yaapi pi ma-aalia.

²¹ Go rabu enaali raayome Mudu Ali-na bi madaa agale loma kone rulalimiri ade abuna kagaa piraamala palimi lisa.

²² Pita-me lisa: Israel enaalinu-ya, go agale pagalepape: Neme Nasaret ali Yesu madaa lalo. Yesuri Gote-me nipu mapiraoma puri kalisa-pulu kogono waru pisa. Go-rupa puma nipumi puri pale kogono-para ora epe kogono rado rado-para Gote-na puri maa waalisa-daa makuaaeme.

²³ Yesuri Gote-me kone mapiraasa-pulu koe kimisu enaalinumi repena polopea madaa linalo maa rapasa.

²⁴ Go pirisimi pare komape ele kepenalo Gote-me nipu marekaasa. Gore komape eleme Yesu tapame naripinaasa.

²⁵ Go madaare Devit-mi Yesu madaa abala gurupa lisa:

Ali Mundu-ri ade abuna ni raapu pipa-daa ade. Go puma ni raba mea-le ni paala nakomalua lisa.

²⁶ Go pea-pulu epe koneme lo robaa-para rubitabea-daa pedo pi.

Naa yogale tapa-para rogaalimi pare

Nina kone wasupa ade abuna kagaa piralia.

²⁷ Neme nina kone wasupare

Komape su-para napenalo surubape.

Naa epe kogono alina yogale mada naramualia.

²⁸ Neme epe pora waaloma go pora ade abuna

Kagaa pirape pora yaa-pulu

Ne raapu raana komona pitua lisa.

²⁹ Ame balinu-ya, naana kasua Devit-na agale epe-rupa lagialo. Nipu komenaloma tapa-para rogaasimi. Go puma nipu rogae kana apedaa go su-para aaya.

³⁰ Nipu Gote-na agale lakale ali piruma Gote-na ora agale waru makuaasa. Gote-me yaa madaa makuaa loma lisana gu-rupa lisa: Devit madi su-para ora Mudu Ali meda piralia lisa.

³¹ Devit-mi Yesuna papeanu werepe epaliade elenu adisa-pulu nipu rekape-ai agale lakalisa. Go puma Keriso kome enaalina su-para napiruma yogale page naramualua lisa.

³² Pagalepa. Gote-me go ali Yesu Keriso marekaasa-daa naame leme adisima.

³³ Gore Yesu marekaasa rabu Gote-na popo ki-nane puma pirisa. Go puma Gote-me ora agale loma Holi Spirit gialua lisa. Go lisa-pulu nimimi abi go ademedede elere Holi Spirit nipumi mea epenalade.

³⁴ Gore Devit-ri Yesu pisa-rupa so yaa mada napirisa. Devit-mi talo:

Gote-me Mudu Ali Yesu-para.

Naa popo ki-nane piraina lisa.

³⁵ Lore alinu nena rolo-para mapiraalua lisa.

³⁶ Israel su-para piri enaali raayore ora Gote-me go Yesu Mudu Ali mapiraasade kone makuaalepape. Go Yesuri nimi repena polopea madaa lisimi pare Gote-me nipu ora makuaa loma Mea Rapaae Ali yaade lo lakalisa.

³⁷ Enaalinu go agale pagisimi rabu nimuna lo robaa-para kedaa pisa-daa nimumi Pita-para aposel kogono ali medaloma-para go-rupa lisimi: Amenu, naa ake palima ya?

³⁸ Pita-me lakalisa: Nimi komea komea lo kone pereke yoma Yesu Keriso-na bi madaa kalu-ipa mealepa. Go puma nipumi nimina pupitagi marabuaaoma Holi Spirit nimi pa gialia lisa.

³⁹ Gote-na ora agalere nimi-para nimina sinu-para su raayona lo kiritasimi. Go enaali raayore naana Adaa Gote-me nipu raapu mapiraalia lisa.

⁴⁰ Go puri pale agale Pita-me nimu lakalisa. Go puma agale mana adaapu loma gu-rupa lisa: Abiri pupitagi ne enaali adaapu pimi-le nimiru nimu giyoma koe kone nasalepape lisa.

⁴¹ Go lisa rabu enaali adaapu nipuna agale madaa raaname komoma pagoma kalu-ipa misimi. Go yapi di rabu enaali 3000 disaipel enaali raapu epa pirisimi.

Enaalinu raayo lo robaa komea wisimi

⁴² Nimumi moge ria-ae alinuna agale pagoma epe-rupa piruma kone komea suma eda noma beten lo pirisimi.

⁴³ Go puma aposel kogono alinumi napi kogono page epe rado kogononu page pisimi-pulu enaali raayome paala komoma pirisimi.

⁴⁴ Go puma kone rulae enaali raayome kone komea suma nimuna elenu kiritaoma rumaaoma pisimi.

⁴⁵ Go puma pa enaalinumi mo kone rulae enaalinuna ele kabenalo nimumi kana muma pa piri enaali rumaaoma kaloma nimu raayo epe-rupa pirisimi.

⁴⁶ Go puma nimumi kone komea suma yapi meda meda lo lotu ada-para kiritasimi. Go page nimuna ada-para eda noma ora raaname komo pirisimi.

⁴⁷ Go puma nimumi Gote-na bi minasaasa piruma enaali raayome talo: Nimi epe-rupa pimi enaali. Go puma ade abuna Gote-me kone rulae enaali raapu enaali medaloma adaapu mapiraasa.

3

Pora napami alina age ma-epeaasa

¹ Gore beten lape di rabu Pita-para Jon nipu laapo alebo lotu ada-para pisipi.

² Pisipi rabu go epe lotu adana pora gaapenane pora napami ali meda pirisa. Go aliri agimi age koeyae pale madu wisa. Ade abuna epe pora gaape temede kamaa-nane ria ipuma mapiraasimi. Go alimi lotu ada-para kodobalimide enaalinu-para kana ele meda ogenalo mea mapiraasimi.

³ Pita Jon laapo lotu ada ru-nane kodobatalo pisipi rabu go alimi ele meda gialepa loma oge-lisa.

⁴ Go lisa rabu mo ali laapome pora napami alina le agaa waru adaba suma Pita-me talo: Saa adape lisa.

⁵ Gore pora napami ali nipumi kone gu-rupa wisa: Ora ele gialipi kone wisa-pulu go alimi waru adaba wisa.

⁶ Go rabu Pita-me nipu go-rupa lakalisa: Ni kana ele nasabaayo-pulu ele meda gialuame pi lisa. Nasaret su-para piri Yesuna bina purimi ne marekaaluame talo lisa.

⁷ Go loma go alina ki mina marekaasa. Marekaasa rabu go alina age galo puri pasa.

⁸ Go ali raana komomare rekoma pora pamisa. Go puma nipu page Pita Jon raapu epe lotu ada-para pisimi. Pisimi rabu go alimi ora pogolaari puma Gote-na bi minasaasa.

⁹ Nipu pamuma Gote-na bi minasaasa rabu enaali adaapumi nipu adisimi.

¹⁰ Go ali ade abuna epe pora gaape-nane piruma kana ogelisa-pulu enaalinumi nimuna le agaame adisimi. Gore nipu abi pora epe-rupa pamuma ru-nane ipisa-daa go enaalinumi paala komoma ki wagepu pirisimi.

Pita-me epe lotu ada-para agalena re lakalisa

¹¹ Go lotu adana pokaalo ada meda aasa. Gona biri Solomon-na pokaalo ada lisimi. Mo alimi Pita Jon laapo waru kupima go pokaalo ada aasa-para enaali adaapu nipu wagepu adola pisimi.

¹² Pita-me enaali raayo adoma agale gu-rupa lakalisa: Israel enaalinuri ake paa-daa nimimi ki wagepu puma pimi pe lisa. Gore ake paa-daa saa adoba wimi pae? Nimi ake kone wimi pae?

Saame epe kone suma saana purimi go ali ma-epeaaripa ya? Ora saana purimi-daa dia.

¹³ Gore Gote-me paa. Ora naana kasua Abraham-para Aisak-para Jekop-para nimuna Gote-me go ali ma-epeaaripa. Nipumi nipuna raba mi naaki Yesuna bi minasaatalo paa. Go Yesuri nimimi apo kadipi Pailat-na le agaana yada roboma koau waalisimide. Pailat-mere Yesu rapaalua kone wisa pare nimimi go agale napagesimide.

¹⁴ Go puma Yesu ora Gote-na epe redepo le ali pirisa pare nimimi nipu giyoma Pailat-para enaali lu makome ali epenala lisimide.

¹⁵ Go puma nimimi ade abuna kagaa pirapena re Yesu yapare lisimide. Lisimi pare Gote-me tapa-para marekaasa. Naame go raayo adoma lalema.

¹⁶ Go Yesu nipuna bimi go pora napami ali ma-epeaaripa. Nipumi Yesu madaa kone rulaasipi-daa Gote-me nipu puri kalisa. E, gore nimimi go ali adaba pimi. Go alimi Yesuna agale lo robaa-para makodabaripa-pulu nipu epe-rupa pia lisa.

¹⁷ Naa ame balinu, nimi page nimina ali kalunumi page Yesu-para pisimide elere namakuaaoma pisimi yaade.

¹⁸ Go pea pare Gote-me nipuna agale lakale alinu-para gu-rupa lakalisa: Keriso Mesaia radaa noma komalia lakalisa. Go alinumi agale lake-naloma go agalena re makoyatalo pisimi.

¹⁹ Go pimi-le kone pereke yoma Gote-na kone muma nimina pupitagi giyalimina go rabu nipumi mea rubaalia.

²⁰ Gote-me kagaa puri ginalo go-rupa palepape. Go puma Gote-me Yesuri makuaa loma Mea Rapaae Ali yaa-pulu abala mada muma mea rapa lisa.

²¹ Pare nipu abi yaa-para ora piruma werepe su kamaa ipuma kagaa elenu masaalia. Go madaare Gote-me nipuna agale lakale alinu lakenaloma nimumi lisimi lisa.

²² Go madaare Moses-me abala gu-rupa lisa: Gote-me ni nipuna kogono panolo mapiraasa lisa. Go pea-le nipuna lakale alina agale raayome pagalepape.

²³ Go puma enaali raayome nipuna agale napagalimi-daare Israel su giyoma ora nimu komabalimina. Moses-me agale gu-rupa lisa.

²⁴ Pita-me wala talo: Gote-me agale lakale ali Samuel madaa piruaama ipumare agale lakale alinumi raayo go agale komea gu-rupa lisimide. Nimuna agalena re abi go yaade lisa.

²⁵ Gote-me kasuanu raapu kana waraama agale lakale alinu agale lakalisa. Go ora agalere ora nimina pagoma meape agale yaade. Gote-me Abraham-para agaleme pogalulalo gu-rupa lisa: Nena madi si kasuanumi su kamaa piri enaali raayo puri kainalo mapiraalua lisa.

²⁶ Go lisa-pulu Gote-me naa raba meape ali Yesu mea epenalisa. Gote-me Yesu marekaaoma nimi piri-para abala epenalisa. Go puma nimimi pupitagi ne kone koau walanalo epe puri mea epenalisa.

4

Nimumi Pita-para Jon laapo adilisimi

¹ Pita-para Jon laapome enaali agale lakalisimi rabu alinumi nipu laapo adialalo ipisimi. Alinu gu-rupa ipisimi: Gote-na lodo kira-ae alinu page lotu adana Mudu Ali polis page Juda alinuna page Sadyusi ruru alinu page adialalo ipisimi.

² Gore Pita Jon laapome enaalinu-para Yesu tapa-para rekoma pia lisipi. Go lisipi-pulu enaalinum kome enaalinu page wala rekoma piralimi. Go lisipi-pulu mo alinumi rono waru pagoma adialalo pisimi.

³ Go puma adilisimi pare ribaa lisa rabu eker kose lemena lisa. Go puma kose nalo pi ada-para surubisimi.

⁴ Go pirisimi pare enaali adaapumi nipu laapona agale pagoma kone rulasimi. Go rabu Mudu enaali adaapumi gu-rupa 5000 kone rulasimi.

⁵ Wala eker-nane kaunsil-na ali mudunu page kone makuaae alinu page rekena agale tisaa-nu page Jerusalem su-para kiritasimi.

⁶ Gote-na lodo kira-ae alinuna mudu Anas-para Kaiafas-para Jon-para Aleksader-para lodo kira-ae Mudu Ali raayo kiritasimi.

⁷ Go puma nimumi aposel kogono ali laapo lorapisimi. Nipina kogonore aapina bi madaa puri mealepa lisimi.

⁸ Go lisimi rabu Pita madaare Holi Spirit kodobasa-pulu gu-rupa abulisa: Enaali raayona mudunu page kone makuaae alinu page nina agale pagalepape lisa.

⁹ Gore nimimi agale mulalore saame pora napami ali raba muma ma-epeaaripade agale laketepa lisimi.

¹⁰ Go madaa waru pagalepape. Go rekoma pia aliri Nasaret su-para piri Yesu Keriso-na purimi nipu ora ma-epearipa. Go Yesuri nimimi repena polopea madaa nil-mi lisimide pare Gote-me nipu tapa-para marekaasa. Nipuna purimi pisa.

¹¹ Gote-na buk madaa wi agaleme Yesu madaa saa pi agale gu-rupa wisa: Nimi kamda kogono pulalo meme kanare giyasimide pare go kana abi ora riri-nane ali lisa.

¹² Gore nipu komeame ade abuna kagaa pira-mala pope kone wasupa mada gialia. Su raayo-para pimi enaalinumi Yesuna bi komeame naa epe-rupa mapiraalia leme lisa.

¹³ Go lisa rabu kaunsil piri alinu paala komisimi pare Pita Jon laapome puri pale agale lisipi. Go ali laapore skul nalo agale mana waru napage ali lapo-le puri pale agale lisipi-daa adisimi. Nipu Yesu raapu pirisipi-daa adisimi. Go puma mo alinumi kone adaapu wisimi.

¹⁴ Yapare pora napami ali pereke yoma nimu raapu pirisa-pulu nimumi Pita Jon laapo-para agale na-abulisimi.

¹⁵ Go puma nimumi go ali laapo kaunsil ada giyoma kamaa maa pulupa lisimi. Nimumi nipu laapo madaa kose lape agale mea robesimi.

¹⁶ Go ali laapo madaare ake palima ya? Nipuna puri pale napinu kogono Jerusalem su-para enaali raayome pagamede. Go pea-le naame go ali laapome ne koe ali nama-epearipiri mada natema lisipi.

¹⁷ Yapare go agale su raayome puma pagena-le go ali laapo-para Yesuna remaa enaali medaloma nalakelaina lisimi.

¹⁸ Go loma go ali laapo ru-nane mea ipulupa loma lisana agale mana gu-rupa lisimi: Yesuna agale-para nipuna bi-para enaali medaloma nalakelape lisimi.

¹⁹ Go lisimi pare Pita Jon laapome agale gu-rupa abulisipi: Nimimi tapape. Nimina agale pageme palo ora Gote-na agale pageme palo tapape. Gote-me lisa adea-le nimimi tapape.

²⁰ Gore saame adoma pagisipa-pulu agale mada tepa lisipi.

²¹ Go lisipi rabu kaunsil alinumi nipu-para yada malue tyape agale wala loma mea rapaasimi. Enaali raayome go ali laapona kogono madaa Gote-na bi minasaasimi rabu kaunsil alinumi nipu laapo nalisimi.

²² Mo wala yaina perekele aliri nipuna madina maaliri 40 pirisa.

Gote-na kone rulae enaalinumi puri minalo beten lala pirisimi

²³ Rapaasimi rabu Pita Jon laapome adami enaali piri puma Gote-na lodo kira-ae ali mudu-para kone makuaae alinu-para nimumi pisimide agale puma lakalisipi.

²⁴ Go enaalimi pagisimi rabu Gote madaa kone komea suma agale talo: Aapa, ne ora adaa. Neme su yaa laapo page ipa page ele raayo page warisi.

²⁵ Nena Holi Spirit-mi naana kasua Devit agale lakalisa rabu nipumi pepa madaa gu-rupa lisa: Ake pea ruru rado enaalinu rono pagoma koe agale lo pimi?

²⁶ Su raayona ali kalunumi au puma mudu ruru kiritasimi.

Nimumi Gote-para nipuna Raba Meape Ali madaa page rabuaalalo kirita pirisimi lisa.

²⁷ Devit-mi gu-rupa lisa-le abi Herot page Pontius Pailat page go ali mudu ruru rado enaalinu page Israel su-para piri enaalinu page nimu raayo kiritaoma nena raba mi ali Mesaia mapiraasimi.

²⁸ Gote neme abala kone wina go mada palimpulu nimu kiritalo pirisimi.

²⁹ Gote abiri neme nimuna yada palimiri waru adobaina. Go puma naare nena raba mi enaalinumi nena agale puri paloma lakelamona puri giape.

³⁰ Nena koneme enaalina yaina ma-epeaaoma epe kogono mapaaoma puri pale kogononu rado pamona puri giape lisimi. Nena Epe Raba Meape Si Yesuna bimi giape lisa.

³¹ Go beten lo kiritasimi rabu nimu piri-para pururu aasa. Go puma Holi Spirit-mi nimu raayo rubitabenaloa Gote-na epe agale puri paloma lakalisimi.

Kone rulae enaali kone komea wimi

³² Kone rulae enaalinumi kone komea suma nimuna elenu lamulalo komea-rupa pirisimi. Ali medamere nipuna kama raapu saapitua kone nawisa.

³³ Go puma aposel kogono alinumi Mudu Ali Yesu tapa-para abala rekese-daa agale puri paloma lakalisimi. Ora go-rupa puma nimu madaare Gote-na epe raba meape kone mea wisa.

³⁴ Go puma kone rulae enaalinuna rikiranare naarali enaali meda ora napirisa. Dia, enaali

raayome su ada laapo yoto misimi rabu aposel kogono alinu kalisimi.

³⁵ Go puma nimumi ele dia-le enaalinu-para mea rumaasimi.

³⁶ Go pisimi rabu ali medalomame Josep nipuna su kabesimi. Go aliri nipu Livai-repaa su Saiprus madina ali pirisa pare aposel kogono alinumi bi Barnabas maasimi. Adaa agale madaare go biri epe kone sape ali.

³⁷ Go aliri yoto muma aposel kogono alinu kana puma kalisa.

5

Ananaias Safaira rapaaya pirisipi

¹ Kone rulae enaalinu ele gu-rupa rumaasimi pare Ananaias Safaira repaaya lapo pirisipi. Ananaias-me nipuna su meda madaa kana yoto misa.

² Go rabu nipumi medaloma paga suma medalomare aposel kogono alinu kalisa. Go konere nipuna wereme kalisa.

³ Go pisa rabu Pita-me talo: Ananaias, ake paa-daa Satan-me ne makirae kone maa gia pa. Go pea-le neme Holi Spirit-para makirae agale lae. Kone gu-rupa saere su rudu yoto medaloma nena pa pagaa saama lisa.

⁴ Go suri ora nena su yaade. Gore yoto meaede kana page nena yaade. Ora-le ake paa-daa ne kone laapo suma kana pagaa wi pae? Ne pa enaalinu-para makirae agale nalakelae pare neme ora Gote-para makirae agale lakelaede lisa.

⁵ Ananaias-me go agale pagoma lisana nipu lopoma ora komisa. Go puma enaali medalomame go remaa pagomare paalame komisimi.

⁶ Go pisa rabu penaalinu ipuma Ananaias-na ro mea ruma tapa-para puma rogaasimi.

⁷ Wala werepe ogesi-daa piruma Ananaias-na were Pita piri-para ipuma mo pisana remaa nampagesa.

⁸ Pita-me mo ena lorapisa: Ne page nena aali laapo mo su madaa kana go-rupa meapede lalo pare akepu meape lisa. E, meapade pare medaloma dia yaade lisa.

⁹ Go lisa rabu Pita-me lakalisa: Ake pea nena aali raapu koe kone suma Gote-na Holi Spirit-para makirae agale lakelapape pae? Nena aalina ro rogaae alinu riri-nane pimi-le nena yogale page go enaalinumi rogaalimi lisa.

¹⁰ Go lisa rabu go ena Pita-na age re-para lopoma komisa. Go puma alinumi ipuma go enana ro ria puma aalina tapa re-para puma rogaasimi.

¹¹ Gore Yesuna disaipel enaalinu page enaali medalomanu page apo remaa pagoma ora paala komisimi.

Aposel alinumi puri pale kogono-para epe rado kogono-para pisimi

¹² Aposel alinumi enaalina rikirana napi kogono page epe rado kogononu page pisimi. Koro meda aposel kogono alinu-para enaali medaloma Solomon-na pokaalo ada-para puma kiritasimi.

13 Go rabu pa enaali medaloma nimu raapu nakiritasimi pare kone rulae enaalinu pala komoma nimu raapu nakiritasimi.

14 Go pisa rabu Mudu Ali madaa kone rulae enaali adaapu nimu raapu meda-para pirisimi.

15 Aposel alinumi kogono waru pisimi-daa enaalinumi yaina kome enaali pora-nane ria puma reke madaa page yapara madaa page mapi-raasimi. Go puma Pita pamisa rabu nipuna wasupame yaina wi enaali madaa kabulisa rabu kome enaali ma-epeaanalo mapiraasimi.

16 Go puma Jerusalem su mone pane piri yaina wi enaali page remo pabo piri enaali page ma-epeaanyalo mea ipisimi. Go pirisimi rabu aposel kogono alinumi nimu maperekeasimi.

Aposel alinumi radaa nisimi

17 Go pirisimi rabu Gote-na lodo kira-ae ali kalunumi page Sadyusi alinu page nimumi aposel kogono alinu madaa koe kudipa kone wisimi. Go rabu nimumi ralu waru yawesimi.

18 Nimumi aposel kogono ali mapaitaalalo koe enaali piri karapo ada-para maa pisimi.

19 Go pirisimi pare go ribaa Gote-na ensel medame karapo adana pora loboma aposel kogono ali meda kamaa-nane maa puma agale gurupa lakalisa:

20 Epe lotu ada-para puma enaali raayo Yesumi kagaa kone gina laketapape lisa.

21 Go lisa rabu aposel kogono alinumi ensel-na agale pagoma yapi lapaasa rabu epe lotu

ada-para puma agale pamu mogelisimi. Gote-na lodo kira-ae mudu-para nipuna kogono alinu-para nimumi mo Juda alinuna kaunsil raayo kiritainalo yaalasimi. Go rabu karapo ada-para agale rapaoma disaipel alinu mea epenalo lakalisimi.

²² Go pisa pare polis karapo ada ru-nane puma kodobasimi rabu aposel kogono alinu napirisimi. Na-adisimi rabu nimu kaunsil piri-para agale gurupa puma lakalisimi:

²³ Naa karapo ada adola puaama pare pora gaape ora loko luma polis adaba pirina lisima. Go puma pora gaape loboma ru-nane puma go alinudaa naame na-adama lisimi.

²⁴ Epe lotu adana mudu polis page Gote-na lodo kira-ae ali mudunu polis page Gote-na lodo kira-ae ali mudunu page nimumi go aposel kogono alinu pa puamede remaa pagomare kone adaapu wisimi.

²⁵ Go kone su pirisimi rabu ali medame ipuma talo: Pagalepa. Apo paleme alinumiri lotu ada-para piruma enaalinu agale mogeaeme lisa.

²⁶ Go lisa raburi plisman-nu nimuna mudu raapu aposel kogono alinu mula puma wala ipisimi. Go pirisimi pare enaalinumi nimu kaname tyalimi kone suma pawa mea ipisimi.

²⁷ Go puma aposel kogono alinuri ru-nane maa puma kaunsil piri-para ma-aainalo Gote-na lodo kira-ae alimi agale mulalo pisa:

²⁸ Yesuna bi madaare agale nalakelape abala lamade. Go lamade pare nimimi ora pa leme-daa adema. Go Jerusalem su-para raayome nimina lakale agale pageme. Go pea-le lu makomaape kone naa madaa masaatalo peme.

²⁹ Go lisa rabu Pita-para aposel kogono alinu medalomame agale gu-rupa abulisimi: Naa Gote-na agale mana pagoma makuaaema. Go puma ali medaloma agale mana napageme.

³⁰ Naana kasuanuna Gote-me tapa-para Yesu marekaasa. Go pisa pare nimimi abala repena polopea madaa nil-mi lu makomasimide.

³¹ Go pirisimi pare Gote-me Yesu marekaaoma ki popa ki-nane piruma ora Mudu Ali page enaali Raba Meape Ali mapiraasa. Nipumi Israel enaali raayo koe kone perekeamina koe kone rabuaamina puri pasa.

³² Naame page go kogono abala adisima. Go pea-le Gote-me Holi Spirit-na puriri nipuna agale pagemedede enaalinu-para kalisa lisa.

³³ Kaunsil alinumi go agale pagisimi rabu ralu waru yawoma aposel kogono alinu tyamono kone wisimi.

³⁴ Go kone wisimi rabu Farisi ali medare nipuna bi Gamaliel* pirisa. Go aliri kaunsil alinu piri-para puma rekesa. Go aliri rekena agale mogeasa-pulu enaali raayome nipuna bi minasaasimi. Nipumi rekoma talo: Go aposel alinu kamaa maa pulupa lisa.

³⁵ Kamaa pisa rabu kaunsil-nupara go-rupa lakalisa: Israel alinu, nimimi go ali laapore ele palima kone saleme.

³⁶ Abaladere Theudas ipuma ni ora Mudu Ali yaade lakalisa. Go lisa-pulu enaali adaapu go-rupa 400 nipu raapu pisimi. Go pisa pare

* **5:34:** Aba ripima Pol nipu Yesu madaa kone abi narulasa rabu Gamaliel nipu Pol-na tisaa pirisa. Moge Riae Alinuna Kogono 22.3 go-para wia.

lu makomasimi rabu nipuna disaipel ali raayo pogola pirisimi rabu nipuna kogono dia lisade.

³⁷ Wala werepe nimumi enaalinuna bi tyalo ipisimi rabu Galili ali Juda epa pirisa. Go puma enaali adaapumi nipuna agale pagisimi. Pagisimi pare komenaloma nipuna disaipel enaali pa giyoma pisimi.

³⁸ Go pisa-pulu abi neme agale lagialo. Go ali laapo madaa kose natepape. Go ali laapo giyalepa. Nipuna pulalo pi kogonore go pa su kamaa kogono-rupadaa ora dia yaalia.

³⁹ Yapare go alinumi Gote-na kogono pemepulu nimimi mada nayokalimi. Nimimi ora Gote madaa koeyae puma kogono makoyaalimi lo talo lisa.

Go lisa rabu kaunsil alinumi Gameliel-na agale pagisimi.

⁴⁰ Go pisa rabu aposel kogono ali linalo ru-nane wala mea ipuma agale mana puri pale go-rupa lakalisimi: Yesuna bi mada agale natepape loma rapaasimi.

⁴¹ Go rabu aposel kogono ali laapo kaunsil giyoma pisipi. Giyoma pisimi rabu nimumi Yesuna bi madaa kedaa risimi-pulu nimu ora raana komoma pirisimi.

⁴² Go pumare yapi raayome aposel kogono alinu lotu ada-para page enaalinuna ada-para page Gote-na Mea Rapaae Ali Yesu madaa Epe Agale mogeasimi.

6

Ali ki medane luma medane laapo raba meape

ali madaa misimi

¹ Go raburi disaipel enaalina ruru adaa ya-maoma pisa. Gore mo disaipel enaali Grik agale lisimi rapaame mo Hibru agale le rapaa rono pagesimi. Go lisimi: Nimimi eda wasa enanu nakaleme. Dia pare naana wasa ena eda nakaleme-pulu epe-rupa nasurubeleme lisimi.

² Go lisimi rabu aposel-na 12 page disaipel enaali raayo makiritaaoma gu-rupa lisimi: Naame Gote-na agale giyoma eda ele rumaalima-daare go kone ora ko yaalia.

³ Amenu, go-rupa pamina. Nimina rikirana ali 7 ele rumaaina mapiraalepape. Go mapiraalim-ide alinuri epe bi mealimi rabu nimu Holi Spirit waru mu redepo le kone waru su ele surubenalo mapiraalepa.

⁴ Go palimiri naame ade abuna beten loma Gote-na agale laketema lisimi.

⁵ Aposel alina agale pagoma nimumi raana komoma pirisimi. Go puma alina bi Stiven-re Gote-na agale page Holi Spirit page nipuna lo robaa-para rubitabesa. Nipu ma-paamisa. Go puma Filip-para Prokorus-para Nikanor-para Timon-para Parmenas-para Nikolas-para go raayo madaa misa. Nikoas-re Antiok su piruma abala Juda alinu raapu kone rulae abala misa.

⁶ Go kone rulae enaalinumi mo disaipel ali 7-pela maa ipisimi. Go pirisimi rabu aposel kogono alinumi beten loma lisimina go alinu kalu madaa ki saasimi.

⁷ Go raburi su raayona enaali adaapumi Gote-na agale pagoma kone rulasimi. Go puma Jerusalem su-para kone rulae enaali adaa yoma

adaapu pirisimi. Go page Gote-na lodo kirae enaali adaapu nimumi Yesuna agale waru pago kone rulasimi.

Juda alinumi Stiven adilisimi

⁸ Gore Stiven-re Gote-na raba meape kone page Holi Spirit-na puri page waru misa-pulu nipumi enaali piri-para puri pale kogono-para epe rado kogononu-para puma pisa.

⁹ Go pisa pare enaali medalomame Stiven raapu agale ape pula pisimi. Go enaalinuri Juda enaalinuna lotu ada medana bi kepena alinu lisimi. Go enaalinu page lotu adare Sairini suna Juda enaalinu page Aleksandria suna Juda enaalinu page Silisia Esia su laapo piri Juda enaalinu page Stiven raapu agaleme ape pisimi.

¹⁰ Go pirisimi pare Stiven-re Holi Spirit-na puri-para nipuna makuaae kone page adoma lisimina nipuna agale mada naralisimi.

¹¹ Mada naralisimi-pulu ali medaloma kana kaloma gu-rupa tapape lisimi: Stiven-me Moses-para page Gote-para page ero agale lea-daa pagema tapape lisimi.

¹² Go puma lakenaloma kone makuaae enaalinu-para rekena agale tisaanu-para nimuna kone koe-rupa ma-rekaasimi. Go puma nimumi Stiven piri ipuma kaunsil-na ada-para adiala ria pirisimi.

¹³ Go puma nimuna makirae agale le alinumi ru-nane maa penaaloma makirae agale gu-rupa lisimi: Go aliri ade abuna naana Gote piri lotu ada-para nipumi Moses-na agale madaa ero agale lo aaya lisimi.

14 Gu-rupa pagisima lisimi: Go alimi talo: Nasaret su-para piri Yesumi epe lotu ada kilipima Moses-me naa gisade rekena agale perekealia laasimi.

15 Go loma makirasimi rabu kaunsil alinumi Stiven-na le agaare ora ensel-na le agaa-rupa adisimi.

7

Stiven-me agale lisa

1 Go lisimi rabu Gote-na lodo kira-ae ali kalunumi Stiven lorapisimi: Nimumi ne-para lamede agalere ora leme pe lisimi.

2 Stiven-me go remaa gu-rupa abulisa: Amenu aapanu, pagalepape. Naana kasua Abraham Haran su-para na-pirisa rabu epe paa pi Gote-me Mesopotemia su-para opapaoma agale gu-rupa lakalisa:

3 Nena su-para piri ruru giyoma su rado-para pope. Go suri neme waatoa.

4 Go lisa-pulu Abraham Kaldia su giyoma Haran su-nane pisa. Go puma nipuna aaraa kome-naloma Gote-me nipu go su-para ma epenalisa. Nimi abi go pimi su madaa talo.

5 Go rabu Gote-me Abraham nipuna surubape su kalisa. Dia, nipuna kama agu raapu pi-rape oge regepele su-daa nakalisa. Yapare Gote-me werepe Abraham nipuna sinu-para rurunu-para minalo ora agale lakalisa. Gote-me go-rupa lakalisa raburi Abraham-me naaki meda abi namaitisa.

6 Gote-me gu-rupa wala lakalisa: Nena werepe madi naakina rurunuri pa kimisu naakinu ruru

piruma nimu ora kogono madaa adili ali-rupa piralimi. Go puma nimu ora maali 400 koe-rupa piralimi lisa.

⁷ Gore Gote-me Abraham-para wala lakalisa: Apo ada kimisu-para piri gavman-mere nena naakina rurunu kogono madaa adiala surubalimi. Go palimi pare neme koe kedaa abulanoloma nena madina rurunu ne piri-para nina bi minasaatalo epalimi lisa.

⁸ Go loma lisana Gote-me Abraham yogale ruguli kone kalisa. Go pisa-pulu Abraham-me Aisak madisa rabu yapi 8 piruma go naakina yogale rugulisa. Go puma werepe Aisak Jekop madisa. Jekop-mere naana kasua 12 madisa.

⁹ Stiven-me agale gu-rupa lakalisa: Jekop-na sinumi Josep-para koe kone suma Isip yoto muma kimisu kogono ali-rupa maa puma yoto misimi. Yapare Gote-me Josep raapu piruma kedaa epalia lo surubisa. Go rabu Fero ora Isip-na ali mudu pirisa. Go puma Josep kabesimi rabu Gote-me Josep epe makuaae kone kalisa.

¹⁰ Nipumi go kone kalisa-pulu Fero-me Josep-para epe kone suma Josep ora Isip su raayona namba wan gavman ali mapiraasa. Go puma nipuna ada page surubenalo surube ali mapiraasa.

¹¹ Go pisa-le Isip su-para Kenan su laapo-para reae adaa paboma sapi e poape giya komisimi. Go pisimi rabu naana kasuanu eda asa pisimi.

¹² Go pisa rabu naana kasua Jekop-me Isip su-para eda salo remaa pagoma nipuna sinu rana komea pora kimisu-para ma rapasa.

13 Rana laapo pisimi rabu Josep-me ameaya-para nipuna kone lakalisa rabu Fero-me Josep nipuna ruru adisa.

14 Go pisa rabu Josep-me nipuna aaraa Jekop-para agale rapaoma nipuna ruru Isip su-para ipulupape lo lakalisa. Go pisa rabu enaali 75 no-para puma ipisimi.

15 Go pisa rabu Jekop Isip su-para puma komenaloma naana kasuanu page go su-para puma komisimi.

16 Komenaloma nimuna ronu Sikem su-para mea ria puma rogaasimi. Go suri Abraham-me ali rogaape tapa kabenalo Hamo-na naakinu kana kalisa.

17 Go pisa pare Gote-me Abraham-para pogalu pirape agale kalenalo di rudu lisa rabu naana ruru enaali adaapu Isip su-para kimsu puma pirisimi.

18 Go-para pirisimi pare werepere Isip-na ali mudu meda piruma go alimi Josep na-adisa.

19 Go ali mudumi naana ruru yala mapolaaoma kasuanu radaa mapaaoma nimuna nogo naaki pa komenalo su kamaa-nane mea mapiraasa.

20 Go rabu Moses-na agimi nipu madisa. Go naakiri le-wili kaapu epe-rupa ae naaki yaa-pulu agimi suba repo ada-para madu saapirisa. Go pisa pare werepe nipu kalae naaki-rupa pirisa.

21 Go rabu ali mudu Fero-na waneme muma ora nipuna si-rupa surubisa.

22 Go rabu Isip kone makuaae alinumi nipu mogealisimi. Go pisa-pulu Moses-ri nipu yaba yapipi le ali piruma puri pale agaa-para kogono-para puma ali mudu-rupa pirisa.

²³ Wala werepe Moses-na maali 40 palinaloma nipumi Israel su-para piri amenu adalua kone wisa.

²⁴ Go pisa rabu Moses-me Isip ali medame ame ralu talaina adisa. Adisa-pulu nipumi ame raba mulalo puma nipumi Isip ali lu makomeama rudu abulisa.

²⁵ Go pisa rabu Moses-me kone gu-rupa wisa: Gote-me ni puri ginalo neme amenu raba mealua rabu adalimi kone wisa. Go kone wisa pare amenumi kone gu-rupa nawisimi.

²⁶ Wala ekeran-nanere ame laapome yada pisipi rabu Moses adoma yada napipape lo agale gu-rupa lakalisa: Ame laapo, nipiri ora ameaya-le nipimi ake paa-daa makoyaaripi ya?

²⁷ Go lisa pare mo alimi rono pagoma go Moses warolo paoma talo: Aapimi ne ora ali mudu-rupa mapiraaripa ya?

²⁸ Abala go Isip ali meda tyade-rupa ni tyalalo pi pae?

²⁹ Gu-rupa pagisa rabu Moses paala komoma Midian su-para pogola puma yada tyape ali-rupa puma pirisa. Go puma werepere nipumi naaki laapo madisa.

³⁰ Maali 40 palisa rabu Moses enaali napiri su Rudu Sainai re-para puma ensel meda adisa. Adisa rabu repena sulaa ralaena adisa.

³¹ Moses-me adisa rabu nipumi pala komoma rabu nipu re-para puma adolalo pisa. Go rabu nipumi Mudu Ali-na agale gu-rupa pagisa:

³² Niri nena kasuanuna Gote yaade. Niri Abraham-para Aisak-para Jekop-para nimuna

Gote yaade lisa. Go lisa rabu Moses paala komoma pururu pisa pare Gote piri-para na-adisa.

³³ Go pisa rabu Gote-me nipu-para talo: Nena age ada koyape. Abi ne rekoma aate suri ora Gote-na epe su yaade lisa.

³⁴ Neme nina Isip su-para piri enaalinuna koe radaa pi kogono-daa ora ade. Nimuna re pagoma nimu raba mulalo epawa. Go pea-le ne rekoma ne Isip su-para painalo pi lisa.

³⁵ Go Moses komeare Israel su-para piri enaalinumi abala giyoma gu-rupa lisimi: Aapimi ne ali mudu-para kose pagape ali-rupa mapiraaripa pae? Go lisimi pare Gote-me Moses ali mudu-para raba mi ali-para pirinalo mea rapasa. Go repena sulaa ralae-para pirisa ensel-me Moses raba minalo Gote-me Moses puri mapabaasa.

³⁶ Moses-mere Isip su-para napi kogono page rado kogononu page pisa. Nipumi enaalinu Kale Ipa kenaoma enaali napiri su-para maali 40 nimu surubisa.

³⁷ Moses-miri Israel su-para piri enaali abala gu-rupa lakalisa: Gote-me ni mapiraasa-rupa nimina rikirana agale lakale ali meda mapiraalia.

³⁸ Moses-re Israel su-para piri enaalinu kiritasimi rabu nipumi raba misa. Nipumi ensel raapu Rudu Sainai madaa piruma agale lakalisa. Go ensel-me kasuanu page agale lakalisa. Apo ade abuna mapiraape agale pagisimi rabu nimi page pagaliminalo lagisa.

³⁹ Go pisa pare go Moses-re naana kasuanumi koau rilalisimi. Nimimi nipu giyoma wala Isip su-para palima kone wisimi.

⁴⁰ Go puma nimumi Aron gu-rupa lakalisimi: Remo medaloma wari lisimi. Go puma nimumi pora walenaloma werepe pomona. Moses-re naa Isip su-para mea epaade pare nipu aa-para puma palo maarea lisimi.

⁴¹ Go lisimi rabu nimumi remo mena gawarupa warisimi. Nimumi pa kimi warili mena gawa madaa gote ma-aulaaomaa rana ranaa komo pirisimi.

⁴² Go rabu Gote-me nimu yaa-para aatade kuba kedonuna bi minasaainalo giyesa. Go madaare Gote-na agale lakale alinumi buk madaa gu-rupa lu wisimi: Nimi Israel su-para piri enaalinu-ya. Nimimi maali 40 su kamaa piruma mena gawanu luma lodo kirisimide-le gore ni-para pisimi pae? Ora dia.

⁴³ Nimimi mo remo Molek-na mamina warili abala mea kilipima ria pisimi. Go raapu mo remo Refan-na kuba kedo page minasaasimi. Go remo wasaare nimimi waria kiritasimi. Go pumare neme nimi Babilon su-para maa pua mapiraalua lisa. Profet alimi buk madaa apo agale lu wisa.

⁴⁴ Stiven-me agale pena lala lisa: Naana kasuanuri enaali napiri su-para piruma lotu ada sel laplap-me warisimi. Go adare Gote-me Moses-para wariape lo robo wisa-rupa warisimi.

⁴⁵ Werepe go laplap-me warili adare kasuanumi sinu-para kalaama puma kasuanumi kilipima ru pisimi. Go puma Josua-me ruru radonu raita maa pisa rabu kasuanu sel ada go-para ma ria pisimi. Go pulalo pisimi rabu Gote-me lore alinu abala ralu rubesa. Go su-parare Devit madisa rabu page sel ada wisa.

⁴⁶ Devit-ri Gote-me epe ali kone wisa-pulu nipumi Gote-para ne ora kasua Jekop-na Gote yaa-pulu nena pirape lotu ada warialuame pi lo beten lisa.

⁴⁷ Go beten lisa pare Devit-na naaki King Solomon nipumi go lotu ada warisa.

⁴⁸ Yapare so Adaa Gote-re pa kimi warili ada-para napia. Go madaare Gote-na agale lakale alimi gu-rupa lisa:

⁴⁹ Mudu Alimi gu-rupa lisa: Yaa-parare ora nina piri siaa yaade. No suri ora nina age wi-para yaade. Go pe-le nimimi nina adare ake pu palimi yapae? Go page nina Pomo mu Pirape su yaade.

⁵⁰ Neme go elenuri nina kimi waritu lisa.

⁵¹ Stiven-me kaunsil gu-rupa lakalisa: Nimiripupitagi no raa-para piri enaali pimi. Nimina kale poaoma Gote-na agale napageme. Nimirinimina kasuanumi Holi Spirit giyasimide-rupapeme.

⁵² Profet ora komea nimina kasuanumi radaa nakalasiswa? Go page nimina kasuanumi epe redepe le ali madaa pora mea waalape ali lu makomasimi. Go puma abi page nimimi nipu koe maduma lu makomasimi.

⁵³ Nimirienšel-me Gote-na rekena agale mea lagisa. Go pisa pare nimimi go agale yokoma napagaeme.

Nimumi Stiven kaname lu makomaasimi

⁵⁴ Kaunsil piri alinumi Stiven-na agale pagomare waru rono pagesimi-pulu nimuna kabulu regepe no pirisimi.

⁵⁵ Yapare Stiven-re Holi Spirit nipuna lo robaa-para rubitabesa-pulu nipumi so yaa-para Gote-na

epe paa adisa. Yesu Gote-na popo ki-nane pirina adisa.

⁵⁶ Adalepa. So yaa lobapaina Gote-na ki popa ki-nane enaali Raapu Pirape alina Si so pia-daa lo Stiven-me gu-rupa lisa.

⁵⁷ Go lisa rabu nimumi ali-ya loma nimuna kale pora poaoma Stiven wagepu adialalo pirisimi.

⁵⁸ Nimumi nipu adare kamaa-nane raita maa puma kaname lisimi. Go puma nipu lu mako-maape alinumi mamina kaloma penaali meda mea kalisimi. Go alina biri Sol yaade.

⁵⁹ Nimumi kaname talaina Stiven-me Gote-para beten gu-rupa lisa: Mudu Ali Yesu, nina wasupa mea lisa.

⁶⁰ Go lisa rabu rumu pege puma agale puri paloma lisa: Mudu Ali, go alinuna pupitagi koe kedaa na-abulape. Go loma nipu komoma u palisa.

8

Sol-me Gote-na kone rulae enaali kedaa kalisa

¹ Stiven lisimi go raburi Jerusalem su-para piri kone rulae enaalinu madaa koe kedaa yapi di marekaasa. Go pisa-pulu nimu su rado rado-para yada tya rekoma pisimi. Nimu Judia Samaria su-para yada tya pisimi pare aposel kogono alinu komea napolisimi.

² Go raburi Gote madaa kone waru rulae ali medalomame Stiven-na ro rogaoma re lo pirisimi.

³ Yapare Sol-me Gote-na ruru kedaa kalalo makoyaasa. Nipu ada komea komea lo pu-para

pamuma kone rulae enaalinu aditama karapo ada-para mapaitaasa.

Samaria su-para Gote-na epe agale lakalisimi

⁴ Yadatape pirisimi kone rulae enaalinumi su raayona puma epe agale la yokesimi.

⁵ Filip-ri nipu su Samaria adare-para puma apo piri enaalinu-para Gote-me Mea Rapaae Kana agale mogealisa.

⁶ Nipumi napi kogono pisa rabu enaali adaapumi nipuna agale pagoma kone rulasimi.

⁷ Go pisa rabu Filip-mi remo pabo piri enaali adaapuna remo kamaa mapisa. Go remo pisa-daa agale puri pale lisimi. Go puma pora napami ki koe enaalinu page yaina komo pa wi enaalinu page ma-epeaasa.

⁸ Go rabu Samaria su-parare enaalinumi ora raaname komisimi.

⁹ Go adare-parare ali meda nipuna bi Saimon pirisa. Go aliri nipu yaina pia ali yaa-pulu Samaria su-para piri enaali raayome nipu paala komisimi. Nipumi ni ora ali mudu lisa-pulu enaalinumi nipuna puri adoma paala komisimi.

¹⁰ Samaria su-para piri enaali raayo ora ali mudunu page riabo enaalinu page go yaina pi alina bi waru minasaasimi. Go ali madaa gu-rupa lisimi: Nipu Gote-na puri wia-pulu bi Ora Puri lamina lisimi.

¹¹ Ora raana adaapu nipuna yaina pi kone adoma enaalinumi nipu waru pagisimi.

¹² Go pirisimi pare Filip-mi Gote-na Surube Su madaa Yesu Keriso-na bi madaa Epe Agale lakalisa rabu Samaria su enaalimi agale madaa kone rulaoma kalu-ipa misimi.

¹³ Go yaina pia ali Saimon page kone rulaoma kalu-ipa muma lisana Filip re-para pisa. Go puma nipumi puri pale kogono-para kogono radonu-para adisa rabu paala komoma ki wakepu lisa.

¹⁴ Samaria enaali Gote-na agale lo robaa-para misimi rabu Jerusalem su-para piri aposel kogono alinumi remaa pagisimi. Go puma nimumi Samaria su-nane Pita Jon laapo maa penaa-lisimi.

¹⁵ Go ali laapo ipisipi rabu nipumi kone rulae enaalinu Holi Spirit minalo beten laasipi.

¹⁶ Holi Spirit enaalimi abalade namisimi-pulu nipumi go-rupa pisipi. Nimu kalu-ipa misimi rabu Yesuna bi madaa pagoma misimi.

¹⁷ Go pisa-pulu Pita Jon laapome nimuna kalu madaa ki winaloma Holi Spirit misimi.

¹⁸ Aposel ali laapome kalu madaa ki wisipi rabu go yaina pi ali Saimon-me enaalinu Holi Spirit misimi rabu adisa. Adisa rabu Pita Jon lapo-para mone-me kabano tapa lo agale gu-rupa lakalisa:

¹⁹ Go puriri ni gialepa. Naa kimi pa enaalinuna kaluna sanoloma Holi Spirit mealimi lisa.

²⁰ Go lisa pare Pita-me agale gu-rupa abulisa: Nena kana raapu koe repena sulaa-para pope. Neme Gote-na pa kama gea elere mone-me kabalu kone nasape.

²¹ Nemere kogono pulalo naa raapu kogono ali mada napirali. Nena lo robaa-para epe redepo le kone napia.

²² Pare nena lo robaa-para kone ma-epaaoma Ali Mudu-para beten lape. Go puma koe kone marabuaaina beten lape.

²³ Gore ne kudipa kone suae ali-rupa adalo lisa. Go koneme ne karapo ada mapiraaya.

²⁴ Go lisa-pulu Saimon-me Pita Jon lapo-para talo: Aya, nena lae-rupa ni mada koe elenu na-epena beten tapape lisa.

²⁵ Go puma Jon Pita laapome Mudu Ali-na agale kone polao mogeaoma Jerusalem su-para wala pisipi. Pora kepa pisipi rabu Samaria su-para piri enaalinu Gote-na Epe Agale lakalisipi.

Filip-mi Itiopia su-para piri ali agale lakalisa

²⁶ Werepe Gote-na ensel medame Filip agale gu-rupa lakalisa: Nena omoale yarera puma nonane pumare Jerusalem su wadioma Gasa su lapona pora pope lisa. Go porare enaali napiri su-para go popesa.

²⁷ Go lisa rabu Filip-mi omoale yarera puma pisa. Go pisa rabu Itiopia su-para piri ali meda nipuna ada wala polalo pisa. Go aliri naaki namade abe ali yapare ora ali mudu piruma Kwin ena muduna kana surubisa. Go enana biri Kadasi nipu Itiopia piri enaalinu surubisa. Itiopia alimi Jerusalem su-para Gote-na bi minasaoma ada wala polalo lotu ta pisa.

²⁸ Nipu hos-me yole kaaris madaa piruma popesa. Pira pale pulaaoma agale lakale ali Aisaia-na pepa madaa yarepeama pisa.

²⁹ Go puma Holi Spirit-mi Filip lakalisa: Mogo hos-me yole kaaris re-para puma aasa.

³⁰ Go lisa rabu Filip go ali piri-para wagepu puma agale lakale ali Aisaia-na buk yarepealaina pagisa. Pagoma agale gu-rupa misa: Go yarepeale agalena re makuaae pa?

³¹ Go alimi talo: Ali medame go agalena re nalgialiadere ake puma makuaalua yapae? Itiopia surube alimi Filip gu-rupa loma lisana hos-me yole kaaris madaa ni raapu epa pira lo lakalisa.

³² Mo yarepelisade agalena re gu-rupa lakalisa: Gore nipu tyape mena sipsip-rupa nimumi nipu maa pisimi. Oge mena sipsip-ri iri podetalo rogaaoma pemedede-rupa agale lorainaloma nipu maa pisimi.

³³ Gore nimumi nipu ora rabuaanaaoma nipu maria-ae kose agale lisimi. Gore nipu nogo naakinu page meda ora napiri. Go puma nimumi nipu lu makomainaloma so yaa-para pisa. Go agalere Aisaia-na buk madaa apo-rupa lu wisa.

³⁴ Apode alimi Aisaia-na buk yarepeari Filip-para agale gu-rupa misa: Go agale lakale alina agalere aapi madaa lo aaya pae? Ora nipu madaa lea pae pa ali meda madaa lea pae?

³⁵ Go lisa rabu Filip-mi Epe Agale adaapu mo-gealisa. Go ali madaa abala yarepelisa agalena re lomare Yesuna Epe Agale mogealalo pisa.

³⁶ Go puma pora pulaomare Itiopia surube alimi ipa le meda adisa. Go puma nipumi talo: Go ipa ada. Ake pea neme kalu-ipa namealua yapae lisa.

³⁷ Filip-mi nipu-para talo: Nena pu lome kone waru rulali-daare kalu-ipa mada meali lisa. Go lisa rabu go alimi talo: Abi Yesu Keriso-re ora Gote-na Si yaade kone rulaayo lisa.

³⁸ Go rabu mo alimi hos-mena yole kaaris maloraaoma nipu Filip laapo no ipa-para pisipi. Go puma Filip-mi kalu-ipa kalisa.

³⁹ Ipa koauna giyoma ipisipi rabu Holi Spirit-mi Filip pane maa pisa. Mo alimi Filip wala na-adisa pare nipu pora-nane pisa rabu nipuna lo robaa-para raana ora waru pisa.

⁴⁰ Filip-mi kone muma nipu Asdot su-para pa epa pirisa. Nipumi adare raayona Epe Agale lakelaama pumare Sisaria su-para puma pirisa.

9

Sol kone perekeyo suma Gote-na agale lo robaa-para makodasa

(Kog 22.4-16; 26.9-18)

¹ Yapare go rabu Sol-me koe agale lala puma Gote-na aposel kogono alinu lu makomaalalo pisa. Go puma nipumi Gote-na lodo kira-ae ali mudu piri puma adisa.

² Go ali mudumi pepa linalo laketa pisa. Go puma Damaskus su-parare Sol-me Juda alinuna lotu ada ru-nane pulalore Gote-na pora raati enaali lotu ada-para madaa wasala pea. Go puma nipumi nimu Jerusalem su-para karapo ada adialalo maa pisa.

³ Gore Sol puma Damaskus adare resi-para pamisa rabu nipu piri-para so yaa-para wi paame nipuna le agaa-para pea-rupa ipisa.

⁴ Go rabu Sol nipu su kamaa lopoma agale meda gu-rupa pagisa: Sol Sol, neme niri ake paa-daa makoyaate pae?

⁵ Gore Sol-me talo: Mudu Ali, nere aapi ya? Agale gu-rupa abulisa: Niri Yesu yaade. Nemere ni ade abuna makoyaaye.

⁶ Yapare ne rekoma so adare-para pu. Neme werepe pali ele ali medame lagialia lisa.

⁷ Go agale lisa rabu ali medaloma Sol raapu pisimiri pa rekaoma agale nalisimi. Nimumi go agale pagisimi pare pa ele meda na-adisimi.

⁸ Sol su madaa rekesa pare le-para ribaa pa yabaasa. Go pisa-pulu nipuna adami alinumi ki mina muma Damaskus su-para mea lamua pirisimi.

⁹ Gore yapi repome Sol-na le-para ribaa pa yabaina eda nanisa.

¹⁰ Go puma Damaskus su adare-para Gote-na agale lae disaipel ali meda Ananias pirisa. Nipumi upaa adisa rabu Gote-me agale gu-rupa lakalisa: Ananias-ya lisa. Nipumi talo: Mudu Ali, ni go pi lisa.

¹¹ Gote-me nipu-para talo: Ne rekoma go pora-para pu. Mo porana biri Redepo le Pora, go pora-para pope. Ne Juda alinuna ada puma Tasas su-para piri ali Sol asa pape. Abi go ali Sol-me beten lala pia.

¹² Nipuna kone-parare ali meda ne Ananias nipuna ada-para puma kalu madaa ki epa saena kone saapia. Go pali rabu nipuna le wala rupaloma kone saapia.

¹³ Ananias-me gu-rupa lisa: Mudu Ali, enaali adaapumi go alina koe kone adoma ni lagiame. Jerusalem su-parare nipumi nena epe kone rulae enaali madaa koe kedaa mea kalisa.

¹⁴ Gote-na lodo kira-ae ali nimu nipu pepa kalisimi-pulu go ali Damaskus su-para ipumare nena bi minasaa-ae enaali adialalo pea.

15 Mudu Alimi nipu-para talo: Abi pu. Neme nipu nina epe raba mi ali mapiraayo. Nipumi nina bi su raayona maa puma ruru radonu page nimuna ali mudunu page Israel enaalinu page nimumi pagenalo maa palia.

16 Naa kogono madaare neme nipuna radaa nape elenu mea waatoa.

17 Go lisa-pulu Ananias puma go ada ru-nane puma kodobaoma Sol-na kaluna nipuna kimi warisa. Go puma nipumi talo: Ame-ya Sol, abala ne pora-nane pamuma Mudu Ali Yesu adaede. Nipumi nena le rupaoma Holi Spirit nena lo robaa-para rubitabenalo ni mea epenala lisa.

18 Go lisa rabu Sol-na le madaa kepisa ele rakepe pasa rabu le wala rupasa. Go pisa rabu nipu rekoma kalu-ipa misa.

19 Go puma eda noma yogale-para puri wala misa.

20 Nipu Juda alinuna lotu adanu-para puma kodobaoma Yesuna bi madaa agale lakalisa. Gore gu-rupa lisa: Yesu ora Gote-na Si yaade lisa.

21 Go enaalinumi pagomare kidipaa wake lu piruma agale gu-rupa lisimi: Go aliri abala Jerusalem su-para maa piruma Gote-na bi minasaa-ae enaali lu makomasade ali yaade. Go aliri go-para ipuma nipumi Gote-na pora raali enaali adialalo ipisa. Go puma Gote-na lodo kira-ae ali mudunu piri-para maa polalo pi lisa.

22 Go lisimi pare Sol-me agale mogealisa rabu puri meaa-ma pu pirisa. Nipumi Damaskus piri Juda alinu-para Yesu ora Gote-na Mea Rapaae Ali yaade lakenaloma agale mada na-abulisimi.

²³ Go puma koro medare Juda alinumi nimu kirita piruma Sol tyalalo yada robesimi.

²⁴ Pare Sol-me nipu tyalalo pirisimi remaa abala pagisa. Go puma Juda alinumi Sol tyalo pirisimi rabu ada pora gaapenu ora ribaa page alebo page kaleda pirisimi.

²⁵ Go pisa pare Sol disaipel enaalinumi nipu lamu muma adaa nu basket-para kaleda mapi-raasimi. Go puma pape rarane basket-para mad-uma puma mea lopaasimi.

²⁶ Sol Jerusalem su-para puma disaipel alinu raapu pirulalo pisa. Go pisa pare nimumi nipu Gote-na disaipel ali diana kone suma paala komisimi.

²⁷ Go rabu Barnabas-me nipu raba muma disaipel alinu piri lamua pisa. Go puma Barnabas-me Sol pora pamisa rabu Mudu Ali adisade remaa lakalisa. Go puma Barnabas-me Mudu Ali Solo-para agale lakalisade remaa lakalisa. Sol Damaskus su-para pirisa rabu Yesuna agale puri paloma mogeasade page remaa lakalisa.

²⁸ Go lakalisa-pulu Sol-me disaipel alinu raapu piruma ora paala nakomisa pare Jerusalem raayona puma Mudu Ali-na bi madaa puri pale agale lakalisa.

²⁹ Go puma nipumi Grik agale le Juda alinu-para ape agale lo pirisa rabu nimumi nipu tyalalo pirisimi.

³⁰ Go disaipel alinumi go remaa pagomare nimu Sol Sisaria su-nane lamua pumare Tasas su-para penaaalisimi.

³¹ Go pisa rabu Judia su robo-para Galili su robo-para Samaria su robo-para kone rulae

enanu epe-rupa pirisimi. Go puma Holi Spirit-mi puri kalisa-pulu Gote-na ruru adaa yoma puri palo pisimi. Go puma Gote-na ruru piri enaalinumi nipuna bi waru minasaasa pirisimi.

Pita-me Ainias-na yaina ma-epeaasa

³² Pita nipuri su raayona pamuma agale mo-gealisa rabu koro medare Lida su-para piri kone rulae enaalinu adola pisa.

³³ Go-parare ali meda nipuna bi Ainias-re nipu pora napami ali yaa-pulu reke madaa pa pirisa. Go yainare nipu maali 8 ru-nane pirisa.

³⁴ Pita-me nipu-para talo: Ainias, Yesu Kerisome ne ma-epelea-le rekoma nena yapara lodea ma-redepoaya lisa. Go lisa rabu Ainias wagepu rekisa.

³⁵ Nipu rekoma pisa-pulu Lida Saron su laapo piri enanumi nipu adoma nimuna kone pereke yoma Gote-na agale ralisimi.

Pita-me kome ena Tabita marekaasa

³⁶ Mo Jopa su-para Gote-na disaipel ena meda pirisa. Nipuna biri Tabita yapare Grik agale madaa Dorkas lisimi. Go bina re-re ora wagepu pope ele-daa leme. Go enare ade abuna epe kogono puma narali enaalinu ele kalala pisa.

³⁷ Go rabu nipu yaina meda muma le kadupilisa. Gore nipuna to radepea ada rum sone maa ria puma wisimi.

³⁸ Gore adaa kagure Jopare su Lida repara aasa. Go puma Jopa su-para piri disaipel alinumi Pita Lida su-para pia remaa pagisimi rabu ali laapo rapaoma agale gu-rupa lakalisimi: Naa piri wagepu epape lo lakalisimi.

³⁹ Pita-me pagoma go su giyoma nimu raapu wala pisa. Opapasa rabu so ada rum ae madaa-nane lamua pirisimi. Go puma ena wasa raay-ome Pita kutapu ma-awabaaoma re lo pirisimi. Nimumi Dorkas nipuna warili mamina-nu elenu Pita mea waalisimi.

⁴⁰ Pita-me enaali raayo kamaa pulupa lomare rumu pege puma beten lisa. Beten lomare go enana ro wi-para leme nipu adoma gu-rupa lisa: Tabita, nere rekoma. Go lisa rabu ename nipuna le rupoma Pita adoma rekoma pirisa.

⁴¹ Go rabu Pita-me nipuna ki muma marekaasa. Go rabu nipumi kone rulae enaali-para ena wasanu-para yaaloma go ena epa adalepa lisa.

⁴² Go remaare Jopa su one mone lakelalo kiritasimi-pulu enaali adaapumi Gote-na agale madaa kone rulasimi.

⁴³ Go puma Pita nipu Jopa su-para yapi adaapu piruma nipu Saimon raapu pirisipi. Go Saimon-re mena gawana yogaleme ele warili ali.

10

Pita Kornilius laapona kogono

¹ Ali meda nipuna bi Kornilius-ri nipu Sisaria su-para pirisa. Nipuri Rom suna ali mudu piruma nipumi soldia ali 100 surubisa. Gore nipuna soldia alinuri nimu madi suri Itali yaa-pulu go bi Itali-repaa lisimi.

² Go surube aliri nipu ade abuna lotu lo nimu raapu Gote-na bi minasaaeme. Nipumi kana ele Juda alinuna naraali enaalinu kaloma ade abuna Gote-para beten lala piralia.

³ Koro medare naare alebo ta pulaina 3 klok rabu nipumi upaa-rupa puma ele adisa. Adisa rabu Gote-na ensel meda ipuma epa talo: Kornilius-ya.

⁴ Nipumi mo ensel paala komoma pa ad-abaaoma talo: Mudu Ali, ake palua ya? Go rabu ensel-me gu-rupa abulisa: Nena beten-para ele raba mi kone-parare Gote-me adaba pia.

⁵ Abiri neme agale maa pope naaki medaloma Jopa su-para penaala. Nimumi ali meda lamua ipulupape lo laketapape. Go adola palimide alina biri Saimon yapare nipuna bi meda Pita leme.

⁶ Go aliri nipuna bi komea-rupa ne ali medana ada-para pivalia. Nipuri mena gawana yogale raapu kogono pi ali yaade. Nipuna adare no ipa solwara kuni-nane aaya-daa lisa.

⁷ Ensel-me Kornilius agale gu-rupa lakeloma pisa. Kornilius-mi nipuna kogono naaki laapo-para soldia ali meda page nimu yalisa. Mo soldia ali medare nipu lotu agale pagoma nipumi ade abuna Kornilius raapu piruma raba meape kogono pisa.

⁸ Kornilius-mi go ali repo-para ensel-na remaa lakeloma mo Jopa su-para maa penaalisa.

Pita-me upa-rupame yada adisa

⁹ Nimu puma pora-nane paluma yapi lapisa raburi wala pumare Jopa su re-para puma opa-pasimi. Go rabu naare rikirana aina Pita-me ada koauna beten tea pisa.

¹⁰ Go ada koauna pirisa rabu nipu reame komoma eda nolalo pisa. Gore nimumi eda kiritao kiritasimi rabu Pita-me upaa ele meda ado sa.

11 So yaa-para pora gaape lobenaloma nipumi ele meda adisa. Adaa mamina elere nimumi kuni maala ripinoma lopataina adisa.

12 Go mamina-na ru-nanere mena yaa yapa waalisa kero ele pabo pirisa.

13 Go rabu agale meda gu-rupa pagisa: Pita, ne rekoma mogo elenu lu nape.

14 Pare Pita-me talo: Mudu Ali, ni mada dia. Naana rekena agale wia-pulu neme koe edanu-daa nanalua.

15 Gore wala rana lapopa agale gu-rupa lakalisa: Gote-me eda ele ma-epeaayare neme go koe edanu-daa nalape.

16 Go agalere rana repo loma lisana mamina ele so yaa-para wagepu maa pisa.

17 Gore Pita-me kone adaapu suma apo up-aame adalo elere ali yapae kone wisa. Go kone saapiralaina Kornilius-mi mo maa epenalisa alinumi agale meaoma ipumare Saimon-na ada pora gaape-nane epa rekesimi.

18 Nimumi gu-rupa yaalasimi: Saimon nipuna bi medare Pita. Go aliri go ada-para pia pae napia pae lisimi.

19 Pita-me nipuna upaa pa makuaaya pirina Holi Spirit-mi gu-rupa lakalisa: Pora gaape-nanere ali repome ne go asapeme-daa lo lakalisa.

20 Go pea-le ne rekoma nimu raapu pope. Neme go alinu maa epenalawa-le kone adaapu nasape pare wagepu pope lisa.

21 Go lisa rabu Pita ada-para puma alinu-para talo: Nimimi asapuaarimide aliri ni yaade. Nimi ake pula epame pea lisa.

22 Nimumi agale gu-rupa lisimi: Surube ali Kornilius-mi pulupa laa-daa epama. Go aliri epe ali piruma Gote-na bi minasaa-ae ali yaade. Juda enaali raayome nipu-para epe kone wimi. Go ali-parare Gote-na ensel medame gu-rupa lakalisa: Neme Pita-na agale maa rapaape.

23 Go agale pagomare Pita-me nimu ada ru-nane lamua puma eda kalo surubisa. Wala ribaa reko Pita-me onale yarera puma nimu raapu pisa. Jopa su-para piri kone rulae amenu medaloma page pisimi.

Pita nipu Konilias-na ada-para pisa

24 Nimu pumare pora meda kura palae pumare Sisaria su-para puma opapasimi. Gore Kornilius-mi nimu adaba pirisa-pulu nipuna ruru-para nipuna adami enaalinu-para yaaloma adola kir-itasimi.

25 Pita ada ru-nane abala ririna kodobasa rabu Kornilius Pita-na kibu re-para puma lopisa.

26 Go pisa pare Pita-me nipu marekaaoma talo: Ne reka. Ni page pa nena yago yaade.

27 Go puma Pita Kornilius laapo agale laari puma ada ru-nane kodobasipi. Go ada ru-nanere enaali adaapu kirita pirisimi.

28 Pita-me nimu-para talo: Nimimi ademe. Juda enaalinuri pa ruru enaali radonu raapu mada napitimi. Naa Juda alinuna rekena agaleme gu-rupa lea: Neme ruru radonu-para koeyae pi enarupadaa natao. Dia-le Gote-me ni-para go kone giyala.

29 Go pea-le nimimi ni lamua ipisimide rabu neme agale nagiyasuade pare agale pagoma ni

epawa. Gore neme nimi abi agale mealo: Ni ake paa-daa yala simi?

³⁰ Kornilius-mi talo: Gore numumare rabu naare pereke luma aina ada-para piruma beten lala pirisua. Go rabu ali meda nipu epe kaake pi mamina maaroma ni piri-para epa rekaoma talo:

³¹ Kornilius, Gote-me nena beten-para ele kalaina kogono-para adobaaya.

³² Neme ali meda no Jopa su-para penaaloma ali Saimon Pita lamu mula penaalawa. Go aliri bi komea ne yagona ada-para pirina go ada ipa solwara repale-para aaya. Yagore mena gawa yogale warili ali.

³³ Go lisa rabu neme ali medaloma wagepu ne piri epena lawa. Ne waru pagoma epae-le naa raayo abi Gote-na le agaa-para epa pima. Go agalere ake ya? Gote-me ne lagi agale manare naame pagolalo adoba pima.

Pita-me Kornilius-na ada-para piruma agale lakalisa

³⁴ Pita-me agale abala gu-rupa la yokisa: Gote-me ruru raayo madaa kone meda wia-daa makuaato.

³⁵ Go puma enaali raayome Gote-na bi minasaoma nipu madaa epe kone rulaeme-daare Gote-me nimu raaname komea. Su raayona piri enaalinu madaa epe kone wia.

³⁶ Abala Gote-me naa Israel su-para piri enaalinu-para Yesumi epe-rupa pirape agale lagonalo mea rapasa. Yesuri enaali raayona Mudu Ali pia.

³⁷ Nimimi Jon-me abala Epe Agale mogeoma kalu-ipa kalisa-daa pageme kone salo. Werepe

Yesumi Galili su-para agale lakelomare Juda su raayona Epe Agale mogealisa.

³⁸ Nimimi Gote-me Yesu Holi Spirit-para puri kalisade remaa pageme kone salo. Gote-re Yesu raapu pirisa-pulu nipumi su raayo pamuma epe kogono pisa. Go puma enaali raayo Satan-na puri rolo pimiri Yesu-mi nimu maa rapasa.

³⁹ Naame Yesuna kogono raayo adema. Juda su-para Jerusalem su-para page enaalinumi Yesuna kogono adema. Go pisa pare nimumi go ali repena polopea madaa lu makomasimi.

⁴⁰ Go pirisimi pare yapi repo tapa-para piri-naloma Gote-me nipu tapa-para wala marekaasa.

⁴¹ Go puma naame adamonolo Gote-me marekaasa. Naame kama adaminalo namarekaalisa pare enaali medalomame page adenalo pisa. Nipu tapa-para rekoma ipisa rabu naa nipu raapu meda-para eda no pirisima.

⁴² Go puma Yesumi naa-para epe agale puma laketapape lisa-pulu go epe agalere enaalinu pamu laketema. Gote-me nipu komea kose pagape ali mapiraasa-pulu naame go agale laketema. Gore ora pa pitimi enaalinu page abala kome enaali page Yesumi nimuna kose pago rumaalia.

⁴³ Gote-na agale lakale alinumi Yesu madaa agale lakalisimi. Enaali raayome Yesu madaa kone rulalimiri Yesuna bina purimi nimina pupitagi ralu rubalia.

Enaali ruru rado medanumi Holi Spirit misimi

⁴⁴ Pita-me go agale lalaina Holi Spirit nipuna agale pago pirisimi alinu raayo madaa ipisa.

⁴⁵ Go puma kone rulae Juda alinuri Pita raapu piruma paalame komisimi. Gote-me nipuna Holi Spirit ruru rado enaalinu-para kalisa-pulu Juda alinumi ki ragi luma paalame komisimi.

⁴⁶ Gore ruru rado enaalinumi adaa agale rado rado lo Gote-na bi minasaasimi rabu Juda alinumi paalame komisimi. Go puma Pita-me adoma talo:

⁴⁷ Go alinuri Holi Spirit meamedere naame page go-rupa misima, Go pea-le aapimi madaa rekena salia ya? Kalu-ipa mada mealimina lisa.

⁴⁸ Go lisa rabu Pita-me agale mana gu-rupa lakalisa: Yesuna bi madaa kalu-ipa katapape. Go puma Pita-me mo alinu nimuna kone muma yapi medaloma nimu raapu pirisa.

11

Pita-me Jerusalem su-para piri kone rulae enaali apo remaa lakalisa

¹ Go pisa rabu Judia piri disaipel alinu-para kone rulae alinu-para nimumi pa ruru radome page Gote-na epe agale pageme remaa pagisimi.

² Go puma Pita Jerusalem su-para wala pisa rabu oge naakina yogale rugutalo peme alinumi Pita-para rono komoma rono pagesimi.

³ Nimumi Pita-para talo: Ne abalade ruru radonu yogale naruguli ali raapu eda no pirisimide.

⁴ Go lisimi rabu Pita-me go agalena re waru gu-rupa lakalisa:

⁵ Niri Jopa adare-para piruma beten lala pirisua. Go rabu nina kone maa perekema upaa meda adisua. Go puma ora mamina ele meda

nipuna kuni ripinaaoma yaa-para epa kilipima ni piri epa wisa.

⁶ Gore neme mamina ru-nane waru adisua rabu neme ku-yarinu-para keronu-para yaa yapanu ele raayo adisua.

⁷ Go rabu agale medame ni gu-rupa lagisa: Pita, neme rekoma mo yarinu lu nape.

⁸ Pare neme gu-rupa lawa: Mudu Ali, neme madaa dia. Neme abalade rekena wi arinu madaa eda-rupadaa ora nanisuade.

⁹ Pare yaa-para agale wala lagisa: Gote-me ele raayo ma-epeaaya-le koto pi ele kone nasape.

¹⁰ Go agalere rana repo paganoloma mo yarinu ele raayo wala so yaa-para yola pua.

¹¹ Ora go raburi Sisaria piri ali repo ni lamua pulalo nina ada-para epa opapasimi.

¹² Holi Spirit-mi ne nimi raapu pu lo gu-rupa lagisa-pulu neme kone adaapu nawisua. Go ali ni raapu Sisaria su-para pumare Kornilius-na ada-para pisima.

¹³ Gore Kornilius-mi ensel meda nipuna ada-para pirina adisa remaare naa lagisa. Go ensel-me nipu lakalisa: Neme Jopa su-para ali maa rapaaoma Saimon lamua ipulupape. Go ali nipuna bi laapopare Saimon Pita leme.

¹⁴ Go ali nipumi epe agale lagialia rabu ne-para nena ada-para piri enaalinu-para nimi ade abuna kagaa piramala pope remaa lagialia. Go ensel-me gu-rupa lisa.

¹⁵ Gore neme agale pena lalano Holi Spirit nimu madaa ipisa. Abalade naa madaa ipisade-rupa ipisa.

¹⁶ Ipisa rabu neme Mudu Alimi agale lagisade-rupa kone-para wala wisua. Nipumi abala gurupa lisa: Jon-mere enaalinu kalu-ipa kalisa rabu pa ipame kalisa pare nimiri Holi Spirit-na kalu-ipa mealimina lisa.

¹⁷ Naame Mudu Ali Yesu Keriso madaa kone rulaoma Holi Spirit misima. Go puma Abiri go ruru rado enaalinu komea-rupa misimi. Gore komea-rupa misimi-pulu neme Gote-na kogono mada nama-koeyaalua kone wisua.

¹⁸ Gore nimumi Pita-na agale pagomare nimuna rono agale giyoma Gote-na bi minasaasimi. Nimumi talo: Gote-me ruru rado enaalinu page ade abuna kagaa piramala paliminalo kone perekeape pora waalisa.

Antiok su-para piri enaalimi kone rulasimi

¹⁹ Stiven lisimi rabu adaa kedaa maa kalisa-pulu kone rulae enaalinu pu pa yabesimi. Go puma Fonisia su-para Saiprus su-para Antiok su-para page epe agale lakalisimi pare nimumi Juda enaalinu kama agale lakalisimi.

²⁰ Go pisimi pare Saiprus Sairini su laapo piri kone rulae ali medaloma Antiok su-para puma ruru rado enaali-para Mudu Ali Yesuna Epe Agale pua lakalisimi.

²¹ Go puma Mudu Alimi puri kalisa-pulu enaali adaapumi Epe Agale madaa kone rulaoma Gote-para kone perekelisimi.

²² Go pirisimi rabu apo Jerusalem su-para kone rulae enaalinumi remaa pagisimi-pulu Barnabas mo Antiok su-para penaaalisimi.

²³ Barnabas nipu puma opapasa rabu nipumi Gote-me go enaalinu raba mina adoma raaname

komoma agale gu-rupa lakalisa: Go epe agale nagiyoma Mudu Ali raapu puri paloma kogono pu piralepape.

²⁴ Barnabas ora epe ali piruma nipumi Gote-na agale waru pagoma Holi Spirit nipu madaa waru rubitabisa. Go rabu enaali adaapumi Mudu Ali-na agale madaa kone rulasimi.

²⁵⁻²⁶ Go puma Barnabas-me Sol mo Tasas su-para asa pula pisa. Nipu abala adasaaoma mo Antiok su-para lamua ipisa. Go puma maali komeamere mo Antiok su-para Gote madaa kone rulae enaali raapu piruma enaali adaapu mo-geasipi. Go Antiok su-parare nimumi disaipel enaalinu Keriso-na bi* abala kalisimi.

²⁷ Go rabu Gote-na agale lakale ali medaloma Jerusalem giyoma Antiok su-para pisimi.

²⁸ Pisimi rabu agale lakale ali meda Agabus page ipisa. Holi Spirit-mi su raayona rea ora adaae pabenalo go alina kone-para mea kalisa. Go puma Agabus-me enanu gu-rupa lakalisa. Gore werepe ali mudu Sisa Klodius pirisa rabu reame waru komisimi.

²⁹ Go agale pagisimi rabu disaipel enaalinu Judia su-para piri ame bali enaalinu-para eda kabape kana maa pena kone wisimi. Nimuna kone suma kana komea komea kaloma gu-rupa raba misimi.

³⁰ Nimumi go-rupa puma Barnabas Sol laapo kana kalenaloma lotu ada surube alinu-para maa pisipi.

* **11:25-26:** Barnabas-para Pol laapome Gote-na Epe Agale lake-lisipi rabu enaalinu lo robaa perekema Yesuna ruru pirismi. Go enaalinuna biri Kristen misimi.

12

Kone rulae enaalinu radaa pi elenu wala misimi

¹ Go rabu ali mudu Herot-me Gote-na ruru medaloma-para kedaa waru mea kalisa.

² Nipumi Jon-na ame Jems rai kudumi lu makomasa.

³ Go pumare Juda alinumi nipu madaa pedo pisimi. Go pisa-pulu Herot-me Pita page karapo mapaitaasa. Go pisa yapi di-ri olode raburi bret ma-adaa yis nasape di rabu pisa.

⁴ Pita adiala karapo ada-para soldia 16 nimumi Pita surubisimi. Go pirisimi pare maalapumi surubenaloma maalapumi rado medame surubisimi. Herot-na konere go olode Pasova dia naloma Juda alinu piri-para Pita maa palua kone wisa.

⁵ Go pulalo pisa-pulu Pita karapo ada-para waru surubisimi. Go rabu Gote-na rurumi Pita raba minalo Gote-para beten waru laasimi.

Ensel-me Pita karapo ada-para pane mea rapasa

⁶ Go ribaa raburi Herot-me Pita ekera-nane kose talo pisa. Go puma go ribaa rabu Pita nipu soldia ali laapona rikirana palisa. Nimu hankap adaalepe laapome adima plisman-numi karapo ada pora gaape-para surubisimi.

⁷ Ora go rabu Mudu Ali-na ensel epa aasa rabu karapo ada-para nipuna paa kewo aasa. Ensel-me Pita-na pasaa luma marekaasa. Marekaaoma gu-rupa lisa: Ne wagepu ipu. Go lisa rabu hankap su kamaa koyataboma lopisa.

⁸ Ensel-me talo: Aako let yamoma age ada maara lisa. Pita-me go-rupa pisa rabu ensel-me talo: Nena mamina maraoma ni raita mea epape.

⁹ Pita go ensel raita maa puma karapo ada giyesa pare go ensel-me pisare Pita maaresa. Nipuna konere pa upaa pi kone wisa.

¹⁰ Pare nipu laapo puma polis komea pirina popesipi wala laapo pa pora gaape-para pirina popesipi pare puri pale pora gaape-para pisipi. Go pora gaapere nipu pulaina nipuna pa lobesa. Nipu kamaa pumare pora-nane pisipi rabu ensel-me Pita wagepu giyoma pisa.

¹¹ Go rabu Pita nipuna kone epa lobaitaboma gu-rupa kone wisa. Abiri neme go paede elere ora neme makuaato. Mudu Alimi nipuna ensel mi epenala-pulu go ensel-me Herot-na puri giyanolo epenalisa. Go pea-le Juda rurumi ni madaa pulalo palemedere mada napalimi lisa.

¹² Nipumi go kone suma Maria-na ada-para pisa. Go enare Jon-na agi pirisa. Jon-na bi medare Mak. Gore enaali adaapu go ada-para piruma beten lala pirisimi.

¹³ Go rabu Pita-me kamaa pora gaape tyaara kogono ena Roda-me pora lobolalo ipisa.

¹⁴ Nipumi Pita-na agale pagomare lo robaa-para raana komisa-le pora gaape nalobe ru-nane wagepu wala pisa. Gore Pita ada pora gaape-para epa aaya-le nimi rekalepa lisa.

¹⁵ Go nogome nimu gu-rupa lakalisa rabu nimumi talo: Nere makeyatepa pe lisimi. Pare nogome talo: Ora lawade lisa. Go puma enaalinumi talo: Gore Pita-daa dia yapare nipuna ensel yaade lisimi.

16 Go agale lisimi rabu Pita-me awoma kimi pora gaape luma adobaasa. Go puma ru-nane piri enaali ipuma pora gaape loboma Pita-na le agaa adisimi-pulu paalame komisimi.

17 Go raburi Pita-me nipuna ki musaoma wa loma agale maloraasa. Go puma mo karapo ada-para Mudu Alimi nipu mea rapaaripa remaa lakalisa. Go puma Pita-me talo: Nimi Jems-para nipuna amenu-para go remaa laketapape lisa. Go loma ada giyoma wala su rado-para pisa.

18 Gore naare rapasa raburi Pita napirisa-pulu mo soldia alinumi pogolasaoma agale adaapu lisimi.

19 Gore ali mudu Herot-me puri pale agale lakenaloma asapisimi pare na-adasasimi. Go puma ali mudumi mo surube alinu agale mulalo ipulupa lisa. Nimuna agale pagomare apo surube alinu puma lu makomaalepa lo lakalisa. Go rabu Herot Judia su giyoma mo Sisaria su-para puma pirisa.

Herot nipu komisa

20 Gore Herot-me Tair Saidon su laapona piri enaalinu-para rono pagisa. Go pisa rabu go su laapo piri enaalinu nimumi Herot adola pirisimi. Nimumi kiritaoma ali Blastus-me nimu raba minalo yaalisimi. Go aliri nipumi Herot-na adana surube ali pirisa. Go pirisa rabu Herot piri-para puma naa epe-rupa piramina puma lisimi. Herot-na Surube Su raayo madaa nimuna eda misapulu go agale lakalisimi.

21 Enaalinumi gu-rupa lakalisimi-pulu Herot-me agale pagape yapi raburi nipuna epe au pawa

nipuna epe pirape siaa madaa piruma enaalinu-para remaa lakalisa.

²² Go agale lisa rabu enaalinumi lalaaoma gurupa yalaasimi: Go agalere ora Gote-na agale tale ora pa ali medana agale-daa dia lisimi.

²³ Go lisimi rabu Herot-me Gote-na bi namakuaasa-pulu ensel medame Herot lu makomasa. Go puma ora komenalo kolaimi nipuna yogale waru nisimi.

²⁴ Go pisa pare Gote-na epe agale puri paboma su raayona pisa.

²⁵ Barnabas Sol laapome kogono pu kiraluma Jerusalem giyoma go ali Jon Mak maa puma Antiok su-para pisimi.

13

Barnabas Sol laapona kogono

¹ Antiok su-para piri enaalinuna lotu adaparare Gote-na agale lakale alinu-para tisaa-nu page pirisimi. Nimuna biri go-rupa: Barnabas-para Simeon nipuna bi medare Niger-para Sairini su-para piri ali Lusius-para gavman adaa ali Herot-na ame Manain-para Sol-para nimu raayo lotu ada komea-para pirisimi.

² Go alinuri koro meda lotu ada-para kiritaoma Gote-para beten loma eda adaaoma pirisimi. Go rabu Holi Spirit-mi nimu-para talo: Go ali Barnabas Sol laapome neme kogono madaa mapiraayo-pulu go ali laapome kogono palipinalo laketape lisa.

³ Go lisa rabu kiritape alinumi eda wala giyoma beten medaloma nimuna kimi kaluna suma nipu laapo maa penaalisimi.

Aposel alinumi Saiprus su-para epe agale la yokesimi

⁴ Holi Spirit-mi Barnabas-para Sol laapo maa penaaloma ali laapo no Selusia su puma Saiprus su pulalo ipa sip kaboma pisipi. Go Saiprus suri ipa solwara rikirana aasa.

⁵ Go Saiprus su opapasipi rabu Salamis adare-para pisipi. Go rabu nipu Juda alinuna lotu ada-para puma kodobaa-ma Gote-na epe agale la yokesipi. Mogeasipi rabu Jon Mak-me mo ali laapona kogono raba misa.

⁶ Nimu go ipa solwara rikirana wi su Saiprus pamuma lakalisimi rabu Pafos su adare-para pisimi. Go su-para pisimi rabu nimumi yaina pi ali meda adisimi. Go Juda alinuna biri Bar Jisasre nipumi ni agale lakale ali pi loma enaalinu makiralisa.

⁷ Go yaina pi aliri nipu mo ipa solwara rikirana wi su-para gavman-na mudu ali raapu pirisa. Ali mudu nipuna bi Sergius Paulus loma kone makuaae ali lisimide. Apo ali mudumi Gote-na epe agale pagenalo Barnabas-para Sol laapo ipulupape lo lakalisa.

⁸ Go pisa pare yaina pape alimi aposel kogono ali laapona kogono makoyaatalo pisa. Go yaina aaraana biri Bar Jisas yapare adaa agalemere Elimas lisimide. Nipumi gavman-na ali mudumi Mudu Ali-na epe agale lo robaa-para makodobalia lo agale mabebolaasa.

⁹ Go pisa pare Sol-re nipuna bi meda Pol Holi Spirit-na puri nipu waru rubitabisa-pulu nipumi Elimas-na le agaa waru adabaaoma talo:

¹⁰ Nere ora Satan-na si yaade. Nere epe kone raayona yada lore ali. Nere makirae ali piruma neme Gote-na ora redepo le pora makoyaalalo paina.

¹¹ Neme gu-rupa pe-pulu Gote-na kimi ne abi lina. Abi ne le rubu pi ali piruma naare mada na-adali. Gu-rupa lisa rabu Elimas-na le-para pobere mole eleme le epa keapisa. Go pisa-pulu nipumi enaalina ki ripinaalalo waalisa.

¹² Gore gavman-na ali mudumi go ele adisa rabu nipumi epe agale madaa kone rulasaa. Nipumi Mudu Ali-na epe agale pago pirisa-pulu nipu ora paala komisa.

Pol Barnabas laapo Pisidia Antiok su lapo-para pisipi

¹³ Pol nipuna ame raapu ipa sip madaa pua piruma Pafos su giyoma Perga adare su-para pisimi. Perga adare-re Pamfilia su robo ru-nane aasa. Go pirisimi pare Jon Mak-me nimu giyoma Jerusalem su-para wala pisa.

¹⁴ Nimumi su Pega giyoma pumare Antiok suri Pisidia su robo ru-nane puma opapasimi. Go puma oge koro rabu Juda alinuna lotu ada-para puma pirisimi.

¹⁵ Go Juda alinuna lotu ada-para piri ali kalunumi Moses-na rekena agale yarepema Gote-na ali lakale agale yarepeare nimumi Pol-na amenu piri-para agale meda gu-rupa penaalisimi: Amenu, nimimi enaalinuna lo robaa-para puri mapalaape agale saliare meda lagialepape lisimi.

16 Go lisa-pulu Pol rekoma ki wageoma pagalepa loma lisana talo: Israel enaalinu nimimi pagalepape. Gote-na bi minasaaeme ruru rado enaalinu nimimi page pagalepape.

17 Gore Israel su-para piri enaalinuna Gote-me naana kasuanu mapiraaoma nimu Isip su-para yadala pe alinu pirisimi rabu nipumi puri kalisa.

18 Go puma nimu maali 40 enaali napiri su-para pamuma kedaa mu pirisimi. Go rabu Gote-me nimu pa adabaasa.

19 Go puma Kenan su-para pirisimi rabu Gote-me enaali ruru 7 lu bebolasa. Go puma nipumi nimu go su kalenaloma maali adaapu gu-rupa 450 go su-para pirisimi.

20 Go puma werepere nipumi kose pagape alinu mapiraoma pumare agale lakale ali Samuel pirisa rabu dia lisa.

21 Go puma Israel enaalinumi ali mudu meda mulalo pirisimi rabu Gote-me Sol mapiraasa. Solo-re nipu Kis-na si ora Benjamin-na ruru ru-para pirisa. Nimuna ali mudu maali 40 pirisa.

22 Go puma Gote-me nipu raluma Devit ali mudu mapiraasa. Go ali madaare Gote-me nipu remaa gu-rupa lakalisa: Go ali Jesi-na si Devit-ri nina kone mogealalo pia-le nipumi nina kone raayo adoma palia.

23 Gote-me kana waraaoma lakalisa-pulu ali Devit-na madina sinu Israel enaalinu raba minalo lakalisa. Go lakalisa-pulu Yesu Devit-na ruru raapu pirisa.

24 Gore Yesu naipisa rabu Jon abala ipuma Yesuna pora maredepo yaasa pisa. Go puma nipumi Israel su-para piri enaalinu-para pupitagi

ne kone pereke yoma kalu-ipa mealepape lo lakalisa lisa.

²⁵ Jon-na kogono dia talo pisa rabu nipumi enaalinu-para talo: Nimimiri ni aapi kone wimi? Niri mo nimina ada paba pimi ali-daa dia-le pagalepape. Go aliri nina koau-nane epalia pare ni raba mi ali yaa-pulu nipuna age ada kepema kege radepe yaala palua.

²⁶ Go loma Sol-me wala talo: Amenu page Abraham-na madina sinu page ruru rado Gote-na bi minasaaeme enaalinu page pagalepape. Gote-na agale naa raba minalo nipuna epe agale naa re-para epenalisa.

²⁷ Go Jerusalem su-para piri enaalinumi page nimina ali kalunumi page Yesu ora raba mi ali lo na-adisimi. Go page ade abuna Pomo mu Pirape Yapi rabu Gote-na agale lakale alinuna buk yarepema giyoma napagesimi. Go peme pare Yesu madaa kose lape agale lisimi rabu nimumi Gote-na agale lakale alina agale ora yaana lo adisimi.

²⁸ Gore nimumi Yesuna koe elenu page meda na-adisimi pare Pailat-para Yesu linalo agale mulalo pisimi.

²⁹ Gore nimumi Yesu madaa buk-para wisade agale raayo nalisimi. Go puma nipu repena polo-pea madaa kilipima kana apedaa-para rogaasimi.

³⁰ Go pirisimi pare ora komape su-para pirisa rabu Gote-me nipu wala marekaasa.

³¹ Go puma abala Galili su giyoma Jerusalem su-para nipu raapu pora pamisimide alinumi nipu rana adaapu adisimi. Go adisimide alinumi abi pa pimi Juda enaalinu-para agale lakeleme.

³² Naa go-para epa pimare Gote-na Epe Agale nimi lagula epama. Go Epe Agalere Gote-me abala naana kasuanu lakalisa.

³³ Go lakalisade agalere naana kasuanumi Si Yesu tapa-para marekaasa-daa madaa pisa. Go madaare Buk Sam madaa agale gu-rupa wisa: Nere nina si.

Abiri neme kogono gialo lisa.

³⁴ Gote-me Yesu nipu tapa-para marekainaloma nipuna yogale mada naramualia. Go madaare Gote-me buk-para gu-rupa lisa: Neme Devit-na epe raba meape puri ora gialua lisa.

³⁵ Go puma Buk Sam-na agale meda gu-rupa lu wisa: Nena ade abuna epe-rupa pirape alina yogale mada naramualia lisa.

³⁶ Go Devit piruma Gote-na kogono puma nipu komeame enaali raba mulalo pisa. Go puma komisa rabu nipuna ro kasuanauna tapa kamaa rogaoma yogale ramisa.

³⁷ Go pisa pare Gote-me marekaasade aliri nipuna yogale naramisaaya.

³⁸ Go pea-le amenu pagalepape. Neme go ali Yesuna bi madaa lagialo. Nipumi enaalinuna pupitagi nape kone rakepema rubalia.

³⁹ Go puma enaali raayome nipu madaa kone ru-laoma pupitagi ne kone madaa giyalimi. Moses-na rekena agaleme go pupitagi ne kone mada namarakepeaasa pare Yesumi ora pisa.

⁴⁰ Gore waru pagalepape. Abalade Gote-na agale lakale alinumi lakalisimi-daa nimi piri-para epalia lo lisa. Nimumi gu-rupa lisimi:

⁴¹ Nimi ero le alinuri paalame komoma waru adalepape. Gore nimi abi pimi rabu neme epe

kogono pe. Neme go kogono pe pare ali medame go elena re mea waateare kone mada narulalimi.

⁴² Barnabas Pol laapome go remaa lakeloma Juda alinuna lotu ada kamaa pisipi. Go puma enaali medalomame talo: Wala Pomo mu Pirape Yapi rabu naa kiritaminaloma go agale medaloma epa lagialepape lisimi.

⁴³ Go lotu ada giyoma pirisimi Juda enaalinu page ruru rado kone rulae enaalinu page Barnabas Pol laapo raita maa pisimi. Go rabu ali laapome talo: Gote-na raba meape kone waru saapiruma nipu madaa kone rulaalepape lisipi.

⁴⁴ Go puma wala Pomo mu Pirape Yapi di rabu adare-para piri enaali raayo epa kiritaoma Gote-na epe agale pagolalo ipisimi.

⁴⁵ Go pirisimi pare Juda enaalinumi go enaali adaapu epa kiritaoma adisimi rabu nimuna lo robaa-para kudipa kone wisimi. Go puma nimumi Pol-na agale rabuaalalo ero agale lo pirisimi.

⁴⁶ Go pirisimi pare Pol Barnabas nipu laapomere Gote-na agale puri paloma gu-rupa lakalisipi: Saame nimi Gote-na agale abala lagisipade pare giyamede. Go giyamede pare nimimi go agale giyoma naa ade abuna kagaa piramala pope kone mada napalima leme-pulu adalepa. Abi saa ruru rado meda-para palipa.

⁴⁷ Mudu Alimi saa pi agale mana gu-rupa lagia: Neme ne ali ruru rado madaa kewape paa maa salua. Go pea-le su raayona piri enaalinumi epe agale pagoma kagaa piramala paliminalo nina paa nana pi piramina lisa.

⁴⁸ Gore ruru rado piri enaalinumi go remaa pagisimi rabu nimu raaname komoma Gote-para epe agale madaa ora pili lisimi. Gote-me abala ade abuna mapiraalalo mada misade enaalinumi epe agale madaa kone rulasimi.

⁴⁹ Go puma go su-parare enaali raayome Mudu Ali-na agale pago kiritasimi.

⁵⁰ Go pisa rabu Juda alinumi go adare-para piri lotu leme alinu-para epe enaalinu-para mudu enaali medaloma page koe-rupa ma-rekaasimi. Go puma go enaalinumi Pol Barnabas laapo kedaa kaloma pa su meda-nane ralisimi.

⁵¹ Go pisimi pare aposel kogono ali laapome enaalinu nimuna koe-rupa peme-daa kone winalo age kege radepesipi. Go puma nipu wala Aikoniam su-para pisipi.

⁵² Go puma aposel kogono alinuri Holi Spirit-na puri nimuna lo robaa-para rubitabesa rabu raaname komisimi.

14

Pol Barnabas laapome epe agale Aikoniam su-para mogeasipi

¹ Go puma abala mogeasipi-rupa Pol Barnabas laapo Aikoniam su-para Juda alinuna lotu ada-para puma mogesipi. Go pisa rabu Juda enaali adaapu page ruru rado enaali adaapu page epe agale madaa kone rulasimi.

² Go pisa pare kone narulae Juda enaalinumi ruru rado enaalinuna kone makoyaasimi rabu ame balinu madaa koe kone wisimi.

³ Go pisa-pulu Pol Barnabas nipu laapo go su-para yapi adaapu pirisipi. Pirisipi rabu Mudu Ali

madaa agale puri paloma lisipi. Go rabu Gote-me ora nipuna raba meape kone madaa agale lakenalo waalisa. Go puma go ali laapome napi kogono page epe rado kogononu page pinalo puri kalisa.

⁴ Go pisa pare go adare-para piri enaal-inuri kone laapo suma rugulalapa pirisimi. Enaali medalomame Juda alinuna pora raitalalo pirisimi pare enaali medalomame aposel kogono alina pora raitalalo pisimi.

⁵ Go rabu ruru rado enaalinu-para Juda alinu-para surube alinu page nimumi aposel kogono alinu madaa koe kone suma kaname tyalalo pisimi.

⁶ Go pisa pare aposel kogono alinumi go remaa pagisimi rabu nimu Listra Derbe su laapo adare-para pogola pisimi. Go adare laapore Likonia su robo ru-nane aasa. Go su raayona page pogola pisimi.

⁷ Go su-paranu nimumi Epe Agale mogealisimi.

Pol adare Listra pirisa rabu kaname lisimi

⁸ Go adare Listra-parare pora napame ali meda piruma nipuna age laapo komapasa. Agimi madisa rabu ali koeya palae madu wisa-pulu pora mada napamisa.

⁹ Gore Pol-me agale lakalisa rabu go alimi waru pagisa. Pol-me nipu waru adabaaoma nipuna lo robaa-para yaina perekele kone adisa.

¹⁰ Go pisa-pulu nipumi puri paloma talo: Waru rekape lisa. Go lisa rabu mo ali wagepu rekoma pora pamisa.

¹¹ Gore go-para piri enaali adaapumi Pol-na kogono adoma nimumi adaa agale Likioniamе gu-rupa lisimi: Sogo yaa-para remonu-rupa pirisimi pare yaa giyoma none ipuma ali-rupa pipi lisimi.

¹² Go loma nimumi Banabas-na bi Remo Sus* bi maasimi. Go pumare Pol-na bi Remo Hermes maasimi. Gore Pol agale adaapu le ali pirisa-pulu nimuna Hermes remo kone wisimi.

¹³ Go puma Remo Sus-na adarena pora gaapenane aasa. Go remo Mudu Ali repame mena gawana madaa repena kaladina kili suma ipisimi. Nimumi kolo ria ipisimi rabu enaali adaapuna konemere mena gawa luma aposel kogono alinu kalema kone wisimi.

¹⁴ Go pisa pare Barnabas Pol laapo go remaa pagisipi rabu nipuna yagaa iri pudia enaalinu piri rikirana wagepu puma yaalisipi:

¹⁵ Go konere ake paa-daa wimi pae? Saa ora nimi pa ali laapo pipa. Saame Epe Agale lagula epapa. Nimimi komape remonu giyoma ade abuna piri Gote madaa kone rulalimina. Gotemere su yaa ipa page nipuna piri ele page warisa.

¹⁶ Abasadere go pirisimide kasuanu nimuna kone ele rado wisimi rabu Gote-me nimuna gorupa ora pa pina kone wisa.

¹⁷ Go pisa pare nimimi kone adaliminalo epe kogono pu pirisa. Go puma nipumi epe maapu ele waru openalo yai ma-epeaasa. Go pisa-pulu nimimi eda mada noma lo robaa-para epe kone

* **14:12:** Grik enaalimi gote adaapu pia kone wisimi. Guma puma Pol-para Barnabas laapona agale waru namuma nimumi Pol-re gote Hermes lisimi. Barnabas-re gote Sus lisimi. Go remo raayona re go ali lapo-rupa lisimi.

su pirisimi.

¹⁸ Go agale lisipi pare enaalinumi mena gawa aposel kogono ali laapo kalalo pode pisimi. Go pisimi pare nipumi rono lisipi.

¹⁹ Go pisa rabu Antiok Aikoniam su lapo-para piri Juda enaali medaloma Pol piri-para ipisimi. Go puma go Juda alinumi enaalinu-para kaname Pol tyalalo kone kalisimi. Nimumi Pol luma adarenu su kamaa mea yoloma rubisimi. Nimumi Pol ora komena kone wisimi.

²⁰ Go pisimi pare disaipel enaalinumi Pol piri-para kiritainaloma Pol ora rekoma adare-para wala pamisa.

²¹ Go puma ekeran-nanere Pol Barnabas laapo Derbe su-para pisipi. Pol Barnabas laapome Derbe su-para Epe Agale mogesipi rabu enaali adaapumi Gote-na pora ralisimi. Go puma nipu Listra su-para wala pumare wala Aikoniam su-para pumare wala Antiok su-para pisipi.

²² Nipumi kone rulae enaalina lo robaa-para puri mapalaasipi. Agale mana gu-rupa lakalisipi: Nimiri epe agale waru surubuma mealepape. Gote-na Surube Su pope pora madaare kalai puma kedaa pi ele ria puma adalimina.

²³ Go puma nipumi lotu ada komea komea lo surube alinu mada mulalore beten lo eda nano pirisimi. Go puma nipuna Gote-na purimi go alinu surubenalo beten lisipi.

Pol Barnabas laapo Antiok Siria su-para wala pisipi

²⁴ Werepe nipu laapo Pisidia su robo ru-nane puma giyomare Pamfilia su-para opapasipi.

²⁵ Go puma nipumi epe agale Pega su-para piri enaalinu Gote-na agale mogeaoma no Atalia su-para pisipi.

²⁶ Sip mumare wala Antiok su-para pisipi. Go su-parare lotu surube alinumi nipu laapo Gote-me surubenalo beten loma penaaalisimi. Go pula penaaalisimide kogonore abi dia lisa.

²⁷ Gore Antiok su-para opapasipi rabu Gote-na ruru enaalinu kiritainalo yaalisipi. Go puma Gote-na kogono madaa agale lakalisipi. Gote-me ruru rado piri enaalinu-para epe agale kone rulainalo pora mea waaloma remaa lakalisipi.

²⁸ Go puma yapi adaapu mo kone rulae enaali raapu pirisipi.

15

Enaalinu Jerusalem su-para kiritasimi

¹ Ali medalomare Judia su giyoma Antiok su-para ipuma Keriso-na enaalinu-para gu-rupa mogealisimi: Moses-na rekena agale madaare nimimi yogale kuni narugulimi-daare Gote raapu ora mada napitimi.

² Go lisimi rabu Pol Barnabas laapo nimu raapu ape loma ape pisimi. Go pisimi-pulu Pol Barnabas laapo page Antiok su piri ali medaloma page Jerusalem su-para pulalo pisimi. Go puma nimumi aposel kogono alinu-para lotu surube alinu-para yogale ruguli kone madaa agaa mulalo pisimi.

³ Go puma Yesuna pora rali enaalinumi nipu maa penaaalisimi. Go puma Fonisia su-para Samaria su-para pumare agale gu-rupa lisimi:

Adaa ruru rado enaalinumi koe kone pereke yoma Gote-na epe agale lo robaa-para mako-dasimi. Go lisimi rabu Keriso-na enaalinumi raana komisimi.

⁴ Go puma Jerusalem su-para opapasimi rabu Gote-na ruru-para aposel kogono alinu-para lotu surube alinu-para nimu raayome nimu ki muma ora raana komisimi. Go rabu nimumi nimu-para Gote-na pisade kogono madaa remaa lakalisimi.

⁵ Go rabu Farisi kone rulae ali medalomame rekoma talo: Gore apo ruru rado alinumi page yogale kuni rugutapape leme. Nimumi Moses-na rekena agale go-rupa pagaliminalo laketapape lisimi.

⁶ Go lisimi-pulu aposel kogono alinu-para lotu ada surube alinu raapu kiritaoma apo agale madaa kone meda sulalo wisimi.

⁷ Go agale loma yoloma kiritainaloma Pita-me rekoma talo: Ame balinu, Gote-me ni abala mada misa-daa adisimide. Go pea-le neme Gote-na epe agale ruru radonu-para mogeasua. Nimimi pagoma kone rulaliminalo mogeaayo.

⁸ Gore Gote-me enaali raayona lo robaa-para adea-le nipumi ruru rado enaali nagieyeme ya-pare Holi Spirit misima-rupa ada ruru rado enaalinumi page misimi.

⁹ Gote-me naa Juda ruru enaalinu mo ruru rado enaalinu kone komea suma Holi Spirit gisa. Nimumi kone rulasimi-pulu Gote-me nimuna pupitagi ne kone rakepema rubaasa.

¹⁰ Go pisa-pulu ake paa-daa naame ruru rado-para Moses-na kedaa pi kone mogealima ya? Abalare naa-para kasuanu-para go kedaa pi kone mada nawaatema.

¹¹ Dia, naame Mudu Ali Yesu madaa kone ru-laema rabu nipumi nipuna epe raba mi koneme naana lo robaa-para paa ginaloma ade abuna kagaa piraamala palima. Ada ruru rado nimumi page go kone komea salima.

¹² Go agale lakelenaloma enaalinumi agale nabulisimi. Dia, pare Barnabas Pol laapome Gote-na puri pale kogono-para kogono radonu-para lakalisipi rabu waru pagisimi. Go remaare ruru rado piri enaalina su-para pisipi rabu lakalisipi.

¹³ Gore agale lakelenaloma Jems-me talo: Amenu, nina agale pagalepape.

¹⁴ Gore Gote-me ruru rado enaalimi nipuna bi pagenalo mapiraasa. Go madaare Simiono-me naa-para go abala pisade alinuna remaa lagisa.

¹⁵ Go madaare Gote-na agale le alinumi go pora adoma nimumi buk madaa gu-rupa lu wisimi:

¹⁶ Mudu Alimi talo: Werepe ni wala epalua. Go puma neme Devit-na sinumi kilipili ada marekaalua. Wala marekaalua rabu puri katoa lisa.

¹⁷ Ruru rado raayona enaalinumi ni Mudu Ali asapalimi. Go ruru raayore ora nina kone rulae enaalinu mapiraalua lisa.

¹⁸ Mudu Alimi gu-rupa lisade agalere ora abalade nipuna kogono waalalo go agale lakalisa.

¹⁹ Jems-me wala talo: Naa konere ruru rado piri enaalinumi Gote-na agale lo robaa-para makodabalimiri nimu kone kedaa nakatema.

²⁰ Dia, pare naame nimu-para agale meda gu-rupa luma rapaaeme. Nimumi remo ya-woma kale eda nanalepape lema. Go page ena

paake yolape kone giyoma mena yapa maa ere-pele yariri nanalepape lema. Go page yaapi nanalepape lema.

²¹ Gore ora abalade abi page tisaanumi Moses-na rekena agale madaa adare raayo-para piruma ade abuna Pomo mu Pirape Yapi rabu rekena agale yarepealimi.

Jerusalem su-para kone rulae enaalinumi ruru rado enaalinu-para pepa luma rapaasimi

²² Go rabu aposel kogono alinu-para lotu ada surube alinu-para piri enaali-para go nimu raayome kone komea suma ali medaloma mada muma Antiok su-para penaalisimi. Go puma nimumi Pol Barnabas laapore ali medaloma raapu penaalisimi. Go puma epe ali mudu laapo Judas Sailas laapo page mada muma penaalisimi. Judas-na bi medare Barsabas.

²³ Maa pisimi rabu pepa luma kalisimi:

Naa aposel kogono alinu page lotu surube alinu page naame nipi Antiok su-para Syria su-para Silisia su-para ruru rado amenu epe-rupa piralepape lo rapaatema. Naame go agale lo rapaatema.

²⁴ Gore naame remaa meda gu-rupa pagisima. Naana ruru piri ali medalomame agale mana epaloma nimi mareko koyaarimi. Go pagisimi pare naame go agale mana nalakalisima.

²⁵ Pare go-rupa lisimi-pulu naa kiritaoma agale laketema ali medaloma muma maa penaatema. Go naana epe adami alinu Barnabas Pol laapo nimu raapu epalimi.

²⁶ Go ali laapore naana Mudu Ali Yesuna kongo pisipi rabu lore alinumi nimu ora lu makomasimi.

²⁷ Go puma mea rapaarimade aliri Juda Sailas laapo penatema. Go ali laapore naana agale muma nimina le agaa-para piruma go agale wala lagialimi.

²⁸ Gore Holi Spirit-mi naa agale lagisa-pulu naame kedaa pi pora medaloma nalagialima. Dia, pare go rekena agale kama lagialima:

²⁹ Gore remo yawoma kale eda nanalepape. Gore yaapi page nanalepape. Go page mena yaa yapa maa erepele-ai page nanalepape. Go page ena paake yolape kone nasalepape. Apo rekena agale maalappu mogeaalepape. Go koe elenu-
daa giyalimiri ora epe-rupa mada piralimi. Abi patalepape.

³⁰ Go rabu agale lakale alinu maa penaaloma Antiok su-para pisimi. Go su-para opapasimi rabu kone rulae enaalinu makiritaoma pepa kalisimi.

³¹ Go puma mo enaalinumi go pepa yarepema go remaa madaa raaname komisimi.

³² Juda Sailas laapore ora Gote-na agale lakale ali yaa-pulu Keriso-na enaalinu-para agale lala pisisipi. Go puma nimuna robaa puri mapalainalo agale lala pisisimi.

³³ Go puma koro meda nimu raapu piruma wala rapaasimide enaalinu piri wala pulupape lisimi. Nipu pulalo pisipi rabu nimi epe-rupa piru paitalepape lisipi.

³⁴ Pisipi rabu Sailas nipuna konere pa pitua kone wisa.

³⁵ Gore Pol Barnabas laapo Antiok su-para page piruma enaali adaapu raapu Gote-na epe agale mogeaasipi.

Pol Barnabas laapo pu roba komea-para naw-isipi

³⁶ Wala werepere Pol-me Barnabas-para talo: Gore abala Mudu Ali-na epe agale lakalisipa su raayona wala bana. Go puma nimu epe-rupa pimi palo adola bana lisipi.

³⁷ Go lisa pare Barnabas-mere Jon Mak raapu maa palipa kone wisa.

³⁸ Go lisa pare Mak-me Pol Barnabas laapo abala giyoma Pamfilia su-para kogono napula pisa. Go pisa-pulu Pol-me dia lisa.

³⁹ Go rabu ape loma agaleme ape puma rugulala pasipi. Go puma Barnabas-me Mak muma wala Saiprus su-para sip madaa piruma pisipi.

⁴⁰ Go rabu Pol-re Sailas raapu pisipi. Go rabu Keriso-na enaalinumi Gote-me nipu raba minalo lakalisimi.

⁴¹ Go puma Pol-me Siria Silisia su laapo pama kone rulae enaalinuna lo robaa-para puri mapalaasa.

16

Timoti page Pol Sailas laapo raapu pora pamisimi

¹ Pol nipu Derbe su-para adola puma lisana wala Listra su-para pamisa. Go su-parare nipumi disaipel ali Timoti adisa. Go Timoti-na kone rulae agiri Juda ena yapare nipuna aaraare Grik su-para pirisa.

² Go Lистра Aikoniam su lapona piri Keriso-na enaalinumi Timoti-ri epe agale lea lisimi.

³ Go puma Pol-re Timoti nipu raapu palipa kone suma Pol-me Timoti-na yogale kuni rugulasa. Go konere nipu laapo pora pamualipide su-parare mo Juda alinumi Timoti-na aaraare Grik ali remaa pagalimi lo yogale rugulasa.

⁴ Go adarenu-para pamisipi rabu abalade so Jerusalem su-para piri aposel kogono alinu lotu ada surube alinu nimumi abala lisimide remaa lakalisipi. Nipumi kone rulae enaalinu-para go rekena agalena pora raitalepape lo lakalisipi.

⁵ Go lisipi raburi Gote-na ruru enaalinumi Gote-na agale lo robaa-para waru mapira-ma pirisimi. Go rabu nimu raapu enaali adaapu ralaama pisimi.

Troas su pirisa rabu Pol-me upaa puma ali meda adisa

⁶ Gore nimu Frigia Galesia su lapo-para pama Gote-na epe agale mogealisimi. Go-para sone Esia su-para epe agale lakela pisipi rabu Holi Spirit-mi go su-para napulupape loma dia lisa.

⁷ Go puma nipu Misia su robo ru-nane pisipi rabu nipuna konere Bitinia su-para polalo pisipi. Go pisa pare Yesuna Holi Spirit-mi wala rekena wisa.

⁸ Go pisa rabu nipu Misia su giyoma Troas adare-para pua pirisipi.

⁹ Go su-parare ribaa Pol-me Masedonia su-para piri ali upaame adisa. Go alimi rekoma Pol-para puri paloma gu-rupa lisa: Naana Masedonia su-para ipuma neme naa raba mea lisa.

10 Gore Pol-me go upaa pinaloma naa wagepu Masedonia su polalo pisima. Niri Luk page pisua. Naana konere Gote-me naa mo Masedonia su-para piri enaalinu epe agale lakela pomonalo lakalisa.

Ena Lidia-me kone perekelisa

11 Go pea-le naa ipa sip madaa piruma mo Troas su giyoma puma Samotres su redepo le pora madaa puma opapasima. Gore ekera-nane Neapolis su-para pisima.

12 Go ipa repale-para wisa su giyomare go suna ru-nane pumare Filipai su-para puma opapasima. Go Filipai suri Masedonia suna ru-para aasa. Go Filipai su-parare abalade Rom su enaali epa pirisimi. Gore naa yapi medaloma go su-para pirisima.

13 Go puma naame Juda alinuna beten lape su meda apo popea ipa repale-para aaya kone wisima. Go pisa-pulu Pomo mu Pirape Yapi Diri go su adarena popea ipa repale-para puma pirisima. Go rabu naame kiritasimide enaalinu epe agale lakalisima.

14 Go kiritasimi ena medana biri Lidia nipu pirisa. Go enare Taiataira su-para piruma nipumi dolo le mamina-nu suma bisnis kogono pisa. Go enare abala nipumi Gote madaa kone rulasu. Go puma Pol-me agale lisa rabu agale pagenalo Mudu Alimi nipuna kone malobaasa.

15 Go rabu nipu-para nipuna ada-para piri enaalinu page kalu-ipa misimi. Go puma nipumi naa-para talo: Nimi ali kone wimi pae? Neme

Gote madaa kone rulaayo kone salimiri nina adapa-para epa piralepa. Nipumi go agale puri pale lisapulu nipuna agale pagisima.

Pol-para Sailas laapo Filipai su-para karapo ada mapaitaasimi

¹⁶ Koro meda naa beten lape su-para pisima rabu kogono nogo pora-nane madaasima. Go nogue nipuna koauna koe remo pirisa-pulu go nogome werepe epaliade kone agaleme pa lakalisa. Go werepe epaliade agale lakalisa rabu nipuna kogonona aaraanumi kana yoto adaapu misimi.

¹⁷ Go nogome Pol naa raapu raita mea ipuma gu-rupa yalisa: Go alinuri so yaa madaa Gote-na kogono pi alinu yaalisa. Nimumi ade abuna kagaa pirape pora ma waateme.

¹⁸ Go nogome ade abuna nimu yalisa-daa naa gu-rupa raita mea ipuma yaalisa rabu Pol-na koneme adisa-pulu perekeyoma nogona remopara go-rupa lakalisa: Neme Yesu Keriso-na bi madaa talo: Go nogona koauna abi rakepe pu lisa. Go lisa rabu remome go nogo giyoma wagepu rakepema pogola pisa.

¹⁹ Gore nogona aaraanumi nimuna kana yoto mi yaade kone suma Pol Sailas laapo kopeme adibasimi. Nimumi adibasimi rabu maket kamaa ae ali mudunu piri-para maa pisimi.

²⁰ Go-parare Rom su gavman-na ali mudunu piri maa puma talo: Go alinuri Juda yaade. Nimuri naana adare su mabebolaaeme.

²¹ Nipumi naa Rom su-para piri alinu-para pora rado mogetape pare go agale madaa rekena yalaaya-pulu mada namogealima.

22 Go lisimi rabu enaali adaapumi page Pol Sailas laapo-para koe agale lisimi. Go puma ali kalunumi Pol Sailas laapona mamina koya paoma repena kudu tamina lisimi.

23 Gore patame kudu tyabebe puma karapo ada-para mea mapaitasimi. Go rabu karapusa ada surube ali-para waru surubape lisimi.

24 Go karapo ada surube ali go agale mana pagomare mo aliri kedaa pi repename age riki-rana ma rogaasa.

25 Go pisa pare ribaa rumu rumunare Pol Sailas laapome Gote-para beten loma yasa lo pirisipi. Go raburi nimuna mo karapo yagonumi pago pirisimi.

26 Go pisa pare ora puri pale sumininimi karapo adana adaa repena raayo mayogapape pisa. Go puma pora gaape wagepu lobapama mo alinu adili kope sen page kepepisa.

27 Gore mo karapo ada surube ali rekoma mo karapo ada pora gaape raayo lobapa wisare adisa. Nipumi karapo alinu kamaa pogola pua-mena kone suma rai napi muma nipuna nipu lu makomalalo kepetalo pisa.

28 Go pisa pare Pol-me yaaloma gu-rupa lakalisa: Nena ne natyape. Naa raayo pa pima.

29 Go rabu mo surube alimi lam mea ipulupa lisa. Nipumi mumare Pol Sailas piri-para wagepu pumare paalame komoma nipuna kibu re-para lopisa.

30 Go puma nipumi nimu kamaa-nane maa puma talo: Adaa ali laapo-yo, Gote-me ni raba minalo neme ake palua ya?

³¹ Nipumi go-rupa lisipi: Neme Mudu Ali Yesu madaa kone rulape. Go paliri Gote-me ne raba muma ne-para nena nogo naakinu page ade abuna piralimi lisipi.

³² Go rabu nipu laapome Gote-na epe agale mo ali-para nipuna ada-para piri enaalinu-para page mogeasipi.

³³ Go rabu ora go ribaa kama mo ali laapo muma nipuna rere radepeasa. Go pumare nimu-repaa kalu-ipa misimi.

³⁴ Go puma karapo ada surube alimi Pol Sailas laapo nipuna ada-para maa puma eda kalisa. Go rabu go ali-para nimu-repaapara Gote-na agale lo robaa-para ma misimi-pulu raaname komisimi.

³⁵ Gore yapi lapaasa rabu Rom ali kalunumi plisman-na ali kalunu-para agale gu-rupa rapaasimi: Apo ali laapo mea rapaape lo lakalisimi.

³⁶ Go agale pagisa rabu karapo ada surube alimi Pol-para talo: Bosboi alinumi ne Sailas laapo abi pulupape lo lagiame-pulu pawa pulupa lisa.

³⁷ Go lisa pare Pol-me polisman-na ali kalunu-para talo: Nimimi koeyae meda papa-daa adaame pae? Nimimi enaalinuna le agaana pote yaarimide saa tyamede. Go pumare saa karapo ada-para mapaitaarimide. Abiri go kone madaa wala pagaa wi kone suma saa rapaalimi ya? Dia, saana adare Rom su yaa-pulu mo surube ali nimuna go-para ipuma saa rapaalimina lisa.

³⁸ Gore plisman-numi Pol-na agale Rom su gavman alinu lakalisimi. Gore gavman alinumi Pol Sailas nipuna adare Rom su pagisimi rabu paalame komisimi.

³⁹ Nimu paalame komoma pua talo: Naa kodome komelema. Go rabu nimu kamaa lamua ipuma talo: Abi go adare giyalepape lisimi.

⁴⁰ Go rabu Pol Sailas laapo karapo ada giyoma mo Litiana ada adola pisipi. Go puma nipumi Keriso-na enaalinu adoma epe agaleme nimuna lo robaa puri mapalaatalo agale lakeloma pisipi.

17

Tesalonaika su-para Pol Sailas laapo tyalo pisimi

¹ Pol Sailas laapo Amfipolis su-para pamuma pumare wala Apolonia su-para puma giyomare Tesalonaika su-para pisipi. Go su-parare Juda enaalinuna lotu ada meda aasa.

² Gore Pol-me nipuna pi-rupa mo lotu ada-para pisa. Go puma Pomo mu Pirape Yapi repome nipumi Juda alinu raapu Gote-na buk madaa wi agale lala pisimi. Go rabu Pol-me Juda alinu raapu agaleme ape pirisimi.

³ Go puma agale lakalisa rabu Gote-na buk madaa yarepeamina lakalisa. Pol-me gu-rupa lisa: Go Yesu nipu ora Gote-na Mea Rapaae Ali Keriso yaade. Nipumi enaalinuna kedaa ruma tapa-para nipu wala rekesi-daa go agale lagialo lisa.

⁴ Go puma enaalinu medaloma kone rulaoma Pol Sailas raapu pisimi. Go puma kone rulae Grik enaali adaapu page ena mudu medaloma page Pol-para Sailas laapo raita maa pisimi.

⁵ Go pisa pare Juda alinumi koe kudipa kone suma pa piri riabo alinu medaloma yaaloma

enaali adaapu makiraatasimi. Go puma adare-para piri enaali raayome mapogolasaoma Jeson-na ada kutapu ma-aasimi. Gore nimumi Pol Sailas laapo asa puma mo kiritape enaalinu lamu katalo pisimi.

⁶ Gore asa puma napirisipi rabu Jeson-para kone rulae amenu medaloma adiala gavman-na surube ali piri-para maa pisimi. Nimumi gorupa pumare puri paloma gupa yaalisimi: Go alinuri mo su raayona koae-aunu adaapu pamu peme rabu enaalinu koe-rupa mapogolasaala pipi. Abiri naana adare-para page epa pipi lisimi.

⁷ Go Jeson-me nimu eda kalo wamo pu aaya. Nimumi nabawan gavman ali muduna rekena agale ralimi. Nimuna ali mudu rado meda pia nipuna biri Yesu leme.

⁸ Go agale lomare enaali raayome page gavman ali mudunu page go agale pagomare nimu ora pogolasaasimi.

⁹ Go rabu surube alinumi Jeson-para go ali lapo-para kose kabalepa lisimi. Go puma nimumi ma rapaasimi.

Beria su-para pirisimi rabu

¹⁰ Gore ribaa lisade raburi amenumi Pol Sailas laapo wagepu mo Beria su-para penaaalisimi. Nipu go su-para opapaomare Juda alinuna lotu ada-para pisipi.

¹¹ Mo Beria su-para piri Juda enaalinumi nimuna lo robaa-para epe kone suma mo Tesalonaika su-para piri enaalinu-rupa napisimi. Go Beria su-para piri Juda enaalinumi epe agale pagisimi rabu raana waru komoma pago pirisimi. Go

puma ade abuna Gote-na buk-para enaalinumi waru yarepea lakelalo pirisimi. Gore mo ali laapona agale ora yaana palo dia palo adolalo kone suma buk yarepelisimi.

¹² Go pisimi-pulu enaali adaapumi epe agale madaa kone rulasimi. Go puma Grik mudu enanu page Grik alinu page epe agale madaa kone rulasimi.

¹³ Go pisa pare Tesalonaika su-para piri Juda alinumi Pol epe agale Beria su-para mogeaala epelea lo pagisimi. Pagisimi rabu nimu Beria su-para piri enaali makoyaalalo ipisimi.

¹⁴ Go raburi Keriso-na amenumi Pol wagepu no nabisi su-para maa penaaalisimi. Go pisa pare Sailas Timoti laapo mo Beria su-para pa pirisipi.

¹⁵ Go rabu Pol lamua pisimide alinu Pol raapu puma Atens su-para puma opapasimi. Go puma mo alinu Beria su-para wala puma Pol-me Sailas Timoti laapo ni piri wagepu ipulupape lo agale rapaasa.

Pol Atens su-para pirisa rabu

¹⁶ Pol-me Sailas Timoti laapo Atens su-para pa adoba pirisa. Go raburi Pol-me go adare-para piri enaalinuna ribu robake koe remona kapa adisa-pulu nipuna lo robaa kolisa.

¹⁷ Go pumare nipumi Juda alinuna lotu adapara piri enaalinu-para ruru rado Gote-na bi minasaame enaalinu raapu yada loro pirisimi. Go puma nipumi maket su-para piruma pora pamuala-ae enaalinu page agale lakalisa.

¹⁸ Gore Pol-me Yesu-para nipuna wala marekaape yapi di madaa agale lakalisa. Go

lakalisa-pulu mo Epikurius alinu-para Stoik agale maalape alinu page Pol-para ero agale gu-rupa lisimi: Go aliri nipu agale loboma agale le ali yaa-pulu ake talo pia? Medalomame gu-rupa lisimi: Go alina agalere pa su rado-para piri enaalinuna yaa-para piri yakilinu madaa ta pae lisimi. Gore Pol-me Yesu tapa-para rekesa-para pa yakinu-para agale lo aaya-daa kone gu-rupa lisimi.

¹⁹ Go pisa-pulu nimumi Pol kaunsil piri maa puma rudu Areopagus madaa kiritasimi. Nimumi maa puma gu-rupa lisimi: Neme abala pamu laede kagaa agale pagamona wia lisimi.

²⁰ Nena agale medalomare ora rado pi agale yaa-pulu go agalena re-re ora waru pagamono lisimi.

²¹ Go Atens su-para piri enaalinumi page go su adolalo pora kimisu enaalinumi page ade abuna piruma kagaa agale madaa yada robesimi-pulu Pol-para mo remaa lisimi.

²² Go rabu Pol nipu mo rudu Areopagus madaa piruma kaunsil alinuna rikirana rekoma gu-rupa lakalisa: Atens alinu, nimiri neme adawade rabu nimimi lotu lape-rupa kone waru raitalepape.

²³ Ni go nimina adare pora-nane pamuma nimina bi minasaame elenu waru ade. Go puma neme kana reke meda ade. Go reke madaa agale gu-rupa lu wisa: Go kana sekere pa na-ade yaa-para piri Gote-na yaade. Abiri neme go na-ademe Gote madaa agale lagiano pagalepape lisa.

²⁴ Gore Gote-me su kamaa wi elenu-para su raapu warisa. Go Gote-re su yaa laapona Mudu Ali yaa-pulu enaalinumi warili adanu-para napia.

²⁵ Go puma go yakili gote-me alinu warili ele madaa kone nawia. Gore nipumi enaalinu raayo kone wasupa go pomo page ele raayo gu-rupa go aaya.

²⁶ Gote-me naana kasua komea wari raayo go kasuame madisa. Nipumi enaali su raayo-para mapiraoma nimuna pirape su robo kalo nimuna komape di kalo pisa.

²⁷ Go enaalinumi Gote asa puma nipu adalim-inalo go-rupa pisa. Go pisa pare Gote naa raapu re-para pia.

²⁸ Gore nimina pepa tyape alimi gu-rupa lisa: Naa Gote raapu pima. Nipuna purina piruaema. Go nimina kone makuaae alinumi page pepa madaa gu-rupa lisimi: Naa page ora nipuna si yaade lisimi.

²⁹ Naa Gote-na si pima-pulu nipuna kone wasu-
pare epe gol kaname page epe kana silva-para pa
kaname warili ele-para go kone nasamina.

³⁰ Abaladere enaali nimu kone waru nasu ribaa-para pirisimi rabu Gote-me waru na-waru adabasa. Go pisa pare abiri nipumi su raayona piri enaalinumi koe kone perekeaminalo agale mana lagu aaya.

³¹ Go madaare nipumi su raayona enaalinuna kose lape agale pagolalo di meda abala mada misa. Go epaliade yapi di rabu nipuna mapi-raae alimi redepe le kone suma yoto rumaalia. Nipumi go ali marekaasa-le apo epaliade yapi di madaa agale pagoma kone rulao piramina.

³² Gore Pol-me go enaali piri-para wala marekaasade remaa lakalisa rabu enaali medalomame ero agale-daa loma giri laasimi.

Pare medalomame gu-rupa lakalisimi: Gore nena go remaa wala pagamono lisimi.

³³ Go raburi Pol-me nimu kiritae-para giyoma pisa.

³⁴ Go puma enaali medalomame Pol raapu piruma epe agale pago kone rulasimi. Nimuna rikiranare rudu Areopagus madaa kaunsil piri ali Dionisius-mi kone rulasasi. Go ena Damaris-para medalomanu nimumi page kone rulasimi.

18

Pol Korin su-para agale lisa

¹ Go pisa raburi werepe Pol-me Atens su giyoma Korin su-para pisa.

² Go su-parare nipumi Juda medana biri Akwila adisa. Nipuna agi madina suri Pontus yapare oge-daa abalade Itali su giyoma nipuna were Prisila raapu Rom su-para ipisa. Gore gavman ali mudu Klodius-mi Juda enaalinu raayo Rom su giyalepape lo lakalisa-pulu Akwila Prisila laapo Korin su giyoma ipisipi. Go rabu Pol-me nipu adola pisa.

³ Pol nimuna kogono pisimi-pulu nimu raapu piruma mamina rabulape kogono pu ma-dia yaoma kana yoto misimi.

⁴ Go puma ade abuna Pomo mu Pirape Yapi rabu Pol nipu Juda enaalinuna lotu ada-para piruma nimu raapu agale lala pirisimi. Nipumi mo Juda enaalinu-para Grik enaali nu-para nimumi Gote-na bi minasaa minalo agale lakalisa.

⁵ Go Sailas Timoti laapo Masedonia su giyoma ipisipi rabu Pol-me enaalinu-para epe agale ade

abuna lakelalo pirisa. Nipumi Juda enalinu-para Yesuri ora Gote-na Mea Rapaae Ali yaade lo lakalisa.

⁶ Go pisa pare Juda alinumi mo agale yokoma nipu-para ero agale lisimi. Go raburi Pol-me nipuna mamina-na koto radepea talo: Nimina koto adalepa. Gore abi neme nimi giyoma ruru radonu lakela palua pare abala lagiaade lo nimi kone masaalua lisa.

⁷ Go loma Pol-me giyoma ali Titius Jastus-na ada-para pua pirisa. Go aliri ruru rado piri ali yapare Gote-na bi minasaae ali yaade. Nipuna adare Juda alinuna lotu ada resi-para aasa.

⁸ Go rabu go Juda alinuna lotu adana ali mudu Krispus-para nipuri paa nimumi Mudu Ali Yesu madaa kone rulasimi. Go puma Korin su-para piri enaali adaapumi epe agale pagoma kone rulaoma kalu-ipa misimi.

⁹ Go puma koro meda ribaare Pol-me upaa palaina Mudu Alimi nipu-para talo: Neme paala nakomape pare agale waru lakelape.

¹⁰ Niri ne raapu komea-para pipa. Go pea-pulu pa ali medame ne mada natia. Dia-le go adare-parare nina enaali adaapu pimi.

¹¹ Go pisa-pulu Pol nipu Korin su-para pirinare maali komea paluma suba waraapu popesa. Go raburi nipumi nimu Gote-na epe agale moge riasa.

¹² Gore werepe Galio nipu Akaia suna namba wan gavman surubalalo pisa. Go rabu Juda alinu kiritaoma Pol aditalo kose lalala maa polalo gurupa lisimi:

¹³ Go alimiri enaalinuna kone mabebolaoma Gote-na bi minasaasa agale lo mogeaaaya. Go rabu naana rekena agale yokesimi.

¹⁴ Gore Pol-me agale laketalo pisa pare Galio-me Juda enaalinu-para talo: Go ali pupitagi noma koe ele piare neme pawa piruma pagolalo pi.

¹⁵ Pare nimina yadanuna binu rekena agalenu leme-le nimina kose tapape. Neme kose go-rupa napagalua.

¹⁶ Go lisa rabu nipumi nimu kamaa mea ralisa.

¹⁷ Go pisa rabu enaali medalomame lotu adana ali mudu Sostenes maa ripinuma kose pagape ada re-para maa pua lisimi. Go lisimi pare Galio-me linawa kone wisa.

Pol Antiok su-para wala pisa

¹⁸ Go puma Pol Keriso-na enaalinu raapu yapi medaloma go Korin su-para pirisa. Go puma walare nipumi Prisila Akwila laapo muma go su giyoma ipa sip madaa piruma Siria su-para pisimi. Gore Pol mo Senkria su-para pirisa rabu Gote-para agale lisa-pulu kalu iri napodelisa. Werepe nipuna kogono dia lisa rabu kalu iri wala podelisa.

¹⁹ Gore nimu Efesus su-para opapasimi raburi Pol Juda alinuna lotu ada-para puma nimu raapu agaleme ape pisa.

²⁰ Go puma Juda alinumi Pol-para naa raapu yapi medaloma piramina lisimi pare Pol-me mada dia lisa.

²¹ Go puma nimu-para abi paitalepape lakeloma talo: Gote-me e tea-daare wala epalua. Go puma nipumi ipa sip madaa piruma Efesus su giyoma pisa.

²² Pol sip madaa piruma Sisaria su-para puma lisana wala Jerusalem su-para piri kone rulae enaalinu epe-rupa piralepa lo lakalisa. Go loma ogeasi piruma Antiok su-para pisa.

²³ Antiok su-para ogeasi pirumare giyoma Gale-sia Frigia su laapona oge adarenu-para puma kone rulae enaalinuna lo robaa-para puri ma-palaaoma pamisa.

Apolos nipumi Efesus Korin su laapo-para epe agale mogealisa

²⁴ Go Juda ali meda nipuna bi Apolos-re nipu madi su Aleksandria-para pirisa. Go ali Efesus su-para epa pirisa. Nipu agale waru le ali piruma Gote-na buk wi agale raayo yarepeama makuaasa.

²⁵ Enaalinumi nipu abalade Mudu Ali-na pora madaa mogealisimi. Nipumi Yesuna agale lakalisa rabu puri paboma ora waru epe-rupa lakalisa. Go pisa pare nipuri Jon-na kalu-ipa misa komea abala makuaasa.

²⁶ Gore nipumi Juda alinuna lotu ada-para puma puri paloma lakalisa. Go rabu Prisila Akwila laapome nipuna agale pagomare nipuna ada maa puma Gote-na disaipel agale ma-redepo lakalisipi.

²⁷ Go puma werepere Apolos nipu Grik su Akaia-para polalo pisa. Go rabu Efesus su-para piri Keriso-na enaalinumi Grik su-para piri Kristen enaali-para pepa luma rapaasimi. Go pepa madaare go ali Apolos raba mu ki waru mealepa lo rapaasimi. Apolos Grik su-para ipisa rabu

Gote-na epe raba meape kone makuaaoma kone rulae enaalinu-para puri waru kalisa.

²⁸ Go Juda alinu maket-para ipisimi rabu Apolos-me enaalinuna le agaana ape waru pisa. Go pisa rabu nipumi Yesu ora Gote-na Mea Rapaae Ali waalalo Gote-na buk yarepelisa. Go rabu Juda alinumi agale waru na-abulisimi.

19

Pol-me Efesus su-para epe agale la yokisa

¹ Apolos Korin su-para pirisa rabu Pol nipu mo adaa su robo ru-nane puma pamumare Efesus su-para opapasa. Go su-parare nipumi kone rulae enaali medaloma adisa.

² Adisa rabu agale gu-rupa misa: Abaladere epe agale madaa kone rulasimi rabu Holi Spirit page misimi ya? Nimumi agale gu-rupa abulisimi: Dia, Holi Spirit piare naa napagema.

³ Go rabu Pol-me talo: Gore nimina baptais-ri ake pi-ae misimi ya? Nimumi talo: Jon-na kalu-ipa misima lisimi.

⁴ Gore Pol-me talo: Jon-na baptais-ri enaalinumi pupitagi ne kone perekelalo misimi. Go pea pare Jon-me Israel enaalinu kalu-ipa kalalaina agale gu-rupa lakalisa: Naa koau-nane epaliade ali Yesu madaa kone rulaalepape lakalisa.

⁵ Mo Efesus piri alinumi Pol-na agale pagomare nimumi Mudu Ali Yesuna bi madaa kalu-ipa measimi.

⁶ Go puma Pol-me nimuna kalu madaa ki sanaloma Holi Spirit nimuna lo robaa-para ipisa. Go rabu nimumi adaa agale rado rado loma lisimina Gote-na agale le ali-rupa pirisimi.

⁷ Go-rupa lisimide alinuri 12 pirisimi.

⁸ Gore Pol nipumi Juda alinuna lotu ada-para Gote-na epe agale mogeala pirinare suba repo popesa. Nipumi Juda raapu agale puri palo piruma Gote-na Surube Su madaa lakalalo pirisa.

⁹ Go pisa pare enaali medaloma nimuna pupara rero pisa-daa kone narulalisimi. Go rabu nimumi enaali raayona le agaana Mudu Ali-na agale madaa koe ero agale lisimi. Go lisimi-pulu Pol-me aposel kogono alinu muma nimu giyoma pirisimi. Go puma ade abuna nipu Keriso-na enaali raapu piruma Tiranus-na skul ada-para agale lo pirisimi.

¹⁰ Gore nipumi maali laapome epe agale lake-lala pirina Esia su-para piri enaali raayome Mudu Ali-na epe agale pagisimi. Go puma Juda enaalinu page ruru rado piri Grik enaalinu page epe agale pagisimi.

Sipana sinuna remaa

¹¹ Go rabu Gote-me Pol napi kogono pinalo raba misa.

¹² Go pisa rabu enaalinumi Pol-na agisup-para kogono pi mamina-nu yaina kome enaalinu maa kalisimi-daare nimuna yaina dia ayo nimuna remonu rakepema pisimi.

¹³ Go pisa pare kimisu su-para piri Juda alinu medaloma kana yoto pe elenu mulalo enaalinuna koe remo raakepesimi. Gu-rupa raakepelalore Mudu Ali Yesuna bimi pirisimi. Nimumi gu-rupa lakalisimi: Go ali Pol-me Yesuna bimi rakepeade-rupa go bina lamina lisimi.

¹⁴ Gore Gote-na lodo kira-ae ali mudu Skeva-na si ki medane luma medane laapo nimumi remo raakepetalo gu-rupa pisimi.

¹⁵ Go alina sinumi apo agale leme rabu koe remome nimu-para talo: Yesuri naa adema Pol page naa adema pare nimiri aapi ya?

¹⁶ Go rabu mo koe remo pabo piri aliri mo si ki medane luma medane laapona rikirana epa pogolisa. Go puma mo ali tyalo pua ora waru lisapulu nimuna yogale makoyaasa. Go rabu nimuna mamina page raayo riripilinaloma kamaa pogola pisimi.

¹⁷ Go pisa rabu Efesus su-para piri Juda enaali page ruru rado enaali page nimumi go remaa pagisimi. Go puma nimumi paalame komoma Mudu Ali Yesuna bi waru minasaasimi.

¹⁸ Go rabu kone rulae enaali adaapu ipuma nimuna abalade pagaa wi koae-aunu la yokesimi.

¹⁹ Go puma medalomare romo maalu pi enaalinu epa pirisimi. Go rabu nimuna koeyae pi buk mea kiritaoma enaalinuna le agaana repena sulaa-para kirisimi. Go buk-na rudu yoto yarepema gu-rupa 600,000 kina-me kabesimi.

²⁰ Go yapare Mudu Ali-na epe agale puri paloma pisa-pulu enaali adaapumi page pagoma adisimi.

Efesus su-para piri enaalinumi yada marekaasimi

²¹ Go puma werepe Pol Jerusalem su-para polalore nipumi mo Masedonia Akaia su laapo abala adola pisa. Nipumi kone gu-rupa wisa: Go-para abala adola pumare werepe Rom su page adola palua kone wisa.

²² Go rabu nipu Esia su-para piruma nipuna kogono ali laapo Timoti Erastus laapo Masedonia su-para maa rapasa.

²³ Gore Pol-me Yesuna pora madaa agale mogeasa-pulu enaali adaapumi e rui loma yada ma-rekaasimi.

²⁴ Go remaana re gu-rupa wisa. Go epe kana silva warili ali meda Dimitirius piruma mo enaal-inu koe-rupa marekaasa. Go alimiri epe kana meda silva-me remo ena Artemis-na oge remona piksa-rupa ele waria bisnis kogono pisa. Go puma nipumi go ele wariape enaali adaapu rudu yoto minalo kogono kalisa.

²⁵ Gore Pol pirisa rabu apo surube alimi kaname ele silva warili kogono alinu yago page makiritaasa. Go rabu nipumi talo: Pagalepa. Naana kana silva kogono go bisnis epe yoto memade lisimi.

²⁶ Go pea pare nimimi Pol-na agale pagoma makuaaeme pae? Go ali Pol-me enaali remo mada maa warialisi loma naana warili gote-daa dia yaalia. Go lea-pulu go Efesus su-para piri enaali adaapumi page Esia su robo ru-nane piri enaali adaapumi page Pol-na agale pagoma naana ele nakabalimi lisimi.

²⁷ Go kone agale laapo kolea-le naana bisnis kogono makoyaalia. Go page ena remo Atemis-na ada mabebolaoma go remona puri ma-dia yaalia. Go remore Esia su-para piri enaalinumi page su raayona piri enaalinumi page Artemis-na bi minasaaeme-le ake palima ya?

²⁸ Nimumi go agale pagomare nimuna lo robaa-para ora koe kone suma koe-rupa pogolasaoma

gu-rupa lisimi: Naana remo Artemis-ri nipu Efesus su-parare ora mudu yaade.

²⁹ Go lisimi rabu go su-para piri enaali raayome e rui loaasimi. Go erui agale le enaalinumi Pol Masedonia su piruma raba mi ali laapo Gaius Aristarkus laapo adima ria puma mo kiritape ada-para wagepu pisimi.

³⁰ Go rabu Pol-na konere enaali rikirana polalo pisa pare Keriso-na enaalinumi nipu ripinaalisimi.

³¹ Go page Esia gavman-na ali mudu medaloma Pol-na adami alinu nimumi pepa luma Pol piri-para rapaoma gu-rupa lisimi: Ne tyalimi-li no kiritape ada-para napope lo rapaasimi.

³² Go rabu kiritape ada-para piri enaalinumi ora erui loaasimi. Go puma nimuna kone agale laapore rado rado pupa yabesimi. Go pisa pare enaali adaapumi epa kiritasimi pare ake pulalo epa kiritasimi palo namakuaasimi.

³³ Go rabu Juda alinumi ali meda Aleksandria enaalinuna rikirana maasimi. Go rabu Aleksandria-me ki musaaoma mo enaalinuna agale giyenalo pisa.

³⁴ Go pisa pare mo enaalinumi nipu Juda alirupa adomare raayome agale komeame yaaloma gu-rupa lisimi: Remo Artemis-ri naa Efesus su-para piri enaalinuna remo mudu yaade. Go lalaina naare le laapo popesa.

³⁵ Werepe mo Efesus su adarena kuskus-mi enaalinu epe-rupa mapiraasa. Go rabu nipumi talo: Efesus enaali pagalepa. Su raayona piri enaalinumi go Efesus su adare-para naa remo Artemis-na ada surubema lo namakuaaeme. Go

page nipuna piksa kana yaa-para wi epa lope-naloma surubema-daa enaali raayome pageme lisa.

³⁶ Go agale madaare pa ali medame mada nayokalimi-li nimi raayo pawa piralepa. Gore werepe kodo komape pora giyalepape lisa.

³⁷ Go nimimi abalade go alinu mea epame pare naana remo ada-para wi elenu meda napaake nemedede. Go page naana remo ena Artemis-para ero agale nalemedede.

³⁸ Go Demitrius-para nipuna yago kogono alinu-para nimumi go alinu adialalo agale leme-daare go kose lape di lamina. Gore kose pagape ali page pia.

³⁹ Go pea pare nimimi pa ele medaloma madaa leme-daare nimina kiritape yapi di rabu tapape.

⁴⁰ Go abiri yada pode marekaarimide-le naa mapaitaatalo kose lape agale mada leme yapae? Gore naa koe-rupa pogolasaa-ae kone madaa ora agale mada natema. Go pea-le kose lape agale lemere ake lano ya?

⁴¹ Gore kuskus-mi go-rupa loma go kiritape enaalinu-para pulupa.

20

Pol-me Masedonia Grik su laapona wala pamisa

¹ Mo nimuna agale loraasimi rabu Pol-me di-saipel enaali makiritaasa. Go rabu nimina lo robaa-para puri mapalaainalo agale lakeloma paitalepape lisa. Go rabu Masedonia su-para polalo pisa.

² Gore nipu oge su-para epe agale lakeloma pisa rabu enaalinuna lo robaa-para puri mapalaasa. Go puma walare Grik su-para pisa.

³ Go su-parare suba repome pirisa. Go puma werepe nipu Siria su-para pulalore sip mula pisa. Go pisa pare Juda alinumi nipu tyalo yada robesimi-pulu Pol-me Masedonia su-para wala pono kone wisa.

⁴ Go raburi Beria piri ali meda Sopata nipu Pirus-na si piruma nipu Pol raapu pisa. Ali medaloma Pol raapu pirisimi alinu go rupa: Tesalonaika su-para piri ali Aristarkus Sekundus laapo page Derbe su-para piri ali Gaius page Timoti page Esia su-para piri ali Tikikus Trofimas laapo page nimu raayo Pol raapu pisimi.

⁵ Go alinu abala pumare naa Troas su-para pua adoba pirisimi.

⁶ Gore olode medana biri Bret Nama-adaae yapi go yapi dia lenaloma naa Filipai su giyoma sip madaa piruma yapi supu pisima. Go pumare Troas su-para naame apo alinu nimu madaasima. Go rabu sarere komea pirisima.

Pol Troas su-para wala pisa

⁷ Gore wala oge koro rabu ribaa naame eda nola kiritasima. Go raburi Pol ekeria palia-le enaalinu agale lakelama puma ora ribaa page agale adaalu yoloma lakalisa.

⁸ Go pisa rabu naa so kiritape ada ru-nanere lam adaapu madisimi.

⁹ Go rabu Pol-me agale lakelalaina penaali meda Yutikus nipu widoa re-para pirisa. Pirisa rabu nipuna le-para u ipisa-daa u palisa. U palisa

rabu ada ora sone robele repena piruma lopisa. Go rabu nimu puma pua misimi pare nipu abala le kadupilisa.

¹⁰ Go pisa pare Pol-me nipu puma mo ali madaa pua kubunaoma enaalinu-para talo: Nimimi ora paalame nakomalepape. Nipuna pu nimu nakuduna-ae pa wia.

¹¹ Go rabu Pol wala so ada rum ae repo madaa puma bret piriibima nimu raapu nisa. Go puma Pol nipumi nimu-para agale adaapu lakelala pirina yapi lapaasa. Go raburi Pol pisa.

¹² Go rabu nimumi go Yutikus nipu pa pirisadaa mea lamua puma raaname komisimi.

Pol Troas su giyoma Miletus su-para pamisa

¹³ Pare naa Asos su polalo abala puma sip madaa pirisima. Naame Pol go Aso su-para madaalalo pisima. Pol-me naa yapi di laguma nipu pora-nane epalua lisa-pulu go-rupa pirisimi.

¹⁴ Go-rupa Pol-me naa Asos su-para ada muma nipu naa raapu sip madaa pamisima. Go pumare naa Mitilini su-para puma pisima.

¹⁵ Naa Mitilini su giyoma sip madaa piruma yapi komeame Kios su mone pane puma opapasima. Go puma ekeram Samos su pumare wala ekeram-nane Miletus su-para pua pirisima.

¹⁶ Gore Pol-me Esia su-para yapi adaapu napitua kone wisa-pulu Efesus su giyesa. Nipuna konere Jerusalem su-para wagepu adola pisa. Go rabu nipu Juda alinuna Pentikos yapi di olode adolalo pisa.

Pol-me Efesus su-para puma lotu surube ali agale lakalisa

17 Naa Miletus su-para pirisima raburi Pol-me Efesus su-para agale abala gu-rupa rapasa: Lotu ada surube alinu ni piri-para ipulupape.

18 Nimu ipisimi rabu nipumi nimu-para talo: Nimimi nina kone ademe. Abala ririna ni mo Esia su-para ipisua yaade rabu ade abuna nimi raapu pirisimade.

19 Neme Mudu Ali-na kogono pisuadere nina bi minasaaminalo nape. Dia, pare apo Juda alinumi agale ralu kogono mabebolaaeme rabu neme kedaa ruma re page loaayo.

20 Go pisa pare neme nimi raba meape agale nalagiape lame pare lagisuade. Go puma neme agale mogeasuade rabu pa enaalinuna le agaana page nimina ada-para page mogeaaripude.

21 Go puma nina puri pale agalemere Juda enaalinu-para Grik enaalinu-para agale gu-rupa lagisuade lisa: Nimina pupitagi ne kone giyoma Gote-na kone muma Mudu Ali Yesu madaa kone rulaalepape lisuade.

22 Go puma Holi Spirit-mi ni lagia-pulu abi Jerusalem su-para paluame pi. Go su-parare nimumi ni-para ele palimi palo maarea.

23 Go pea pare Holi Spirit-mi ni agale lagia: Pa adare raayo adola pali raburi neme karapo ada paita kedaa adaapu page meainalo lagia.

24 Go pea pare Mudu Ali Yesumi Gote-na raba meape kone ni Go Epe Agale laketapape lo kogono gisa. Go pisa rabu go kogono pama puma lakelalo kiritaluare nimimi ni timi page kone adaapu nasalo lisa.

25 Go pea pare neme nimina rikirana ipuma Gote-na Surube Sina agale epa lagisuade. Gore

nimimi nina le agaa wala na-adalimina kone salo.

²⁶ Go pea-pulu abi neme lagiano pagalepape. Abiri pa enaali meda alupaliare ni madaa agale na-epalia.

²⁷ Dia-le neme Gote-na kone agale raayo lagiape nimi pala pururu napea.

²⁸ Nimi waru piralepape. Gore enaalinu medaloma surubaliminalo Holi Spirit nimi madaa mapiraasa. Go enaalinuri Mudu Ali nipuna yaapimi kabesa-pulu nimimi nipuna sipsip waru surubuma nape ele waru kalatepape.

²⁹ Gore ni palua rabu ali medalomanu nimina rikirana epa piralimi. Go alinumiri koe yanarupa ipuma Gote-na sipsip makoyaalimi.

³⁰ Go puma nimi Keriso-na enaalinuri werepe nimina rikiranare ali medalomame makirae agale loma makiralimi. Go puma Keriso-na enaali medaloma nimuna agale raitaliminalo makiralimi.

³¹ Go pea-le waru surubalepape. Nimimi go madaa kone waru salepape. Gore maali repome neme ribaa page yapipu page nimina kone komea komea marekaaliminalo pawade. Go puma kedaa ruma neme agale mogeaayo.

³² Abiri Gote-na surube kone meamina. Nipuna epe agaleme nimi raba mu nimi puri ginalo. Go puma nimi page Gote-na epe kone rulae enaali raapu piramina.

³³ Go neme pa enaalinuna kana sekere mamina-nu kepaame kome kone nawisua.

³⁴ Gore abala ademe nina pora pami alinu raapuri nina kimi kogono puma naana ele abulisua.

³⁵ Go puma naame kogono waru puma narali enaalinu raba mulalo pema-daa go pora raitalim-inalo mogeasuade. Naame gu-rupa palima rabu Mudu Ali Yesuna agale makuaamina. Nipumi gu-rupa lisa: Ele mealima rabu raana komalima pare ele kalema-rupa meape kone madaa raana palia.

³⁶ Pol-me go agale abala lomare nipumi nimu raapu rumu pege puma beten lisa.

³⁷ Go rabu nimumi Pol kupima re loma ki muma abi pope lisimi.

³⁸ Nimuna pu lo-parare kedaa waru pisa. Gore Pol-me werepe nimina le agaa mada na-adalua lisa-pulu kodome komisimi. Go puma nimumi Pol sip adibae-para maa pisimi.

21

Pol Jerusalem su-para pisa

¹ Go rabu naame enaalinu patalepape loma sip madaa piruma pisima. Naa sip madaa pirisima rabu redepo yabo puma mo Kos su-para opapasima. Go puma ekeranane go Kos su giyoma Rodes su-para puma pirumare wala Patara su-para puma opapasima.

² Go su Patara-parare Fonisia su pisa sip meda muma nipu madaa piruma pisima.

³ Go puma naame Saiprus su adomare go su-para none pumare Siria su-para opapasima. Go suna adare Tair-re sip-mi madi kako-nu go adaa maa sulalo pisima.

⁴ Go su-parare naame Gote-na disaipel enaalinu medaloma adola pisima. Go puma nimuna adare

sarere komea pirisima. Gore Holi Spirit-mi mo Keriso-na enaalinu kone kalisa-pulu nimumi Pol-para Jerusalem su-para napope lo lakalisimi.

⁵ Go pisa pare naana pora pamuape di madaare Tair adare giyoma pulalo pisima. Pisima rabu apo su-para piri Keriso-na alinu nogo naakinu-para naa raapu pamuma adare-para su ogege pora-para lamua pirisimi. Go puma naa sip i-para puma ipa rugi-nane rumu pege puma beten lisima.

⁶ Gore nimumi naa-para abi patalepape loma nimuna ada wala pisimi. Go naame page patalepape lomare sip madaa pisima.

⁷ Naa sip madaa piruma pua Tair su giyoma Tolemes su-para opapasima. Go rabu naame kone rulae enaali adoma ki muma yapi komeame nimu raapu pirisima.

⁸ Ekeran-anere go su giyoma Sisaria su-para puma opapasima. Go rabu naame epe agale lakale ali Filip-na ada-para puma pirisima. Go aliri mo Jerusalem su-para kogono ali ki medane luma medane laapo pirisimi-na komeare nipu pirisa.

⁹ Go alina maapua nogo maalapu Gote-na epe agale pagoma ralisimi.

¹⁰ Gore naa mo alina ada-para koro medaloma piraminaloma Gote-na agale lakale ali meda Agabus ipisa. Nipu Judia su giyoma Sisaria su-para ipisa.

¹¹ Nipu naa piri ipumare Pol-na aako let muma nipuna ki age laapo rogaasa. Go puma nipumi talo: Holi Spirit-mi gu-rupa lagia lisa: Neme

pawade-rupare Jerusalem su-para pimi Juda alinumiri go aako let-na aaraa rogaalima. Nimumi gu-rupa rogaahoma ruru rado ali medaloma mea kaleme.

¹² Naame go remaa pagisima-pulu go enaalinu-para naame Pol madaa re loma puri paloma talo: Ne Jerusalem su-para napope.

¹³ Go rabu Pol-me talo: Nimimi ake paa-daa nina lo robaa-para kedaa mapaitaalo go-rupa leme pae? Gore nimumi Jerusalem su-para nina ki age laapo rogaalimiri pinawa. Gore ni Yesu Keriso-na kogono madaa timi-daare mada pa komalua.

¹⁴ Gore Pol-na koneme nipu ora palua kone wisa-pulu naame agale loroma go-rupa lisima: Mudu Ali-na kone nipuna palia-le pinawa lisima.

¹⁵ Go yapi medaloma dia naloma naana elenu kiritita suma Jerusalem su-para pisima.

¹⁶ Go puma Sisaria su-para piri Keriso-na enaali medaloma naa raapu pisima. Nimumi naa Neson-na ada-para puma piraminalo lamua pirisimi. Go aliri Saiprus su piruma nipu ora abalade Gote-na pora ralisa.

Pol-me Jems adola pisa

¹⁷ Naa Jerusalem su-para pisima rabu Keriso-na enaalinumi naa raaname komoma misimi.

¹⁸ Go puma ekerana Pol nipu naa raapu Jems adola pisima. Go rabu lotu ada surube alinu page epa kiritasimi.

¹⁹ Pol-me nimu-para abi epama lomare nipuna pisade kogono raayo madaa agale lakalisa. Gore ruru rado enaali piri-parare Gote-me Pol raba misa-daa remaa meda meda lo lakalisa.

²⁰ Go alinumi remaa pagomare Gote-na bi minasaasimi. Go rabu nimumi Pol-para talo: Ame, ne ade. Juda enaalinuri ora adaapumi Gote madaa kone rulaarimi. Go enaali raayome Moses-na rekena agale waru pago raluma mo-geleme.

²¹ Go Juda enaalinumi nena agale madaa pageme. Nimuna konere neme Juda alinu ruru radonu raapu pirimiri Moses-na rekena agale giyalepape lo kone wimi. Juda alinuna kone naraitalima kone wimi.

²² Go kone wimi-pulu ne abi epaede remaa pagalimi. Gore abi naame ake palima ya?

²³ Go abi neme naana agale pagape. Abiri ali maala piruma imaa niti kogono peme.

²⁴ Gore ne go alinu lamu mua pu. Nimu raapu puma Juda alinuna kone mogeaoma imaa niti puma epe-rupa piramina. Go puma Juda alinuna kone mogeaoma nimuna sipsip kabenalo kana kalape. Go puma Juda agale mogeanalo nimuna iri pudiape. Go rabu neme Juda alinuna rekena agale mogeali-daare abala pagisimide re-maa madaa kone nasalimi.

²⁵ Go puma mogo ruru rado kone rulae enaalinumi adenalo nimu pepa lu rapaasima. Go pepa madaare agale gu-rupa lakalisima: Nimimi remo yawe eda nanalepape lo gu-rupa lisima. Nimumi mena yaapi-para mena yapa maa ruguli ele-para nanalepape lo gu-rupa lisima. Nimumi enaali raayome kone nasalepape lo gu-rupa lama.

²⁶ Go rabu Pol-me mo maalapu ali mapuma ekeru Juda alinuna epe lotu ada-para mapisa. Go pumare Pol-me enaalinu-para go imaa niti pima

lakalisa. Go yapi di-ri dia lenaloma mena luma enaalinu ma-epeaainalo Gote-para kalasimi. Go pisa rabu Juda alinuna kone mogeaasa.

Pol lotu ada-para pirina Juda alinumi adialalo ipisimi

²⁷ Gore yapi ki medane luma medane laapo pode dia talo pisa rabu Esia su-para piri Juda enaali medalomame Pol nipu lotu ada-para adisimi. Go raburi nimumi enaali raayo pogolasaoma Pol ripinaa palae adialalo ipisimi.

²⁸ Nimumi ripinaaoma gu-rupa yalaasimi: Israel enaali, naa raba mealepa. Go aliri nipu su raayona pamuma enaali agale gu-rupa pamu lakela lisimi: Israel ruru-para Moses-na rekena wi agale-para lotu ada-para nimu raayo giyalepa gu-rupa lakelea. Go pea-pulu abi nipumi ruru rado Grik enaali go epe lotu ada-para mea ipisa. Go puma go epe ada makoyaaya.

²⁹ Go Efesus su-para piri ruru rado ali Trofimus Pol raapu pirina adisimi-pulu go-rupa lisimi. Gore Pol-me go ali lotu ada-para maa pula kone wisimi.

³⁰ Go rabu Jerusalem su-para piri enaalinu nimuri ora koe-rupa pogolasaasimi. Go puma enaalinumi wagepu epa kiritaoma Pol ripinaa palae suma lotu ada kamaa-nane kola ipisimi. Go puma lotu adana pora gaape raayo poasimi.

³¹ Go enaalinumi Pol tyalo pisimi rabu Rom soldia alinuna surube alimi Jerusalem su-para piri enaalinu pogolasaasimi remaa pagisimi.

³² Go rabu surube alimi nipuna soldia alinu-para nipuna yada ali kalunu-para yaaloma enaalinu piri-para wagepu pisimi. Gore Pol lisimi enaalinumi mudu surube ali soldia alinu adisimi rabu Pol giyoma nalisimi.

³³ Go raburi mudu surube alimi Pol adialalo soldia alinu gu-rupa lakalisa: Nimiru nipu kope sen laapome adialalepape. Go rabu nipumi enaalinu agale gupa lisa: Go aliri aapi ya? Nipumi agaa mea pae?

³⁴ Go raburi enaali adaapu piruma agale rado rado loma yaalasimi. Agale adaapu lisimi-pulu mudu surube alimi go yadana re waru na-adisipulu nipuna soldia alinumi Pol ada maa penaalo lakalisa.

³⁵⁻³⁶ Gore soldia alinumi Pol mo ada reke madaa maa penaalisimi rabu enaalinumi Pol ralu tyalo pisimi. Go enaalinumi nipu raita maa ipuma go-rupa laari ipisimi rabu gu-rupa yalaasimi: Go ali lu makomamina. Go rabu soldia alinumi Pol ria pisimi.

Pol-me agale lakalisa

³⁷ Nimumi Pol soldia ada ru-nane lamu pisimi rabu Pol-me mudu surube ali-para lalo: Ni agale mada pagali ya? Go lisa rabu Pol-me Grik agale lisa-pulu surube alimi lorapisa: Nere Grik agale le ali ya lisa.

³⁸ Gore nere Isip su-para madi ali kone sawade. Abalade neme 4000 soldia edali rili alinu maa ipuma yada marekaaside kone sawade. Go puma neme nimu enaali napiri su-para maa pisi kone sawade. Pare ne mo ali dia yaa-daa adalo.

³⁹ Pol-me surube ali-para talo: E, ni go ali-daa dia. Niri Juda. Naa amame ni madi suri Tasare Silisia su ru-nane aasa. Niri mudu adare-para piri ali yaade. Gore neme enaali-para lakelanowa.

⁴⁰ Gore Bosboi-mi lakalisa-pulu Pol nipu mo rapuluma madaa opasaaoma rekasa. Gore Pol-me ki wagepu puma wawa lisa rabu enaali raay-ome agale loraasimi. Go rabu Pol Juda agaleme enaalinu-para agale lakalisa. Nipumi go-rupa lisa:

22

¹ Aapanu amenu, nimina agale abulano pagalepape.

² Pol Juda agaleme lisa rabu nimumi agale ora loroboma pagisimi.

Go rabu Pol-me talo:

³ Niri ora Juda yaade. Naa amame ni madi suri Tasas adare-para madisa. Go suri Silisia ru-nane aaya pare ni Gameliel-na skul loma pisua rabu Jerusalem su-para adaa yabesua. Nimumi naana kasuana rekena wi agale waru mogealisimi. Niri nimi abi Gote-na kone waru ralu pimi-rupa ni go-rupa pisuade.

⁴ Enaali medaloma Gote-na disaipel enaalinu neme medaloma makoyoma lu makomisuade. Neme enaalinu adiala ria puma karapo ada-para mapaitaasuade.

⁵ Go pisuare mo Gote-na lodo kira-ae ali mudu page kaunsil page adame-daa neme ora talo. Gore go ali kalunumi pepa ginaloma neme Damaskus su-para piri Juda katea pisua. Go

puma neme kone rulae enaali adialalo puma sen-me Jerusalem su-para mapaitaala pisua.

Pol-me Gote-na agale pagoma kone perekele remaa lakalisa

(Kog 9.3-19; 26.12-18)

⁶ Go naare paame bero rabu ni Damaskus adare-para ipisua. Go rabu ni piri-para epe paa meda ipuma nina le-para epa royo pisa.

⁷ Go rabu ni su kamaa lopoma agale meda gu-rupa pagisua: Sol-ya, Neme niri ake paa-daa makoyaaripi ya?

⁸ Go rabu neme talo: Mudu Ali, nere aapi ya lisua. Niri adare Nasaret-para piri Yesu yaade lisa. Neme ni kedaa Go makoyaaripide lisa.

⁹ Go rabu enaali ni raapu pirisimiri nimumi yaa-para paa royo pisa pare so agale napagesimi.

¹⁰ Go rabu ni Pol-me agale gu-rupa misua: Mudu Ali, neme ake paluaaya su. Go rabu Mudu Alimi ni-para talo: Ne rekoma Damaskus su-para pu. Go adare-para ali medame Gote-na giliade kogono raayo lagialia lisa.

¹¹ Go rabu neme so adaa paa adisua rabu le rubu pi ali-rupa aasua. Go pisa rabu nina adami alinumi naa ki ripinaaoma Damaskus su-para mea lamua pisimi.

¹² Go su-parare ali meda Ananias pirisa. Go aliri naana rekena agale waru pagisa-pulu Damaskus su-para piri Juda enaalinumi nipu ora epe ali lisimi.

¹³ Go aliri ni piri-para ipuma talo: Naa ame Sol, leme ele wala adaina. Ora go rabu nina le kiya puma neme nipu adisua.

¹⁴ Go puma nipumi talo: Naana kasuana Gote-me nipuna kone makuaalalore ne nipuna ali mapiraasa. Go puma neme nipuna pe redepo raba meape Si adoma nipuna agale pagainalo mapiraasa.

¹⁵ Gore neme enaali raayo-para nipuna agale puma lakeloma abala pago ade ele raayo laketa-pape lo lakalisa.

¹⁶ Gore ake paa-daa ne adoba pabae pae? Ne rekoma nipuna bi madaa beten loma kalu-ipa meali-daare nena pupitagi marubalia.

Gote-me Pol ruru rado enaali piri-para penaalisa

¹⁷ Gore neme Jerusalem su-para wala puma lotu ada-para beten lala piruma upaa pi nona puma eleda adisua.

¹⁸ Go rabu Mudu Ali adisua pare nipumi ni-para talo: Jerusalem su-para wagepu giyoma pope. Neme go su-para nina agale lakete rabu napagalimi.

¹⁹ Go rabu neme go-rupa lakalisua: Mudu Ali, abalade neme lotu ada raayona pamuma ne madaa kone rulae enaalinu adiala lisuade. Go remaa abala pagisimide.

²⁰ Gore abalade nena agale disaipel ali Stiven lu makomasimi rabu neme adabaaoma nina lo robaa-para epelea kone misuade. Go raburi neme nipuna makomaa-ae alinuna mamina elenu wamo pisuade. Go remaa page pagisimide.

²¹ Gore Mudu Alimi ni-para talo: Nere su adaalu-para ruru radonu enaalinu raba meainalo rapaalua lisa.

22 Gore mo enaalinumi Pol-na agale pena pagalaina mo ruru rado raba meanolo agale lisa rabu nimumi puri paloma gu-rupa yaalasimi: Nipu lu makomaaminaapa lisimi. Go aliri su kamaa epe-rupa mada napiralia-le lu makomamina lisimi.

23 Go lisimi rabu nimumi rono pagesimi-pulu yagaa iri pudi rubuma rai gaapinu wage alo pisimi.

24 Go rabu Rom-na soldia surube alimi soldia ada-para maa pumare nipu patame tyalepa lisa. Gore mo Juda enaalinumi Pol madaa pogolasaa lisimi-daa surube alimi go yadana re asapisa.

25 Go puma soldia alinumi Pol kopeme rogoma patame tyalo pisimi. Go rabu Pol-me Rom surube ali agale gu-rupa lisa: Nimimiri Rom ali madaa kose mada lini ya?

26 Go surube alimi go agale pagisa rabu ora surube ali mudu piri puma agale gu-rupa mulalo pisa: Neme ake pali ya? Go aliri nina su Rom yaade laa.

27 Go lisa-pulu mudu surube alimi Pol piri puma agale gu-rupa puma lisa: Abi la. Nere Rom ali yapae ni lagiali. Pol-me talo: E, niri Rom ali yaade lisa.

28 Go rabu mudu surube alimi talo: Neme kana adaapu kalomare ni Rom su-para pirulalo rubisua. Gore Pol-me talo: Ora lae pare niri amame Rom su robo adare Tasas-para madisaaya.

29 Go pagisimi rabu Pol-na agale mulalo ipisimide alinumi Pol wagepu pisimi. Gore mudu surube alimi paala komoma pirisa. Gore Pol-re ora Rom su-para piri ali-le nipu sen-me adilisa

rabu rekena agale ralisa.

Juda kaunsil alinu Pol-me agale lakalisa

³⁰ Gore mudu surube ali mudumi Juda alinumi Pol kose madaa adialalo pisimi agalena re asapisa. Go kone suma ekeranane Pol-na sen wala kola paasa. Go rabu surube alimi Gote-na lodo kira-ae alinu-para kaunsil alinu-para epa kiritatepape lo lakalisa. Go rabu nipumi Pol kaunsil-na le agaana maa pisa.

23

¹ Go rabu Pol-me mo kaunsil alinu waru adaba suma nipumi talo: Naa aapa amenu, ni ade abuna Gote-na le agaana epe-rupa piruma abi page. Naa pu robaa-para epe kone wi.

² Go lisa rabu Gote-na lodo kira-ae ali Ananias-me Pol re-para aasimi alinu-para talo: Go alina agaa tyalepa lisa.

³ Gore lisimi rabu Pol-me nipu-para talo: Gote-me ne page tyalia. Nena lo-parare epe agale nawia pare tona au paina eleme epelea lisa. Ne Moses-na rekena agaleme ni-para kose agale laina. Gore neme ni tyalepa agale lakelae-pulu nemere rekena agale ralisade.

⁴ Pol-me go-rupa lisa rabu re-para pirisimi enaalinumi Pol-para talo: Gore neme Gote-na lodo kira-ae ali mudu-para ero agale le ya lisimi.

⁵ Go rabu Pol-me talo: Amenu, go Gote-na lodo kira-ae ali mudu kone nasawade. Go Gote-na buk madaa gu-rupa lu wisa: Nimina ali mudu-para ero agale natapape lisa.

⁶ Go puma Pol nipumi kaunsil ali medalomare Sadyusi alinu-para medalomare Farisi ruru alinu

pirisimi-daa adisa. Go adisa-pulu kaunsil-nupara gu-rupa lakalisa: Naa amenu, niri Farisi ruru mi madina yaa-pulu ni Farisi ruru ali pi lisa. Neme abala kome enaali rekalmi lo go madaa kone rulaayo. Go kone laayo-pulu nimimi abi ni madaa kose lape agale leme.

⁷ Go agale lisa raburi Sadyusi Farisi ruru laapo alinumi ape loma rugula lapa pirisimi.

⁸ Gore Sadyusi alinumi abala kome enaalinu tapa-para narekalimi loma ensel-nu page remonu page napimi loma kone rulaeme. Go peme pare mo Farisi alinumi kome enaalinu rekalmi loma ensel-nu remonu page pimi loma kone rulasimi.

⁹ Gore Pol-me go yaa madaa makuaae agale lisa raburi enaalinumi e rui loaasimi. Go rabu rekena agalena tisaa medaloma nimu Farisi alinuna ruru raapu pirisimi. Go alinumi rekoma agale puri pale lisimi: Naame go ali adema pare koe elenu meda nawia. Naana konere ensel medanumi yapae remo medanumi yapae nipu-para agale lakeleme kone wima.

¹⁰ Go lisimi rabu ora pogolasaasimi-pulu soldia alinuna surube ali mudumi kone gu-rupa wisa: Aya, go aliri nimumi nipu yolala puma nipuna yogale rugula tyabalia. Nipumi kone gu-rupa wisa-pulu surube alimi soldia alinu lakelaasa rabu mo ruru laapona rikirana Pol muma soldia ada-para maa pisimi.

¹¹ Gore wala ekeranane ribaare Mudu Alimi Pol piri-para ipuma gu-rupa talo: Pol, kone lo robaa-para kedaa nameape. Neme abala nina agale mo Jerusalem su-para lakalisi-rupa go Rom

su-para page wala lakelaina lisa.

Juda alinumi Pol tyalalo yada robesimi

¹² Gore yapi lapaasa raburi Juda alinumi epa kiritaoma agale roboma gu-rupa lisimi: Naame ora so yaa madaa loma Pol ora tyamina lisimi. Edanu ipanu ele abi nanaoma Pol abala tyamina lisimi.

¹³ Go agalere ali 40-pela alinumi tyalo lisimi.

¹⁴ Go puma nimumi Gote-na lodo kira-ae alinu-para kone makuaae alinu-para puma talo: Naame niti puma ora eda ipa nanaoma Pol nipu abala tamina lisimi.

¹⁵ Gore nimi ali kalunu-para kaunsil alinu-para nimimi mo Rom surube alimi Pol mea epena tapape. Go pagaa wi konere nimimi Pol-na agale wala epe-rupa pagola puluma loma kaleda piruma nipu pena epalia raburi lu makomaalim-ina.

¹⁶ Go yada robesimi pare Pol-na awame mo Juda alinuna remaa pagisa. Go pisa rabu nipu soldia ada-para Pol asa puma lakalisa.

¹⁷ Pol-me remaa pagisa rabu surube ali yaaloma nipu-para talo: Go naakiri surube ali mudu piri neme lamua pu. Nipu madaa agale wia-le nipumi lagialia.

¹⁸ Go rabu nipumi naaki muma surube ali mudu nipuna ada-para lamua pisa. Go puma nipumi talo: Mo karapo ada piri-para ali Pol-me ni yaaloma go naaki lamua pu laa-daa mea epawa. Nipu agale meda wia-le ne lagialia.

¹⁹ Gore surube ali mudumi go naaki nipuna ki mina muma nipu laapo kama raapu pumare agale gu-rupa lisa: Niri ake agale lagiali ya lisa.

²⁰ Go naakimi talo: Juda alinumi gu-rupa lame. Ekerare Juda alinumi Pol kaunsil piri maa painalo lagialimi. Nimuna makirae agalere Pol madaa kose lape agale medaloma pa ma-aarimi.

²¹ Go epa lagialimi pare nimuna agale napa-gape. Nimuna ali 40-pela Pol lu makomaatalo gu-rupa kaleda piralimi. Abalade nimumi ora yaa madaa makuaa loma eda ipa niti puma Pol lumare namina lisimi. Abiri pa kaleda piruma nena puri pale agale madaa adoba pimi.

²² Go raburi surube ali mudumi mo penaali maa penaaloma agale puri palo gu-rupa lakalisa: Neme go lagiae agalere ali meda nalakelape.

Pol nabawane gavman Feliks piri penaalisa

²³ Go raburi surube ali mudumi soldia surube ali meda laapo ipulupa lisa. Nipumi nipu lapo-para talo: Nipimi soldia 200-pela rumaaoma maa pulupape. Go page ali 70-pela hos koauna pirina tapape. Go page rai kudu rama laapo ripinaale ali 200-pela rumaaoma mea katapape. Nimi raayo Sisaria su-para pulalore abi go ribaa klok nain giyoma pulupape.

²⁴ Gore Pol nipu pirape hos page mealepape. Pol-re nipu nambawan gavman Feliks piri-para epe-rupa maa pulupape.

²⁵ Go raburi surube ali mudumi loma rapaape pepa meda gu-rupa luma kalisa:

²⁶ Yesa, Feliks nere nambawan gavman epe-rupa pirape. Niri Klodius Lisias-me go pepa apo lu rapaato.

²⁷ Juda alinumi go ali ripinaaoma nipu lu mako-maatalo pisimi. Go pisimi pare neme nipu Rom

su-para madi ali yaa-pulu nina soldia alinumi nipu kepema apo maa ipulumi-daa.

²⁸ Neme Juda alinumi nipu kose laaoma adialalo pisimi remaa pagisua. Go puma neme nipu kaunsil piri-para maa pisua.

²⁹ Gore nimuna kose lape agalere nimuna rekena agale madaa Pol-para agaleme ape pisimi. Go pirisimi pare nimumi go ali karapo ada mapaitaape page lu makomaape kone page neme dia lisua.

³⁰ Go Juda alinumi nipu tyalo pimi remaa pagawa rabu neme ne piri-para wagepu mea rapaaripu. Go rabu nipu kose lape alinumi ne-para remaa mada lagialimi. Mo pepa madaa agale gu-rupa loma lisa.

³¹ Gu-rupa lisa rabu mo soldia alinumi mo surube ali muduna agale ralisimi. Nimumi Pol lamua pumare ribaa Antipatris su-para pisimi.

³² Go puma yapi lapaasa rabu soldia alinumiri nimuna ada wala pisimi. Go rabu hos koauna piruma soldia alinuri Pol raapu pisimi.

³³ Gore Sisaria su-para puma opapasimi rabu nimumi nambawan gavman piri-para pumare apo pepa Pol laapo mea kalisimi.

³⁴ Go rabu gavman-na ali mudu alimi mo pepa muma adomare Pol-para agale gu-rupa lisa: Nena adare aa-para aaya? Pol-me Silisia su lakalisa.

³⁵ Go rabu go alimi Pol-para talo: Ne kose lape alinu epalimi rabu nena remaa pagalua. Go puma nipumi talo: Go aliri gavman ali Herot-na adaa ada-para waru adabaaoma mapaitaape lisa.

24

Juda alinumi Pol kose laasimi

¹ Gore werepe yapi supu dia naloma Gote-na lodo kirae ali mudu Ananaias Sisaria su-para pisa. Nipu pisa rabu kone makuaae ali medaloma page ali meda nipuna bi Tertulus page nimu raapu pisimi. Go Tertulus aliri nipu yada loaayarupa piri-pirisa. Go puma nimu raayo nambawan gavman Feliks piri-para puma Pol adialalo kose lape agalena re lakalisimi.

² Go rabu Tertulus nipu kose page lo aayae ali yaa-pulu nipumi agale abala lisa. Go alimi Pol adialalo kose lape agale gu-rupa lakalisa: Epe ali mudu Feliks, neme epe ali mudu kogono puma yada makumaa pisi-pulu adaalupu epe-rupa pima. Go puma naana su raayona epe poranu pamu bisnis marekaasi-pulu go su robo ru-nanere ora epe aaya.

³ Go pea-pulu naana lo-parare ade abuna naame ne madaa ora pili lema.

⁴ Gore ne ali mudu yaa-pulu neme agale adaapu nayolo pirapana. Neme oge remaa lagialo-le neme epe-rupa mada pagaina.

⁵ Gore naame go ali nipu koae kone adaapu wina adama. Nipumi Juda alinu piri-para su raayona yada marekaaripaa. Nipu Nasaret enaal-inuna ali mudu pia-daa adema.

⁶ Nipumi adaa lotu ada makoyaalalo pisa rabu naame nipu adialalo pisima. Gore naame rekena agale madaa kose lape agale talo pisimi.

⁷ Go rabu mo soldia alinu surube ali mudu Lisias-mere nipu ipuma mo ali puri paloma maa rapasa.

⁸ Go raburi Lisias-me Pol adialape enaalinu piri-para maa pulupa lisa. Gore neme go alina agale meali-daare nipuna kone madaa ora agale nata-pulu adali. Apo agalere Tertulus-mi lisa.

⁹ Go agale lakenaloma Juda alinumi ora lea lo pisimi.

Pol-me Feliks-na agale abulisa

¹⁰ Go rabu nambawan gavman alimi Pol-para le pobolo ridipiasa-pulu Pol-me talo: Nere ni ade. Neme go su-para maali adaapumi kose page ali pirisi. Go pea-pulu nina konemere nena agale pagapere ni ora raana pia.

¹¹ Gore abala yapi di 12-pela popesa raburi ni Jerusalem su-para pumare lotu ada-para beten lea pisua. Ora lalo-le nimu-para agale meape.

¹² Go rabu nimumi ni enaali raapu agaleme ape puma koe-rupa mapogolasua-daa na-adisimi. Dia, neme enaali raapu lotu ada-para page epe lotu ada-para page su adare-para page koe-rupa napirisima. Juda alinumi gu-rupa na-adisimi.

¹³ Go pea pare abi ni kose talo pimi pare go madaare ora agale mada nalagialimi.

¹⁴ Pare go kose lape agale madaare neme ora agale lagianolore naana kasuanuna Gote-na bi minasaoma nipuna pora raitalimina. Neme Juda alinuna kone moge Moses-na rekena agale-para Gote-na agale lakale alinuna buk-para go ele madaa kone rulaayo. Pare nimumi go kagaa porare ora pora-daa dia leme.

¹⁵ Gore go alinuri naame Gote-para kone komea rulaema. Go konere abala kome enaali raayo Gote-me marekaalia. Go puma epe enaalinu-para

koe enaalinu-para raayo Gote-me marekaaoma kose lape agale lea.

¹⁶ Go pea-pulu nena lo robaa-para koe kone nasuma Gote-na le agaa-para enaalinuna le agaa laapo madaa epe-rupa pitua.

¹⁷ Gore neme maali adaapu Jerusalem su-para giyoma su rado-para pirusuade. Jerusalem su-para wala ipisua rabu nina ruru raba mulalo kana ele maa pisua. Go rabu page Gote madaa ora pili lo yawape ele kiritu pisua.

¹⁸ Gore neme go kogono polalore lotu ada-para pirano nimumi ni adasaasimi. Go lotu ada-para pirusua rabu neme Juda alinuna rekena agale raluma koto radepea epe-rupa pirusua. Go rabu enaali adaapu napiruma koe-rupa namapogolasaasima.

¹⁹ Yapare go rabu Esia su-para piri Juda medaloma mo lotu ada-para epa pirisimi. Go alinuri nimumi ni madaa koe ele adomare nimumi ni kose lalalo peme.

²⁰ Gore ni kaunsil raapu piri alinu nimumi naa koeyae pawade kone ake puma ademe pae?

²¹ Yapare neme koe kone meda salo. Ake peadaa? Neme nimuna rikirana rekoma Gote madaa kone rulaayore kome enaali raayo wala rekalmi lisuade. Go kone rulaayo-pulu ni abi kose madaa ipuluri go madaa pimi.

²² Pol-me go remaa lisa rabu Feliks-mi kose lapere giyesa. Feliks-ri Gote-na pora waru adisapulu Feliks-mi nimu-para talo: Gore nena kose madaare agale lagialua pare soldia surube ali Lisias abala epenaloma lamina.

²³ Go rabu Feliks-mi Pol-na yada surube ali-para gu-rupa talo: Go aliri waru surubaina adami alinume raba mulalo eda ele kabama kana page kateme-daare ora mada palimi lisa.

Pol karapo ada-para pa pirisa

²⁴ Gore yapi medaloma dialenaloma Feliks nipuna were Drusila raapu ipisipi. Drusila nipu Juda ena pirisa. Go rabu Feliks-mi Pol lamua ipuma Pol-me Yesu Keriso madaa kone rulae agale lakenaloma pagisa.

²⁵ Go rabu Pol-me epe-rupa piru aape kone-para lo robaa-para surubape kone-para werepe epaliade kose yapi-para agale lakelenaloma Feliks-mi paala komisa. Paala komomare gu-rupa lisa: Abi pope lisa. Ni kogono meda nasalia rabu neme ne yaaloma wala pagalua.

²⁶ Yapare Filiks-na kone rado wisa. Kone medare Pol-me ni ma-rapaato rabu kana gialia kone wisa. Go pea-pulu ade abuna nipumi nipu loma agale lala pirisipi.

²⁷ Go puma Feliks-mi Juda alinu madaa pedo pisa-pulu Pol karapo ada-para pa paitina lisa. Werepe maali laapo paituare Porsius Festus-mi Filiks-na kogono misa.

25

Pol-me Sisar-para nina kose pagaina lisa

¹ Go raburi Festus nipu Sisaria su robo-para nambawan gavman piri-para ipisa. Gore yapi repome pirumare Jerusalem su-para pisa.

² Go su-parare Gote-na lodo kirae ali kalunu-para Juda alinuna ali mudunu-para nimumi Pol

adialalo kose lape agale laketa ipisimi. Go raburi nimumi Festus-para agale gu-rupa lakalisimi.

³ Gore rome agale-rupa loma Pol Jerusalem su-para maa pena agale lakalisimi. Gore nimuna pagaa wi konere nimumi kaledoma Pol poranane lu makomalima kone wisimi.

⁴ Go rabu Festus-mi agale gu-rupa lakalisa: Pol-re Sisaria su-para karapo ada-para surubemepulu ni werepe ogeasi Sisaria su-para adola palua lisa.

⁵ Go rabu nimina ali mudunu ni raapu Sisaria su-para palima. Go-parare go ali kalunumi Pol madaa kose lape agale leme. Go puma nipumi koe ele pea pa adainalo lisa.

⁶ Festus nimu raapu Jerusalem su-para pirina yapi 8-pela yapalo 10-pela yapi popenaloma Sisaria su-para pirisimi. Ekeranane Festus ali mudu kogono pulalore kose pagape ada-para puma siaa madaa pirisa rabu Pol maa ipu lisa.

⁷ Gore Pol mea ipisa raburi Jerusalem su-para piri Juda alinu Pol re-para epa rekoma nimumi Pol-me rekena agale raita lo agale lisimi. Go lisimi pare nimuna agalere Festus-mi makirae agale leme kone wisa.

⁸ Go raburi Pol-me nipuna agale go-rupa lisa: Gore neme Juda alinuna rekena agale koayae meda napawade. Neme lotu ada nabebolaoma Rom su-para piri nambawan ali mudu Sisar madaa page koeyae napawade.

⁹ Pare Festus-mi Juda alinu-para komeleme polalo pisa. Go raburi nipumi Pol-para talo: Gore nena kone akepu sae? Jerusalem su-parare nena kose pagenalo pali ya?

¹⁰ Pol-me nipu-para talo: Niri nambawan gavman ali Sisar-na kose agale lape ada-para pيرانoloma go ada-para kose pagaliminalo lisa. Ne makuaate. Neme Judanu-para koeyae meda napawa.

¹¹ Go page neme ora koeyae pula pe yaalore ni mada lu makomaala peme. Go pula pe yaalore ni napogola palua. Yapare nimumi ni madaa pa makirae agale leme-pulu ni nimumi mada namua palimi. Abiri nambawan gavman ali Sisar-me nina agale pagenalo lalo.

¹² Go rabu Festus-mi nipuna kaunsil alinu raapu abala agale lala pirumare Pol-para gu-rupa lisa: Nambawan Sisar-me nena kose pagena laede-le mo Sisar piri-para maa palimi lisa.

Festus nipumi King Agripa-para Pol lorapisa

¹³ Yapi medaloma dia naloma ora Juda alinuna su raayona ali mudu King Agripa-me Festus adola ipisa. King Agripa-na were Banis page ipisipi.

¹⁴ Nipu Sisaria su-para yapi medaloma pirisipi rabu Festus-mi mo ali mudu King Agripa-para Pol-na remaa raayo lakalisa. Nipumi talo: Karapo ada-parare ali meda pirina Feliks-mi mapaitaasa.

¹⁵ Ni Jerusalem su-para pisuade rabu Gote-na lodo kirae ali kalunu-para Juda alinuna makuaae alinu-para nimumi Pol madaa kose laaoma adi-alalo pisimi. Go puma neme Pol mapaitaanolo agale lagisimi.

¹⁶ Pare nipumi agale gu-rupa talo: Rom su-para piri alinumi kose leme-rupare pa kamaa napema lisuade. Dia, pare kose lape nipumi

abala nipuna kose lape ali raapu rekoma nimuna agale rabuaalalo pea lisua.

¹⁷ Gore nimu kiritainaloma neme wagepu kose marekaaoma ekeranane kose pagape ada-para pisua. Go rabu mo ali mea ipulupape lisua.

¹⁸ Gore mo kose madaa adisimide alinumi rekoma remaa lagisimi. Go puma mo alimi ora koe ele pina kone suma lagismi. Pare gu-rupa nalagisimi.

¹⁹ Nimuna ape ero agalere rekena agale-para kome ali Yesu-para ape pisimi. Go abala kome aliri Pol-me pa kagaa pia le lisimi.

²⁰ Gore ni go pi agale pagomare ora riripu pi kogono kone wisua. Go pea-pulu neme Pol-para agale mulalo pisua. Nena kose-re Jerusalem su-para pagena pali yapalo agale misua.

²¹ Pare Pol-me go agale pu-para lo yoloma nipumi gu-rupa lisa: Soldia alinumi ni Rom su-para lamua palimiri nambawan Sisar-me nina kose agale waru pagalia. Go lisa-daa neme nipu pa surubalepa loma werepe Sisar-na ada-para maa palua lisua.

²² Go raburi King Agripa-me Festus-para talo: Neme go alina agale paganowa lisa. Gore Festus-mi talo: Ekeran pagaina.

²³ Go ekeranane King Agripa Banis laapo nipuna au waru loma enaalinu pirina ipisipi. Go ipisipi rabu nipu laapo soldia ali mudunu-para adare ali mudunu-para nimu raapu kiritape ada-para pedo puma ipisimi. Go puma Festus mea ipulupa lo agale lakalisa rabu Pol ru-nane mea ipisimi.

²⁴ Go rabu Festus-mi talo: Ali mudu King Agripa page enaalinu naa raapu pimame page go ali adalepape lisa. Go su-para piri Juda alinu page Jerusalem su-para piri Juda alinu page nimumi ni-para go alina koe ele madaa agale talo ipisimi. Nimumi puri paloma agale loma gu-rupa yaalasimi: Go ali lu makomalima lisimi.

²⁵ Go lisimi pare neme lu makomaape konena re na-ade. Gore go alimi ali mudu Sisar-na lo robaa yola misa-pulu neme Rom su-para mea rapaalua kone wisua.

²⁶ Go palua pare Rom su ali mudu Sisar-parare neme ake loma pepa tyalua ya? Agale nawia-daa ne ali mudu King Agripa-para page nimi piri-para page maa epawade. Go puma nimimi nipuna kose agale lagialimiri neme Sisar-para pepa mada rapaalua.

²⁷ Gore neme adili ali meda Sisar piri-para pa rapaalua-rupa mada dia. Nipuna koe elenu pepa madaa luma nipu raapu rapaalua.

26

Pol-me King Agripa agale abala lakalisa

¹ Go raburi King Agripa-me Pol-para talo: Nena agale pagano laa. Go rabu Pol nipuna ki minasaoma nipumi talo:

² Adaa King Agripa, nina kose madaa abulale agalere ne piri-para ipuma lalore ora epelea kone salo. Go Juda alinu nimuna kose laarimide agale madaa lalo.

³ Go neme Juda enaalinuna kone poranu makuaaoma nimuna ape lape agale page pagisi.

Go paa-daa neme agale lano pawa pagaina kone salo.

⁴ Gore Juda ali raayome ni naaki pira-ma pua abi page naa ruru raapu Jerusalem su-para pi-daa ademe.

⁵ Neme ora abala ririna rekena agale moge ni Farisi ruruna kone rali. Go Farisi ruru naame Moses-na rekena agale waru moge aama. Juda alinumi go-rupa ademe pare agale mada lagial-imi palo maarea.

⁶ Gore Gote-me kasuanu-para wala marekaape agale lakalisa-daa neme go agale madaa kone rulaayo. Go paa-daa abi nimumi ni madaa kose lape agale lamenalo piralo.

⁷ Werepe naana ruru 12-pela go kome enaalinu marekaape agalena re adawe kone suma Gote-na bi minasaaeme. Ali mudu, paga. Neme go agale madaa kone rulaayo-pulu Juda enaalinumi ni kose talo pemere go agale madaa yaade.

⁸ Go pea pare Juda alinuri ake paa-daa kone gu-rupa wimi pae? Gore Gote-me abala kome enaali wala marekaalia-daare go madaa ake paa-daa kone narulalimi ya?

⁹ Abalade neme gu-rupa kone wisua. Neme Nasaret su-para piri ali Yesuna bi rabuaaniaalua kone suma nipuna disaipel enaali page kedaa maa kalisua.

¹⁰ E, neme Jerusalem su-para go-rupa pisuade. Mo Gote-na lodo kirae ali kalunumi ni puri gisimi-pulu neme Gote-na ruru enaali medaloma karapo ada-para mapaitaasua. Go puma Juda alinu nimu lu makomaalepa lisimi rabu neme page go kone misuade.

11 Gore yapi adaapu nimu Juda alinuna lotu ada-para piruma nimumi Gote-para ero lemenalo koe kedaa kalisua. Go puma neme ora rono pagoma pa adare-para kimisu pora puma raita maa pisuade.

*Pol-me nipu kone pereke yoma Keriso-na pisade remaa lakalisa
(Kog 9.3-19; 22.6-16)*

12 Pol-me wala go-rupa lisa: Go puma neme mo lodo kirae alinuna bi madaa Damaskus su-para pisua. Go pisua rabu Gote-na lodo kirae ali kalunumi ni pepa ginaloma go agale raita maa ipisuade.

13 Gore naare paame pora-nane pisua rabu so yaa-para wi paa meda ipisa-daa adisua. Mudu Ali waru pagape. Go ora paa adaalepe ipuma naare ma-ogeasa. Go paa royo palaina ni raapu pisima alinumi page adisimi.

14 Go raburi naa raayo su kamaa lopalamona Hibru agaleme gu-rupa lisa: Sol, Sol-ya, neme niri ake paa-daa makoyaate lisa. Neme ne-ae ale one tya mone tya puma nena nere ake pa-daa makoyate?

15 Go lisa rabu neme talo: Mudu Ali, nere aapi ya lisua. Gore Mudu Alimi talo: Niri Yesu yaade. Neme ni radaa guaaye-daa lawade lisa.

16 Pare abi ne reka. Neme ne kogono pape ali mapiraayo. Neme ni go abi adaede-le enaali puma laketapape. Go puma werepe nina agale ne waatoa rabu go page enaalinu lakelaina.

17 Neme ne Israel su-para piri enaalinu-para ruru radonu-para maa rapaalua pare neme ne raba mealua-pulu nimumi ne madaa natimi.

18 Abiri nimuna lo robaa-para ribaa pa yabaaya pare neme nimuna le maloboma lo robaa-para paa epenalape. Go rabu nimumi Satan-na puri giyoma Gote-na kone muma ni Yesu madaa kone rulalimi. Go raburi neme nimuna pupitagi ne kone raakepe rubainaloma nimu Gote-na epe mapiraape enaalinu raapu piralimi lisa.

Pol-me nipuna kogono madaa remaa lakalisa

19 Gore mudu King Agripa neme yaa-para go pisa ele adomare neme go agale naraitawade.

20 Neme agale mogearipude rabu nimuna kone pereke yoma Gote madaa kone rulaoma epe agale raitalepape lo mogeasuade. Go puma pa enaalinumi nimi kagaa kone ritalimi rabu adalimi lisuade. Go agalere neme Damaskus su-para Jerusalem-para puma lakelomare Judia su raayona pu lakelomare ruru radonu-para page lagelisuade.

21 Go epe agale talo ni lotu ada-para pirisua rabu Juda alinumi ni ripinaa palae maa puma ni lu makomaalalo pisimi.

22 Yapare nina raba mi ali Gote-me ni raba misa-pulu abi go-pare aoma nimi go agale lagialo. Gore neme agale talo rabu ali mudunu-para ri-abo alinu-para lagialo. Naa agalere Moses-para Gote-na agale lakale alinumi werepe epaliade ele madaa lakalisimi-rupa go meda-rupa lagialo.

23 Go agalere Gote-na Mea Rapaae Aliri radaa adaalepe noma komomare nipumi ora abala

tapa-para wala rekesa. Go puma nipumi naa Juda alinu-para page ruru radonu-para page epe paana re lakela palia. Go agalere lagisimide.

²⁴ Pol-me agale apo-rupa lisa rabu Festus-mi Pol-para puri pale agaleme lakalisa: Pol, nere makeyae ali pi. Nere skul adaapu loaaye-pulu ne makeyae ali pi kone salo.

²⁵ Gore Pol-me talo: Ali mudu, ni namakeyaayo. Neme ora kone suma waru talo.

²⁶ Gore King Agripa-me naa remaa raayo pagoma apo ele raayo madaa pagisa-pulu neme page pala nakome la yokalua.

²⁷ King Agripa nemere Gote-na agale lakale alina agale madaa kone rulaaye ya? Naa konere go agale madaa kone rulaale kone salo.

²⁸ Go raburi King Agripa-me Pol-para talo: Ne ake kone sale pae? Go oge di rabu ni Keriso-na enaali pitua ya?

²⁹ Go lisa rabu Pol-me talo: Ora oge yapi di rabu yapae ora werepenu yapalo maarea. Pare neme Gote-para agale gu-rupa talo: Ne King Agripa page pa pagemedede enaalinu page ni raapu mada piramina kone salo. Yapare go sen-me nimi aditalo kone nasalo.

³⁰ Go raburi ali mudu King Agripa page mo nambawan gavman ali Banis page medalomanu raapu rekoma pisimi.

³¹ Pisimi rabu kamaa puma agale lala piruma gu-rupa lisimi: Go aliri mapaitaape pora nawia lu makomaape pora page nawia lisimi.

³² Go rabu King Agripa-me Festus-para talo: Go ali nipu mada pena lalua pare nipu ali mudu Sisar-me nipuna kose abala pagena lisa.

27

Pol sip madaa piruma Rom su-para pisa

¹ Gore naa Rom su-para sip madaa bainalo wisimi rabu Pol-para karapo ada piri ali medaloma-para maa pisimi. Go rabu soldia ali Julius-mi mo alinu surubisa. Julius nipuri Rom su soldia ali medalomana surube ali pirisa. Nipuna soldia alinuna biri Sisar-na kiritape yada robe alinu lisimi.

² Go rabu ipa sip medame Adramitium su-para giyoma ipisa-pulu naame muma pisima. Go sip-ri Esia su robona ipa solwara repale-nane adare raayo-para pulalo pisa. Go rabu ali meda nipuna bi Aristarkus naa raapu pisima. Go alina adare Masedonia adaa su robo Tesalonaika su robona ru-para aasa.

³ Ekeranane naa Saidon su-para puma pirisima. Go raburi Julius-mi Pol madaa epe kone wisa-pulu Pol-me nipuna adaami enaalinu adola pisa. Go puma nimumi eda elenu kalo surubisimi.

⁴ Gore go su Saidon giyoma wala pumare po rilipumi maa pereke puma ora lopisa-pulu naa wala perekea luma Saiprus su-para po rilipu na-epea-nane popesima.

⁵ Gore naa puma pa ipa solwarana pora meda kenaoma Silisia Pamfilia su laapo re-para pisima. Go puma wala Lisia suna adare Maria-para puma opapasima.

⁶ Go su-parare soldia surube alimi ipa sip meda Aleksandria su-para giyoma Rom su-para polalo sip adisa. Nipumi adisa-pulu naa go sip madaa mapiraasa.

⁷ Gore po rilipumi kiru malaasa-pulu naa pawasi pula piramina yapi medaloma dia lisa. Go puma ora kedaa puma mo Nidus su-para puma opapasima. Gore po rilipumi naana pora rabulisa rabu naa popape-para maaresa. Go pisa rabu naa po rilipu na-epea-nane puma Krit su re-para puamare Salmone su-para opapasima.

⁸ Go raburi naa solwara madaa piruma su repale-nane pamuma ora kedala puma su meda adisima. Go suna biri Ipana Epe Poranu leme. Go Poranu adare Lasea re-para aasa.

⁹ Gore kedaa pisa-pulu go su-para ora yapi adaapu go sip madaa piramina po rilipu waru rekataboma naa tyalalo pisa kone wisima. Go rabu page Juda alinumi eda niti pisimi-le olode abala dia lisa. Go rabu Pol-me sip surube alinu agale gu-rupa lakalisa:

¹⁰ Alinu, naa mo koe po rilipu aaya-nane palima rabu naa kedaa waru mealima. Go page naana kako-para sip-para makoyaaoma naa page koma-lima kone salo.

¹¹ Pol-me gu-rupa lisa pare soldia alinuna surube ali Julius-mi nipuna agale napagisa. Nipumi sip-na aaraa-para sip-na surube ali-para go ali laapona agale pagisa.

¹² Go page mo ipa solwarana ipa pora wisa pare koe po rilipu ipisa rabu go su-para mada napirisima. Go pisima-pulu sip surube Mudu enaali adaapumi solwara rikirana wala puma Finiks su-para palima kone wisimi. Go Finiks suri adaa su robo Krit suna ipa pora adare su aasa. Go suri naare pabala-nane pape pi aasa-pulu werepe po rilipu rabu piralima kone wisimi.

Ipa sip madaa pirisimi rabu po rilipu adaa ipisa

¹³ Gore werepere epe po rilipu komape ipisa-pulu mo Finiks suna ipa porana baina kone wisimi. Go rabu nimumi mo sip adili aene kope yoloma pirisimi. Go puma naa Krit su repale-nane pisima.

¹⁴ Go pisa pare ogepusi piruma puri pale po rilipu meda rekisa. Go po rilipu yai laapo ora adaalepe ipisa rabu mo ipa rikirana aasade pare su Krit-nane re-para mada pisima.

¹⁵ Go po rilipumi sip lisa-pulu sip po rilipu epea-nane mada nawisa pare pa po rilipuna kone raluma pa pamisimi.

¹⁶ Go puma naame ipa solwara rikirana aasa oge su meda-nane pisima. Go rabu po rilipumi sip waru nalisa. Go ipa solwara rikirana aasade suna biri Kauda leme. Go pisima rabu naame sip-na oge ipinu kedaa puma maa rogaasima.

¹⁷ Go puma adaa ipinu madaa yolasaahoma kopeme rogaasimi. Go rabu nimuna konere Libia su repale-nanere ipa mu kana laapo aasa-pulu tyalia kone wisimi. Go raburi nimumi sip mapopa-ae sel mamina yolanaasimi. Guma yolanaasimi rabu po rilipumi sip pa maa popesa.

¹⁸ Go po rilipumi malakepe pira-pulu wala yapi lapaasa rabu naame ipinu yapa pinalo mo kako ipa solwara-para mea rubisima.

¹⁹ Go puma wala yapi laapo dialenaloma nimuna kimi sip-na raba mi kope elenu page mea rubisimi.

²⁰ Go puma yapi adaapu naame suba-para naare-para kuba kedonu na-adisima. Go rabu

po rilipu ora puri ipisa-pulu ora komalima kone wisima.

²¹ Gore yapi adaapumi alinu eda nanisimi-pulu Pol-me nimu adola puma gu-rupa lakalisa: Go alinu nimumi abalade nina agale yokoma Krit supra napirisima. Go pisimide pare nina agale pagola pisimi-daare mo kako rubape kone-para sip mabebolape kone-para raayo madaa napula peme.

²² Go pea pare abiri paala nakomalepape. Nimina ali meda nakomalia pare sip komea makoyaalaa.

²³ Gore niri Gote raapu piruma nipuna bi minasaayo. Go puma neme nipuna kogono ora pe. Go ribaa ensel medame ni piri-para ipisa.

²⁴ Go puma nipumi talo: Pol-ya, Paala nakomape lagia. Ne ali mudu Sisar piri-para madaa pua adali. Gote-me epe kone wia-le ne raapu pimi alinu page nakomalimi.

²⁵ Ensel-me go-rupa lisa-pulu paala nakomalepape. Gore apo lagia-rupa paliade kone ru-laayo.

²⁶ Go pea pare po rilipumi naa ipa rikirana-ae su meda-para maa pena.

²⁷ Gore wala sarere laapona ribaare yai po rilipu laapome riaare naana sip mo adaa solwara Mediterenian ipana koau-nane maa popesa. Gore ribaa rumu rumunare sip-na kogono pi alimi su meda re-para opapamona kone wisimi.

²⁸ Go rabu nimumi kope muma kedaa pi ele rogaaoma ipa ru lopanaasimi. Go puma nimumi mo ipa naaku-para maaka misimi rabu ogesi-daa adaalu (40 mita) yoloma rilisimi. Nimu wala

oge si-daa puma ipa naaku-para mak wala muma wala rudupu (30 mita) yoloma rilisimi.

²⁹ Gore naana sip-mi kana tia kone suma paalame komisima. Go puma nimumi mo sip-na koau-nane puma sip adili kope maalapu mea lopainaasimi. Go rabu naare epenalo adaba piralima kone wisimi.

³⁰ Go rabu sip-na kogono pi alinu medaloma sip giyalalo pagaa wi kogono pisimi. Nimumi oge ipinu mea no ipa madaa lopainaalalo pisimi. Go rabu ali medalomame nimu sip-na repale-nane kogono rado meda peme kone wisimi. Gore nimumi sip adili aen kope lopainaalima kone wisimi.

³¹ Go pisa pare Pol-me pagaa wi kone adoma soldia surube ali-para nipuna soldia alinu-para talo: Go sip-na kogono pi alinu pogola palimiri nimi page komalimi.

³² Go lisa rabu soldia alinuri mo oge ipinu-na kope rugula rapaasimi.

³³ Gore naare openaloma Pol-me go alinu agale gu-rupa lakalisa: Nimi sarere laapo ru-nane eda nanemade.

³⁴ Abi eda nalepape. Nalimiri puri muma mada piralimi. Gore naa ora komea page nakomoma ora oge radaa page nanalima.

³⁵ Go agale lomare Pol-me bret muma sip kogono pi alinumi adena nipumi Gote-para ora pili loma lisana bret nisa.

³⁶ Go rabu nimuna pu robaa-pare epe lisa-daa nimumi page eda nisimi.

³⁷ Gore naa sip madaa pirisima alinuri adaapu (gu-rupa 276) pirisima.

³⁸ Gore eda mada noma nimumi sip yapa pinalo wit-na kili no ipa solwara-para mea rubisimi.

Sip kolisa rabu

³⁹ Gore naare rapaasa rabu su adisimi pare sip-na kogono pi alinumi go su adomare namakuaasimi. Go rabu nimumi sip-na oge pora meda wina adisimi. Go-parare ora epe ipa mu wisa-pare nimumi sip mo ipa mu madaa makusaalalo pisimi.

⁴⁰ Go polalo kope aene raayo ponaluma mo ipa solwara ru-nane pa wisimi. Go rabu page nimumi mo ipa apeape repenanu kepema wisimi. Mo repenaturi mo sip-na ma-redepo yaape wisa. Go pisa rabu nimumi ipa repale-nane sel mamina maridulaasimi. Go puma po rilipumi ipinu ipa repale-nane maa palia kone wisimi.

⁴¹ Go pirisimi pare sip-mi adaa ipa mu luma su madaa popesa. Go puma ipa repale-nane kusabasa rabu napopelisa. Go rabu ipinu-na masaa-nanere ipa kaimi luma ipinu marugula tabisa.

⁴² Go soldia alinumi karapo ada piri alinu palimi lo ora tima kone wisimi. Nimumi ipa ki moge pogola palimi-daare ora tima kone wisimi.

⁴³ Yapare soldia alinuna surube alimi Pol raba mulalo mo alinu-para natalepape lakalisa. Go puma surube alimi talo: Ipa kimi mogealimi-daare nimi abala ipa-para pogoloma ipa repale-nane pulupape lisa.

⁴⁴ Ali medalomare nimi ipinu-na robele repena ripinaaoma pa su madaa pulupape. Gore go-rupa

pisima rabu naa raayo ipa repale-nane epe-rupa puma pirisima.

28

Pol Malta su-para pisa

¹ Naa solwara repale-nane waru pogola pisima go suna biri Malta lisimi.

² Go su-para piri enaalinumi naa ora waru raba misimi. Gore yai ipuma kupa pisa-pulu nimumi repena kirita naa re-para mea ipisimi.

³ Go puma Pol-me repena kulinu yarepema repena sulaa-para mea kirinaloma repena riripumi komoma kero meda ma-opatabasa. Go rabu kamaa-nane ipuma Pol-na ki madaa muma pa saabaasa.

⁴ Gore enaali raayome mo Pol-na ki kapura palae wisa adisimi rabu nimumi talo: Go aliri abalade enaali lu makomaa-ae ali yana lisimi. Gore ipa solwarama nipu nalisa pare koe ele pi ali yaa-pulu mada komalia kone wisimi.

⁵ Go pisa pare Pol-me ki mea pulaluma waiba repena sulaa-para mea rubisa. Go pisa pare Pol nipu epe-rupa pa pirisa.

⁶ Go enaalinumi Pol-na yogale pabolalo puma wagepu le kadupitalo pia kone suma adoba pirisimi. Pare nimumi adaalupu adoba pirisimi rabu Pol pa epe-rupa pirisa-pulu nimumi kone pereke yoma talo: Go aliri pa yakili remo meda yaana lisimi.

⁷ Gore go ipa rikirana-ae adare su-para piri enaalinuna ali mudu Publius pirisa. Gore go alimi e maapu adaapu surubisa pare nipuna su

medane pirisima. Go puma nipumi naa adola ipuma naa nipuna ada-para yapi repo mi suru-bisa.

⁸ Go raburi Publius-na aaraa yaina komoma pirisa. Nipuna yainare riripu yaina-para robaa kululu le laapo komisa. Go rabu Pol-me nipu piri-para puma beten lomare nipuna kalu madaa ki suma lisana ma-epeaasa.

⁹ Go pisa rabu go su-para piri yaina kome enaal-inumi Pol piri-para ipisimi. Go rabu nimuna yaina ma-epeleaasa.

¹⁰ Go pisimi-pulu nimumi naa pa kode ele adaapu guma naana pope di ipisa rabu nimumi naana elenu maa puma sip madaa pua wisimi.

Pol Rom su-para pisa

¹¹ Gore naa go su-para suba repo piruma ipa sip madaa pirumare pisima. Go sip-ri abala Aleksandria su giyoma po rilipu yainu ipisa rabu naa piri-para epa aasa. Go sip-na biri Uba Kedo Laapo lisimi.

¹² Naa go sip madaa piruma Sirakyus adare-para yapi repome puma pirisima.

¹³ Go su giyomare sip madaa piruma adare mo Regium su-para puma opapasima. Go suri ekera-nane po rilipu no-nane waru ipisa-pulu go po rilipumi yapi laapo ipinu raba muma wagepu mapopaasa rabu Puteoli adare-para pua opapasima.

¹⁴ Go su-parare naame Keriso-na enaali medaloma adisima. Nimumi naa waru raba misimi-pulu sarere komea nimuna ada-para

pirisima. Go pumare naa Rom su-para pua pisima.

¹⁵ Gore mo Rom su piri kone rulae enaali medalomame naa epeme lo pagisimi yaa-pulu naa madaala ipisimi. Nimumi Apius maket-na madaasima. Go-pare page pasidia ada ipa repo aasa. Pol nipumi nimu abala adoma nipuna pu robaa-para raana pisa-pulu Gote-para ora pili loma puri misa.

¹⁶ Gore naa Rom adare-para puma pirisima rabu Pol karapo ada napirisa pare nipuna ada rado-para pirina soldia ali medame nipu suru-bisa.

Pol-me epe agale Rom su-para lapedepelisa

¹⁷ Gore yapi repo dia lisa rabu Pol-me mo su-para piri Juda ali mudunu nina ada-para kiritala ipulupa lisa. Nimu epa kiritasimi rabu nipumi nimu go-rupa lakalisa: Amenu, neme naana ruru-para kasuanuna rekena agale-para nama-koeyaaripu pare nimumi Jerusalem su-para Rom alinumi ni mapaitaalalo maa kalisimi.

¹⁸ Gore mo Rom alinumi nina kose pagomare ni maa rapaasimi. Nimumi ni lu makomaape kone-daa na-adisimi.

¹⁹ Go pisa pare Juda alinumi nina bi ora rabuaasimi-pulu Sisar-me nina kose pagenalo lagelisuade. Go pirisimi pare neme nina ruru madaa agale medame kose-daa nawisuade.

²⁰ Gore Juda alinumi ni madaa kose gu-rupa lisimi-pulu neme nimi adoma agale lano kone wisua. Gore neme Israel su-para piri enaalinuna

Mea Rapaae Ali madaa adoma kone rulaayo. Go pea-pulu nimumi ni kope sen-me adilisimi.

²¹ Go rabu nimumi nipu-para talo: Judia su-para piri alinumi pepa na-tya mone pisimi. Go page mo su-para piri Juda amenumi agale ne madaa remaa page koe agale page nalagiame.

²² Gore naame nena agale pagamona abi la-giape. Pare su raayona piri enaalinumi apo kagaa agale pagoma ape leme.

²³ Go rabu nimumi Pol-na agale pagoma yapi di suma lisana werepere enaali adaapu Pol-na ada-para pagola kiritasimi. Go rabu naare opaa-ma puma pabisa rabu page Pol-me Gote-na Surube Su madaa agale lakalisa. Go puma Pol-me nipuna kone perekelema kone rulasa-daa remaa lakalisa. Go puma nimumi Yesu madaa kone rulaliminalo Moses-na rekena agale-para Gote-na agale lakale alina buk-para yarepeasa.

²⁴ Pol-me go-rupa pisa raburi enaali medalomame nipuna agale kone rulasimi pare medalomame kone narulalisimi.

²⁵ Gore nimumi agale rado rado loma pulalo pirisimi rabu Pol-me agale meda gu-rupa lakalisa: Go Gote-na agale lakale ali Aisaia-me agale waru lisa. Holi Spirit-mi nimina kasuanu agale lakalisa-pulu Aisaia-me buk madaa gu-rupa lu wisa:

²⁶ Go enaalinu-para puma laketapape: Nimina kaleme agale pigo piralimi pare ora koneme namakuaalimi. Makuaaoma adoba piralimi pare ora na-adalimi.

²⁷ Go enaalinuna pu robaa-para ora koe kone lisimi. Nimuna kale poasa. Nimuna le rubu

pisa. Go-rupa napitimiri nimuna leme mada adalimi. Go peme-pulu go-rupa pimi. Nimuna kaleme mada pagalimi. Nimuna pu robaa-para kone mada salimi. Go puma nimuna kone mada perekealimi. Go palimi-daare Gote-me nimu ma-epeaalia.

²⁸ Pol-me apo Aisaia-na agale yarepea wala talo: Pagalepape. Gore ruru rado enaalinumi Gote-na epe-rupa pirape agale mada pagalimi-pulu nimu piri-para mea rapasa.

²⁹ Pol go agale lisa rabu Juda alinu ada giyoma agale laari pirisimi.

³⁰ Gore maali laapome Pol nipuna kabesade ada-para piruma enaalinumi nipu adola ipisimi rabu Pol-me epe kone kalisa.

³¹ Go rabu Pol-me Gote-na Surube Su madaa agale raayo lakalisa. Go page Mudu Ali Yesu Keriso-na madaa agale waru lapedepelisa. Nipumi agale lisa rabu pagaa wi kone nasuma mogealisa. Dia, pare nimumi nipu kedaa nakalisimi-pulu nipumi agale puri lapedepelisa.

Gotena Epe Agale
The New Testament in the East Kewa Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples East Kewa long Niugini
copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: East Kewa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

62cac9b7-0920-58fe-ad58-f2d4b8fb56bc